

EGYETÉRTÉS

Előfizetési árak: Egész évre 20 korona. Félévre 14 korona.
Negyedévre 9 korona. Egy hónapra 3 korona 40 fillér.
Egyes szám helyben és vidéken 10 fillér.

Főszerkesztő
Dr. PAP ZOLTÁN

Szerkesztési igazgató
EÖTVÖS KÁROLY

Szerkesztőség és kiadóhivatal: VI. Előváros-utca 32.
TELEFON-SZÁM:
Szerkesztőség 702. Kiadóhivatal 703.

Küzdelem az aranyért

Budapest, november 15.

A mostani nagy hajszá, amelyet a civilizált világ államai az arany után folytatnak, földidei emlékeztetünkbe azt a kérdést, melyet Suess Eduárd, ez a kiváló bécsi geologus már 1877-ben fölvetett, hogy a világ honnan akarja előteremteni azt a rengeteg aranytömeget, amely szükséges volna ahhoz, hogy csakis az aranyat fogadjuk el pénznek és értékmérőnek. Mert szerinte ma már körülbelül a földkerekség összes aranybányái ismeretesek; ezen az alapon ki lehet számítani, hogy az aranyprodukczió mindig kevesebb lesz, mint a minő mértékben a szükséglet emelkedik s az aranybányászat Suess szerint különben is „olyan aratás, amely után új termés nem következik.” Ha ez a prófécia ilyen ridegen nem következik is be, az kétségtelen, hogy a rendelkezésre álló arany mennyiség nem elégséges a nemzetközi pénzügyi szükséglet fedezésére s éppen a napjainkban tapasztalható események bizonyítják legjobban, hogy a konjunktúrák javulása esetén a világnak nem áll elegendő arany pénz rendelkezésére.

Hogy mennyi a világnak arany pénze, azt nagyon természetesen nem lehet szabatosan megállapítani. Történtek ugyan

ebben az irányban számítások, de ezek megbízhatatlanok. Dr. Lexis, a göttingai egyetem tanára hat évvel ezelőtt 12¹/₂ millió kilogrammra becsülte az összes vert- és rudarany mennyiség súlyát, ami az európai jegybankok tulajdonában van s ennek az értéke akkor huszonegy milliárd forint volt. Ha azóta a számadatokban voltak is eltolódások s ha ez az arany mennyiség szaporodott is, ez a szaporodás semmi esetre sem akkora, hogy a pénzügyi szükséglet ki tudná elégíteni. Ezért akárminő véleménye legyen is valakinek a bimetalistákról, nem tagadhatja, hogy igazuk van abban, hogy az arany nagy értékét csakis a ritkasága adja meg s hogy ennek az értéknek folyton emelkednie kell, minél jobban nő az aránytalanság az arany szükséglet és a produkció közt. Ezért talán nem egészen alapról való az az állításuk, hogy az arany és az ezüst között levő nagy értékkülönbség, amely harmincz év előtt még 1:15 volt s ma már 1:35-re emelkedett, nem az ezüst értékcsökkenésének, hanem csakis az arany áremelkedésének következménye.

Azokat a tapasztalatokat, amelyeket most szerzhettünk, nem szabad figyelmen kívül hagynunk éppen akkor, mikor önálló magyar jegybankot akarunk felállítani. Főleg nem szabad felülni annak a vádnak, hogy az aggodalmasko-

dás egyuttal gyávaóság is, amit az utóbbi időben oly szívesen hangoztatnak azok, akik az önálló magyar jegybank felállításában látják a panaczeát minden közgazdasági bajunkra.

Az tagadhatatlan, hogy ami a jegybank technikai felállítását illeti, ehhez elégséges néhány hónap s nem kell sem Horn Edére, sem Lónyay Menyhértre hivatkozni, hogy ezt bizonyítsuk, Végre is a jegybankszabadalom elég rentábilis ahhoz, hogy a szükséges alap-tőke előteremtessék és az 1899: XXXVII. törvénycikk alapján az Osztrák-Magyar Bankkal megkötött pótegyezmény megadja a módot arra, hogy az önálló magyar jegybank a kellő arányfedezettel bocsássa ki a bankjegyeit. De akkor, mikor arról van szó, hogy felállítsuk-e a jegybankot vagy sem, nem elégséges ezzel a körülménnyel tisztában lenni, mert ez a legkönnyebb része a dolognak. Ennél sokkal nagyobb gond az, hogy az aranyat hogyan lehet meg is tartani és hogyan lehet gondoskodni arról, hogy bankjegyeink diszagió nélkül forgalomban maradhassanak.

Éppen napjainkban látjuk azt, hogy ez mily nehéz, s hogy az aranyárszám ellen való védekezésre, még az az eddig csálhatatlannak hitt módszer, amit a kamatlábnak felemelésében láttunk, sem elégséges. A „Frankfurter Zeitung” volt

Vizy Gábor levele feleségéhez. Olgához, saját kilépésének elmaradásáról, kilépő levelének tervezetéről, előbb azonban a budapesti viszonyokról, majd a jövődől többség elönyeiről, egy indítványról az adóreformmal kapcsolatosan a létszámemelés előkészítésére, a horvátok helytelenségeiről, a felsült trükkéről és az nagy kalap és nagy boá-divat divatáról.

Kedves feleségem Olga!

Pár napig telünk volt, de most aztán megint visszatért egy ideig esősen, jelenleg szárazon az őszi. Valahogyan átevezikélünk a novemberi házbérnegyeden. Szpecialiter engem az eset nem érintett volna, mert, amint tudod, szállodában lakom s akár van negyed, akár nincs, minden tizedik napon fizetnem kell ugyanannyit, mint amennyit négy szobás lakásért negyed-évenként szokás fizetni. Azonban barátaim miatt érdeklődnöm kellett a nevezetes időpont iránt. Némely barátom bevallotta, hogy az Eszterházy és a Károlyi domíniumok nem az ő tulajdonai s ezen vallomást összekapcsolta a házbérnegyeddél. A célzást meg kellett értenem és rá kellett mutatnom az iróasztalomon szabadon heverő százkoronás papírokra. E papírokat üzleti reklámok céljaira nyomatják budapesti kereskedők. A pajtások haragos arcot vágta. „Hát te ilyen pénzzel élsz?” — kérdezik. „Bizony a mai világban, amikor a pénzpiaczon legnagyobb ritkaság egy valódi százás, az ember nem tehet egyebet.” „De annyit csak adhat, hogy a kocsi kifizethessem?” „Annyit szívesen.” „Szóval, adhat sz husz forintot...” Gon-

dolhatod, hogy mily drágák a fiakkerek. Budapesten tudniillik, amikor legkevesebb a pénz, akkor legtöbb fiakker jár, akik pénz után szaladnak, azok fiakkerekné járnak, és aki a barátját megpumpolja, az e czímen tizszer annyit számít fel, mint a kocsi. Eképpen naponta kiosztottam legalább negyven forintot a mások kocsiakázása miatt, minél fogva helyesebbnek láttam, ha inkább én megyek el fiakkerezni. Hidd el, Budapesten most csak két fajta ember fiakkerezik; egyik, amelyik azért megy, hogy pumpolhasson, a másik, amelyik kocsiakázik, hogy a pumpolók ne találhassák otthon. A fiakkerben természetesen nem kereshettem lakást és ámbár a himlőjárvány elmúlt anélkül, hogy megérkezett volna, ámbár a beoltott karokon a miltét már csak annyira látszik, mint egy picziny virágszirom, mindamelllett le kell mondanom ama tervről, hogy téged, kedves Olgám, a mostani sasionra Budapestre költöztessék. Annál inkább tehetem, mert az újabb divat szerint az előkelőségek télire elköltöznek innen Korfuba, Meránba, Párisba. Elköltöznek, mert Budapesten rosszak a statisztikai viszonyok. Kiszámították, hogy a jelenlegi körülmények közt csak azok élhetnek fényesen, akik uzorát folytatnak s csak annak telik mulatságra, aki felebarátait kirabolta. A vagyonos társadalom el akarja kerülni e gyanút és menekül, mivelhogy különben a földgömbön mindenütt olesóbban és jobban lehet megélni, mint nálunk. Már most, ha éppen ilyenkor költöznél fel, nem találnál megfelelő társaságot s ezenkívül engem gyanuba fognának. Hagyjuk tehát jobb időkre. Sőt egy-két hétre én is lemegyek s lesz gondom rá, hogy a lapokból ismerőseink megtudják, hogy külföldre utaztunk. Éppen ezért a képviselőházból mindennap magammal viszek egy zsurnalisztát s a menetjegyirodánál elválok tőle, hogy mondok,

bemegyek összeállítani az utazási programot és csakugyan bemegyek, végilapozom a tátra albumot és kimegyek a kioszkba feketekávézni.

Különben is a politikai helyzet olyan, hogy egy kis falusi tartózkodás hasznomra válhatik. Amint tudniillik észrevehetted, nem léptem ki a pártból. Nem irtam levelet Kossuth Ferencnek és nem mondtam le semmiről, sem nem konferáltam a tizenhétzakkal, valamint a Lengyel-körtől és Polónyi-körtől egyaránt távol tartottam magamat. Egyszerűen maradtam, ami voltam és vagyok tisztelettel ugyanaz a Vizy Gábor, aki a mameluk-erényeket nem dobja el magától könnyelműen, mert tudja, hogy ez erények értéke leginkább attól függ, ki mennyi ideig bírja. A patina, kedves Olgám, nagy kincs a politikai egyéniségeken. Miért is léptem volna ki? Azért talán, hogy elveszítsem a befolyást, amit oly nagy küzdelemmel és bajjal szereztem? Hogy a klubban más üljön az én karosszé- kembe? Hogy más jusson közelebb a miniszterekhez? Hogy ideáimat, amelyek a kormány teendőire vonatkoznak, ne terjeszthessem ő excellenciáik elé? Hisz látom, tapasztalom, valahányszor kilép egy, nagy örömmel hirdetik ki a klubban, hogy hála Istennek, egygyel kevesebb, aki a husosfizekakat megostromolja; egygyel kevesebb, aki a felállítandó nemzeti bank kormányzója akar lenni. Ha pedig kettő-három lép ki egyszerre, akkor még lelkesebb a hangulat, akkor még hangosabb a vigalom. Csak azt sajnáljuk, hogy aligha érjük meg az időt, amikor két-három embertől függjön a többség kérdése. De ha mégis elkövetkeznék, én eme két-három ember közt leszek és pedig a harmadik. Akkor minden javaslat sorsa s eképpen a kormány sorsa is az én szavazatomtól függ. És ha tartanak is miniszteri tanácskozást, szkupcsinát, pártközi és pártközi értekezleteket, ha

az első, amely rámutatott arra, hogy a német bankjegyeknek máris diszagiójuk van, s hogy a német pénzpiac olyan válságos helyzetbe került, amit eddig elképzelhetetlennek tartott mindenki, mert sziklaszilárdnak vélte a német birodalmi bank jegyeinek fedezetét s elképzelhetetlennek, hogy a német birodalmi bank jegyeinek ne legyen teljes aranyértékük. Pedig ez most a 7 és fél százalékos bankráta mellett is bekövetkezett. Ma már köztudomású, hogy a hamburgi bankárok Berlinben beváltják aranyra a bankjegyeiket s az aranyat egyenesen Londonba küldik s Németországnak azokban a városaiban, melyek közel fekszenek a holland határhoz, holland bankárok jelentek meg, akik ezer márkás német bankjegyeket váltottak be aranyra, sőt egyik holland bankár egyenesen Berlinbe utazott, hogy a birtokában levő német bankjegyeket aranyra váltsa be. A laikus ebben semmi feltűnőt sem lát, de az egész német pénzügyi világot ezek a tények megdöbbenítették, mert ha a holland bankárok egy németországi utazás és az aranyszállítás és biztosítás nagy költségei mellett is előnyösnek tartják a német bankjegyeknek aranyba való átváltását, ez azt bizonyítja, hogy a német bankjegyek ezzel a költségkülönbséggel kevesebbet érnek, mint amennyit a német arany pénz ér. Ez pedig nem egyéb, mint az, hogy a német bankjegyeknek diszagiójuk van.

Ez minálunk is mindenkit gondolkodóba ejthet, aki az önálló magyar jegybank felállítására kérdésével komolyan foglalkozik.

Az, amit a magyarországi nagy magánbankok igazgatói szoktak felhozni az önálló magyar jegybank ellen, senkit sem győzhet meg. Mert ha nem is existenciális kérdés a budapesti nagy magánbankokra, hogy a közös jegybank

a mai szervezetében fenmaradjon, mindenesetre óriási veszteség volna rájuk nézve egy önálló magyar jegybank. Hogy miért, azt könnyű átlátni. Azok a pénztári feleslegek, amelyeket most az állam a közös jegybankban nem helyezhet el éppen azért, mert a jegybank közös, a budapesti nagy pénzügyintézetekben helyeztetik el 2 és fél százalékos, sőt néha annál olcsóbb kamatozás mellett is, ezek a bankok tehát körülbelül száz millió állami betéttel rendelkeznek olyan olcsó kamatláb mellett, amely nekik lehetővé teszi, hogy az nekik évi 2, sőt 3 százalékos jövedelmezzen. Ez az évi, körülbelül három millió jövedelem elvesznék számukra, ha önálló magyar jegybank állítatnék fel, mert akkor az állami pénztári feleslegek nem volnának máshol, mint a jegybankokban elhelyezhetők. Arra tehát nem lehet semmi sem adni, ha a nagy magánbankok igazgatói az önálló magyar jegybank ellen beszélnek, mert neki, mint mondtuk, milliókra menő anyagi veszteséget jelentene ennek megvalósulása.

Az önálló magyar jegybank ellen nem az az érv, amit ők mondanak, hogy nem válnék Magyarország hasznára, ha a mostani nagy internacionális jelentőségű és sulyu Osztrák-Magyar Bank két részre szakítatnék s a mai nagy, közös jegybank helyett két kicsiny volna, egy Ausztriában és egy Magyarországon. Végre is egy kis, de önálló és magyar jegybank is nagyobb hasznára lehet közgazdaságunknak, mint a mai teljesen osztrák befolyás alatt álló közös jegybank, ha még oly hatalmas is.

Az egyetlen komoly érv, ami megfontolást igényel, az, hogy Magyarország eladósodott ország s fizetési mérlegünk passzív. Évente körülbelül ötszáz millió forint megy ki a külföldre kamatok fejében. Ez az ötszáz millió aranyban fi-

zetendő. Minthogy pedig a kereskedelmi mérlegünk is passzív és számbavehető aranybányászatunk nincs, a külföldön való állandó aranyvásárlásra komolyan gondolni sem szabad. Nincs tehát rá mód, hogy a külföldre kiszállított aranyunk valami formában ismét visszakérüljön. Az ellen az aranykiözönlés ellen, amelyet a passzív fizetési mérleg okoz, nem lehet semmiféle magas kamatlábbal védekezni, mert éppen Németország példája mutatja a napjainkban, hogy a kamatlábemelés sem orvosság ez ellen. Németország is eladósodott ország, dacára monstruózus kamatlábjának, a birodalmi bank aranya még állandóan Franciaországba és Angliába folyik s ma már ott tart a német birodalmi bank, hogy nemsokára eléri a fedezete azt a minimális 33 $\frac{1}{3}$ %-ot, amelyet a törvény mint végső határt megenged és akkor be kell szüntetnie egész jegy kibocsátását.

Addig tehát, míg a nemzetközi forgalomban csak az arany fogadtatik el fizetési eszköznek, nagyon megfontolandó, hogy egy olyan eladósodott ország, mint Magyarország, önálló jegybank otállítson-e fel, mert könnyen megtörténhetik, hogy a bank egész aranyfedezete néhány év alatt a külföldre vándorol s nekünk nem marad egyebünk, mint a diszagióval küzdő bankjegyeink és az a magas kamatláb, ami szükségszerűleg be fog következni.

Az önálló magyar jegybank kérdésében parlamenti bizottság fog nemsokára kiküldetni. Abba mindenesetre okos és hozzáértő emberek fognak ülni. Mi csak azt kívánjuk, hogy ennek tárgyalásai ne titkosak legyenek, hanem a nagy nyilvánosság előtt folyjanak le s jegyzőkönyvei esetről-esetre közzétessenek. Mert végre is az egész országra nézve fontos az, hogy pénzügyi rendszere rázkódást ne szenvedjen s azért az egész

a képviselőházban üléseznek is, én csak mosolygok, kérlek alássan, mosolygok. Ugy mosolygok, mint Lengyel Zoltán szokta volt a Khuen-Héderváry idejében, hogy ama Khuen-Héderváryt a hideg rázta, amikor ránézett és reszketve mondta bizalmasainak: azt az embert vegyétek meg, bármennyibe kerüljön is, azt nem bírom nézni, de ha megveszitek, akkor biztosítva van uralmunk. Persze, Lengyel Zoltán egy idealista, ugyanyira, hogy nincs a világon annyi pénz, amivel meg lehetne őt venni és miután most is ellenzéki — ámbár Wekerle nem Khuen — mégis Wekerle se tudja nézni az arcját, amikor mosolyog, hanem kimegy a teremből. Nos, hát én is így fogok mosolyogni. Csak ama különbséggel, hogy nem az ellenzéki oldalon mosolygok, de bent maradok a pártban, a kormánypártban, a függetlenség pártban és ott fogok mosolyogni. Tanácskozhatnak aztán amennyit akarnak, konferenciázhatnak és tárgyalhatnak, mindez csak személynvesztés és formalitás lesz. Mert a végén a kormány mindig azt fogja kérdezni: mit szól ehhez Víz Gábor? Valjon megszavazza-e Víz Gábor? Nincsenek-e aggályai Víz Gábornak? És ha vannak aggályai Víz Gábornak, miképpen lehetne leszerelni és az ügynek a mi pártunkra megnyerni Víz Gábort? Amint hogy én a mosolyommal együtt bentmaradok a pártban, tehát azt nem tekinthetik megvesztegetésnek, vagy megvásárlásnak, hogyha a kormánynak sikerül az én támogatásomat megszereznie. Akkor . . . ne busulj Olgám, nem kell majd szaladgálnunk lakás miatt, mert akkor a kis laibim zsebéből is vehetek akármilyen szép házat Budapesten. Akkor olyan nagy urak leszünk, hogy Ság Manóval sem cserélünk, pedig neki annyi háza van, hogy a teljes ká-

véjába is házakat aprít s ha akarja, vacsorára egy egész partit is megehet. Persze, mondod, hogy talán mindazok, akik a pártban megmaradnak, hasonlóképpen gondolkoznak arra az időre, amikor a többség csak néhány ember szavazatától fog függeni. Igen, Ez lehetséges. Csakhogy van ellene tervem. Van nekem egy kilépő-levél tervem. Arra az időre tudniillik magam mellé toborzom ama két-három embert, aki a többségben a döntő számot alkotja s ígérek nekik valamit, hogy az egyeduralmat rám ruházzák. És megírom a kilépő levelenret alternative. Vagy engem tekint a kormány döntőnek, vagy pedig barátaimmal együtt kilépek s ez esetben a többségből kisebbség lenne. Képzelted, hogy visszatartanak és hogy feltételeimet vakon elfogadják.

Legnagyobb reménységgel ezen elkövetkezendő helyzetet várom. Én leszek az országban akkor a legnagyobb ember. Akkor a kabaretekben nem Eötvös Károlyt fogják estéknént recitálni, de nem ám Sümei Vilmost sem, mint fajmagyart, sőt Vida István házassága se lesz kassza-darab. Akkor minden este mindenütt csakis Víz Gáborról lesz szó és amerre megyek, ki fognak nyilni az ablakok és maga a király is felsége is velem fog tanácskozni, ha például azt akarja, hogy egy előzetesen jóváhagyott javaslat a parlamentben megbukjék, amely esetben vagy a kabinetirodára, vagy a nemzetre fogok mosolyogni. Ez a mosoly fogja irányítani a tőzsdei kurzusokat éppugy, mint a mérszárszékeket és a kamatok is aképen emelik a lábukat, amint én mosolygok. De ugy is unom már, hogy minden este és minden reggel az összes lapok egy és ugyanazon képviselőtársaim ötleteit, anekdotáit és vicceit reprodukálják. Mindig csak, hogy mit mondott Halász Lajos, Nagy György, Lányi Mór és aki nem is

képviselő, a viccező-generális Sturm Albert. Ugy vagyok már velük, mint a vendéglői generálszafttal. Gondolom az kellemes változatosság lesz, ha aztán már csakis Víz Gábort keresik fel ötletek és anekdoták czéliából. Legyenek nyugodtak, tudni fogom kötelességemet. Ismerem én Finály Henrik professzort, aki minden reggel, mielőtt elindult volna hazulról, betanult egy-egy anekdotát és „erről jut eszembe” bevezetéssel mindenkinek elmondta, akivel találkozott. Háromszázhatvanöt nap alatt korának legszellemesebb tudósa lett. Majd én is beszerzek egy néhány anekdota-gyűjteményt és ellátom a klienseket. És engem fog meginterjúvolni minden újságíró a helyzet felől, természetesen, mert az lesz a helyzet, amit én akarok. Gazdasági szempontból is előnyös lesz a változás, hisz így egy hatalmas csoport nagy embert megtakaríthatunk szűkebb időre, amikor már aluliroit Víz Gábor nyugalomba vonul.

Addig is azonban szakítsuk le minden órának virágját. Erős támadást intéztek jelenlegi kormányunk ellen, abból az alkalomból, hogy a statisztikusok kimutatták, hogy az elmúlt hónapban sokkal kevesebb gyermek született, mint ugyanezen hónapban ezelezt két esztendővel s odakonkludáltak, hogy ime a nemzeti kormány uralma olyan meddő, hogy a magyar anyák kevesebbet szülnék, mint amidőn a darabantok erőszakoskodtak. Már pedig, ha fel akarják emelni az ujoncz-létszámot, akkor nagyobb termékenységre van szükség. Javasoltam tehát Wekerlének, jelentse ki, hogy a jövő évben még nem emelik a létszámot. Meg is tette, kihirdette. Addig aztán gondoskodni kell nemzeti szellemben a terméketlenség pótlásáról. Az adóreform a legczélszerűbb. Ki kell mondani pótlólag, illetőleg be kell igtatni az adójavaslatokba, hogy az 1908-iki évfátra minden családfo, aki új

Ország ismerni akarja a lehető legrészletesebben annak tárgyalásait és megállapodásait.

Budapest, november 15.

A képviselőház holnap délelőtt 10 órakor ülést tart, amelyen folytatja az autonóm vámtarifáról szóló törvényjavaslat tárgyalását. Az ülés a cím felett való névszerinti szavazással kezdődik. Napirendre vannak tűzve a kiegyezési javaslatok is.

Titkok a pártértekezleteken. A kiegyezési javaslatokat tárgyalta mostanában a koalíciónak mind a három pártja. Rendkívül nagy fontosságú pártértekezletek voltak ezek, mert hiszen a horvát obstrukciótól eltekintve, itt dőlt el a kiegyezés sorsa. Nagyon természetes, hogy az egész közvélemény feszült érdeklődéssel várta a pártok határozatát és a közvélemény érdeklődésének hatása alatt az újságírók magától értetődőleg nagy súlyt fektettek arra, hogy a közönségnek, melynek tulajdonképpen a bőrre megy ez a vásár, lehetőleg hű és pontos tudósításban számoljanak be ezekről a pártértekezletekről. Első nap a függetlenségi párt foglalkozott a kiegyezési javaslatokkal. Forrongott, izzott a párt, amelynek tagjai közül ez is, az is a legkülönfélébb „szenzációkat” és „indiszkrecziókat” sugta meg bizalmasan az újságíróknak a párt hangulatáról. A pártértekezlet napján aztán az újságírókat, rendes függetlenségi párti szokás szerint, messze a pártkör helyiségeitől, még csak nem is ugyanazon az emeleten, a melyen a tanácskozó terem van, a közszolgá lakása mellett egy szobába izolálták, nehogy véletlenül egy szót is meghalljanak abból, ami a pártértekezleten elhangzik. Kiadtak pedig ismét olyan hivatalos jelentést, hogy azt minden oldalról meg kellett bővíteni olyan részletekkel, a melyeket ismét kihagytak és a melyeket bizalmas uton kellett megszerezni. Pedig ezen az értekezleten kivételesen gyorsírók is voltak, ami ellen ugyancsak remonstráltak a párt „nagy tudású” tagjai. Másnap aztán az alkotmánypárt tartotta meg értekezletét. Hát bizony

itt nem volt semmi eltitkolni való. Az újságírókat a legnagyobb előzékenységgel vezették a tanácskozóterembe, végig hallgathatták az összes fölszólalásokat, a melyeket gyorsírók is lejegyeztek, szerezhettek maguknak közvetlen impressziókat, csinálhattak maguknak jegyzeteket, szóval mindenképpen megadták nekik a módot, hogy hű és pontos tudósítással szolgáljanak a közönségnek. A politikai érettségnek és a pártfegyelemnek legbiztosabb fokmérője valamely pártnak a nyilvánosságához való viszonya. Szomorúan kell konstatálni, hogy a függetlenségi pártban sem az egyik, sem a másik nincsen meg valami tulságosan nagy mértékben. Nem a pártnak vezetői itt a hibásak. Tudjuk nagyon jól, hogy minden alkalommal azok tiltakoznak a nyilvánosság ellen, a kik ugy bizalmas körben azzal igyekeznek maguknak helyet szorítani, hogy olyan kis oldalvágásokat intézzenek a vezérek ellen. Ezek pedig attól félnek, hogy a sajtó munkásainak jelenléte megzavarhatja kisded játékaikat, érezve, hogy a nyilvánosság Kossuth Ferenczcel szemben nem nekik adna igazat. Az alkotmánypárt fegyelmezettsége azonban kiállja a nyilvánosság terhét. Ott senki sem gondol arra, hogy megtámadja gróf Andrássy Gyulát. Mert ott mindenki meg van győződve pártvezérének korrektségéről és föltétlen hazafiságáról, „oldalvágások” pedig senkinek nem jutnak eszébe... Függetlenségi párti részről mi mondjuk el ezeket azzal, hogy a függetlenségi párt megtanulhatná az alkotmánypárttól, miképpen kell viselkedni a pártvezérrel szemben.

Felhívás a szövetkezett pártok tagjaihoz. A szövetkezett pártok vezetősége felkéri a koalícióhoz tartozó pártok képviselő-tagjait, hogy holnap, szombaton, az ülés kezdetekor, pontban délelőtt 10 órakor szíveskedjenek a képviselőházban megjelenni, minthogy a napirend első tárgya az autonóm vámtarifáról szóló törvényjavaslat címe feletti névszerinti szavazás lesz.

A képviselőház közigazgatási bizottsága. A képviselőház közigazgatási bizottsága hétfőn, e hó 18-án délután öt órakor ülést tart.

honpolgárról gondoskodik, husz százalékos adó-elengedésben részesül. Az új párokat, ha a család három év alatt két taggal megszaporodik, öt évre fel kell menteni az adótól s helyettük azok fizetnek, akiknél nem jelentkezik a gólya. Mert eddig is igazságtalanság volt, hogy az újonnan épült házak adómentességet kaptak, ellenben az új házasokra a kedvezményt nem terjesztették ki. Már pedig az állam részére három új lény, akiből majdan katona és aztán adófizető és új családalapító alany és anyag lesz, ér annyit, mint egy háromemeletes ház. Wekerle nem ellenezte az indítványomat és azt felelte:

— Megigérem Gábor, hogy gondom lesz rá...

— Köszönöm kegyelmes uram, de csupán az ígéret, talán még se minden...

— Helyes, Gábor, hát csináljunk kompromisszumot. Te viszont ígérd meg, hogy jó példával fogsz előjárni és szintén szerzesz magadnak három évi adómentességet...

Hallod, kedves feleségem... De sebal. Csak legyen döntő többségi egyszemélyes és vegyem meg az első házát, hogy felköltöztessék Pestre, majd megmutatjuk mi ennek a pikáns Wekerlének. Azaz dehogya is mutatjuk meg. Hanem megszerezzi az adómentességet.

Apropo, a horvátokkal megint bajban vagyunk. Megint lármáznak, obstruálnak és minden számítást, szavazási terminust keresztül húznak és mi nem merünk radikálisan elbánni velük, mivelhogy a kormány fél a külföldtől, a diplomáciától. A király is utálja már ezen kedvelt híveit, de szintén azt mondja, hogy csak ügyes fogásokat szabad csinálni, nyilvános erőszakot nem, mert a külföld megróna az olyan nagyhatalmat, amelyik negyven embert se tud fiúkéval elhallgattatni. Már most az a kérdés,

hogy mi legyen az ügyesség és fiúka. Próbáltuk, hogy négyes tételekben kirekeszszük őket a parlamentből oly módon, hogy előbb a mentelmi bizottság ítélje el a Ház megkövetésére s ha nem tennék, harmincz napra kizárjuk őket. Tíz nap alatt így mind a negyvenen künt volnának s maradna husz nap, ami alatt teljes horvátküliségben a vámtarifát és a kvótát megszavazhatnók. Igen, de a horvátok átláttak a szítán s ahogy a mentelmi bizottság a Ház megkövetésére ítéli őket, nyomban felállanak és ünnepélyesen bocsánatot kérnek. Ezzel is jól járnak, mert telik vele az idő és van egy új programszám: a horvátok bocsánatkérése. Továbbá pedig a horvátok horvátul kérnek bocsánatot s csak ők tudják, hogy mit mondanak, esetleg csak azt mondják: „Szép állat a cicza, mert az magát mindig mossza.”

— Ez az ötlet nem vált be, — jelentette az egyik magyar vezér, — mást kell kitalálni.

— Mást, mást. De mit?

— Egy trükköt kell szerezni. Nincs senkinek egy trükkje?

Nem nevezhetem meg ama képviselőtársamat, aki erre felkiáltott:

— No, ha csak az kell, egy óra mulva lesz...

— es ezzel elrohant.

Egy óra mulva visszatért. Selyemruhás, molett-termetű, mosolygós arcú hölgygel jött. Nagy izgatottan felvezette a karzatra s aztán ő maga visszatért.

Hozzánk sietett és szólt:

— Hát itt van, amit akartatok.

— Mi van itt? Hol van?

— Ott van. Elhelyeztem a karzatra. Megmutathatom.

A terembe mentünk és megmutatta. Nagyon kíváncsiak voltunk, mi lehet az a trükk, amit a karzatra kell tenni

A kiegyezés sorsa.

— A horvát obstrukció. —

Budapest, november 15.

A függetlenségi párt forrongása teljesen megszünt. Az országszerzte megnyilatkozó békés hangulat, amely világos bizonyossága annak, hogy az ország a kiegyezés megszavazásától várja a gazdasági megerősödés biztosítását, utját vágja a további kilépéseknek. Ma nem is történt újabb kilépés. L u b y Géza levele még nem érkezett meg, kivülről pedig még csak báró T h o r o t z k a y Viktor jelentette ki, hogy kilép a függetlenségi pártból.

A horvát obstrukció.

A függetlenségi párt összetartását a horvát obstrukció is elősegíti. Ma ugyanis a horvátok már nyíltan megkezdték a technikai obstrukciót. A mai ülésen mindjárt azzal kezdték működésüket, hogy két névszerinti szavazást kértek és a szavazásoknak holnapra való halasztását. A holnapi ülés tehát már elveszett, mert a két névszerinti szavazás kitölti a holnapi ülést. A horvátok elhatározták, hogy mindaddig folytatják a vitát az autonóm vámtarifa ellen, amíg a kormány szoba nem áll velük. A kormány pedig ma is megígérte nekik, hogy ha mondani valója van a szerb-horvát koalíciónak, ott van a horvát kormány törvényes képviselője, R a k o d c z a y Sándor bán, akinek előadhatják javaslatukat.

A koalíciós pártok körében igen nagy a fölháborodás a horvátok vakmerősége miatt s mind erősebbé válik az elhatározás, hogy a horvátok parlamenti támadásaival szemben retorzióval fognak élni. Már a mai ülés folyamán többször fölmerült az a hír, hogy erélyes föllépéssel letörlik a nemzetellenes obstrukciót, amely megakadályozza, hogy a kiegyezést tető alá hozzák. Az első terv az volt, hogy amikor a horvátok az autonóm vámtarifa címéhez névszerinti szavazást és annak holnapra halasztását kérték, a Ház fogjon bele nyomban a kiegyezés tárgyalásába. A képviselők azonban ezt a tervet nem fogadták el, mert ez egyrészt meghátrálás volna a hor-

Hát nem azt a mosolygós arcú hölgyet mutatta, akivel az imént jött? Nevettünk rajta:

— Hát ez a trükk?

— Igen, — feleli, — ez a Türk.

— Türk, te boldogtalan mit tettel? Nékünk trükk kell és nem Türk.

(A konfuzus és idegen kifejezésekben járatlan férfit nevezetesen Türk Bertát, a Folies Caprice trükkjét hozta el.)

Volt mit nevetni a Házban. S míg fent a Folies-csillag várakozott, hogy mi lesz vele, barátunk felment és exkuzálta magát:

— Bocsánat, tévedtem, sajtóhiba volt... Druckfehler, — tette hozzá németül.

— Ejnye, ejnye, — nevetett az, — nem is hittem volna, hogy a képviselőházban is vannak sajtóhibák.

A többiek azonban gondolkodtak az eseten. Ha másutt lehetne negyven trükköt elhelyezni sajtóhibával a horvát képviselők mellé, akkor talán egy napon elfeledkeznenek a képviselőházi ülésről s addig szavazni lehetne.

De ki vállalkozik ilyesminek a rendezésére? Én semmi esetre sem, mert én a parlamentárizmussal ellenkező fogásokat nem helyeslem, hanem várok és maradok hű férjed

Gábor.

U. i. A legújabb divatu, négy kvadrátméter nagyságu kalap utban van a nyolcz méteres prém boával együtt. Kérlek, amíg megérkeznek, gyakorold magad. Tégy a fejre egy krumplihordókosarat megfordítva és a hátadra három nyulbört egymás végére kötözve, nehogy a kalapodtól és a boádtól megijedjenek a falusi népek és nehogy a lovak megbokrosodjanak. Ha a kosarat és a nyulakat megszokják, akkor aztán az új kalapot és a boát is felteheted.

G.

vátok előtt, másrészt pedig az autonóm vámtarifa becikkelyezését nem lehet elhalasztani.

Ugron Gábor a tervről és a terv elejtéséről ezeket mondta:

— Nem egyeztünk meg valamennyien a dolgban s ebben a pillanatban már nem lehet megcsinálni. A függetlenségi párt hétfőn nagy elhatározásokat akar megvalósítani. Szeretnők, ha minél több képviselő jelenne meg a Ház hétfői ülésén. Hogy a kiegyezési javaslatnak en bloc való elfogadását indítványozná valaki — **erről szó sincs.**

Ugron azután erősen kifakadt a függetlenségi párt ama tagjai ellen, akik következetesen távoimaradnak az ülésekről.

— Igy nem lehet semmit sem csinálni! — mondta. — Kénytelenek leszünk a jövőben a távoimaradók névsorát készíteni.

A horvátok obstrukciójának elnyomását valóban első sorban azzal kell megkísérelni, hogy a szövetszert pártok napról-napra teljes számban jelennek meg a Ház ülésein és impozáns többségük erejével igyekeznek letörni a horvát féktelenkedést. Ha pedig ez eredménytelennek bizonyulna, akkor erővel is le kell tiporni ezeket a vakmerő fölségsértőket.

A horvátok védekezése.

Sok szó esett arról a hírről is, hogy a horvátok és a nemzetiségi képviselők az osztrák Reichsrath délszláv-klubjával, akiket a cseli radikálisok és rutének egy része is támogatna, összeesküdtek a kiegyezés ellen, hogy megakadályozzák annak törvényes elintézését úgy a magyar képviselőházban, mint az osztrák Reichsrathban. Supilót szorongatták, hogy nyilatkozzék erről és czáfolja meg. A horvátok vezére adott is czáfolatot, amely azonban mégsem czáfolat.

— A horvát képviselők semmi jelentőséget sem tulajdonítanak az egész cikknek, — mondatta — a magyar kormány nagyon jól tudja, hogy 1906. májusától 1907. májusáig miért nem hangzott el itt még egy horvát beszéd sem, most májustól kezdve pedig már több száz horvát beszéd s fog is még elhangzani egy pár száz.

— De hát mi igaz a közös akcióból?

— Az a mi dolgunk, mi azzal nem törődünk, hogy egyes lapok mit tálnak fel olvasóinknak, ennek daczára haladunk a magunk utján tovább, a kormány nagyon csalódik, ha azt hiszi, hogy a horvát kérdést le lehet venni a napirendről azzal, hogy már úgy is fait accomplit teremtettek; majd gondoskodunk mi erről.

— Milyen eszközökkel akarnak küzdeni?

— Az is a mi dolgunk.

— A kiegyezési javaslatok tárgyalása alkalmával a legszűkebb fegyverekhez nyulnak-e?

— Ez nem szükséges, hisz a kiegyezési javaslatokban több száz kérdés kínálkozik, amelyek elég anyagot nyújtanak beszédeinkhez, — mondotta Supiló s bement társaival a terembe, hogy asszisztáljanak szónokaiknak.

A disszidensek szervezkedése csak lassan halad előre. A kilépett képviselők nem igen lelkesednek az új párt megalakításának eszméjéért, csak annyit engednek meg, hogy összejönnék és megállapítják szerepeiket a kiegyezési vitában. A magyar ellenzék nem rosszindulatu és abban a táborban senki sem gondol arra, hogy a kiegyezés törvényerőre emelkedését mesterségesen megakassza.

A horvát képviselők körében mindinkább foglalkoznak azon rendszabályokkal, melyeket a kormány vagy a képviselőház elnöksége a most már nyilvánvaló obstrukció letörésére fogyanatosítani szándékozik. Szerintök a helyzetet Horvátország és Magyarország közt e rendszabályok változtatni nem fogják. Miután a magyar kormány azt az álláspontot foglalja el,

hogy a koalícióval közvetlenül kompromisszumot nem köt, a mai kinos állapotból csak egy expediens lehetséges, ha t. i. feloszlatták a horvát országgyűlést és új választásokat rendelnek el, minek folytán esetleg új emberek kerülnek a magyar képviselőházba, kiket a mostani képviselők eljárása nem feszélyez.

A horvát képviselők körében felháborodással utasították vissza egy reggeli lapnak azon állítását, mintha a horvátok összeesküvést szöttek volna a kiegyezés ellen. Ami pedig a dualisztikus monarchia szétbomlásztására irányuló törekvéseket illeti, ezt már annyiszor hozták fel ellenük vádként és annyiszor meg is czáfolták, hogy szükségtelennek tartják, azt ismét megczáfolni. Ugy vélik, hogy a magyarok félreértik a horvátok küzdelmét. A múlt évben mindössze négy horvát beszéd hangzott el a képviselőházban, a vasutas pragmatika óta több mint száz. Ebből is látható — mondják a horvátok — hogy ők csak kényszerítve nyulnak a fegyverhez, mert nem ők voltak azok, akik a küzdelmet akarták. Ha a horvát képviselők a dalmát képviselőkkel összejönnek és tanácskoznak, ahhoz teljes joguk van, mert Dalmácia közölgilag Magyarországhoz tartozik.

A horvát-szerb koalíció tagjai ma este a Continental-szállóban rövid értekezletet tartottak, melyen a további magatartásukat beszélték meg. A koalícióhoz Horvátországból üdvözlő táviratok érkeztek, melyben őket a küzdelmükben kitartásra buzdítják.

Az újpesti szociáldemokrata-párt vasárnap nagygyűlést tart, melynek napirendje: A kiegyezés. A nagygyűlésre meghívták a kerület országgyűlési képviselőjét Hédervári Lehel és az újpesti függetlenségi és 48-as párt elnökségét is.

A nemzetiségek és a kiegyezés.

A nemzetiségek ma este Mihályi Tivadar enklölete alatt értekezletet tartottak, melyen első sorban a kiegyezési javaslatokkal foglalkoztak. Elhatározták, hogy mint ellenzék, már elvi szempontból is a kiegyezés ellen fognak szavazni, de a kiegyezést azért sem fogadják el, mert az gazdasági szempontból is nagyon hátrányos Magyarországra nézve. A kiegyezés tárgyalása folyamán többen szándékoznak felszólalni. A szónokokat a jövő hét elején tartandó újabb konferencián fogják kijelölni. Szóba került az értekezleten egyes lapoknak az a híre, mely szerint a nemzetiségi képviselők a horvátokkal és az osztrák délszlávokkal szövetszertve azért indítanak harcot a kiegyezés ellen, hogy a dualizmust megbuktatva, egy délszláv állam alakítását segítsék elő. A nemzetiségi képviselők kijelentik, hogy ez a hír elejétől végig valótlan. Ők sohase tárgyaltak se horvátokkal, se a délszlávokkal és egy délszláv állam alakítása ellen teljes erejükkel küzdenének, mert a románok azt magukra nézve nagy veszélynek tekintik. Ők a szlávok terjedése ellen ép úgy védekeznek, mint a magyarok. — Hédervári Lehel, a mentelmi bizottság előadója, holnap terjeszti a Ház elé a mentelmi bizottság jelentését a Vajdaügyben.

Hang a kiegyezés mellett.

A nyitrai megyei gazdasági egyesület mai közgyűlésén határozatilag kimondotta, hogy a magyar kormány által a törvényhozás elé terjesztett kiegyezési javaslatot az eddigi kiegyezési javaslatoknál jobbnak tartja, annak elfogadását az ország érdekében levőnek véli, vele az ország köz- és különösen mezőgazdasági érdekeit a mai viszonyokhoz mérten biztosítja látja, dr. Wekerle Sándor miniszterelnököt és az összkormányt a kiegyezés körül tanusított önzetlen nagy munkáért elismeréssel és bizalommal üdvözlö.

Budapest, november 15.

Kossuth Ferencz ünneplése. Kossuth Ferencz holnap ünneplő születésének 66-ik évfordulóját. A függetlenségi párti képviselők holnap fél 5 órakor keresik őt fel Thaly Kálmán vezetése alatt lakásán, hogy jókívánataikat pártvezérlőknek kifejezzék. Sajnos, Kossuth ujabban ismét meghült és bár hüllése jelentéktelen, mégis teljes felgyógyulását ez is késlelteti. Kossuth csak nehezen bír a képviselőház ülésén is jelen lenni, de a pártkörben való megjelenésben és az ott tartott megbeszélésekben részt nem vehet.

A főrendiház bizottságai. A főrendiház közgazdasági és közlekedésügyi bizottsága november 20-án, szerdán délelőtt 10 órakor, a pénzügyi bizottsága november 20-án délelőtt 10 órakor, a közjogi és törvénykezési bizottsága november 20-án, szerdán délután 4 órakor ülést tart. Mindhárom ülés tárgya a bizottságok megalakulása.

A boszniai szerbek mozgalma. A szerb nacionalista párt elhatározta, hogy programjába felveszi a teljes politikai autonómia követelését, a tartománygyűlés sürgetését, az általános, titkos választói jogot és az önálló vámterületet.

A delegációk ülései. A delegációk valószínűleg december 20-án fogják üléseiket megnyitni. Az ünnepek előtt nem tartanak érdemleges gyűlést, csak december 26-án vagy 27-én fogják a költségvetési provizóriumot tárgyalni. A delegációk rendes munkája január közepén veszi kezdetét.

A polgári törvénykönyv előkészítése. A magyar általános polgári törvénykönyv tervezetét előkészítő bizottság dr. Imling Konrád államtitkár elnöklésével e hónap 13-án és 14-én folytatta tanácskozásait az igazságügyi miniszteriumban. Tárgyalás alá került ez a kérdés: Nem kellene-e a törvénytelen gyermekek bizonyos kategóriáit, különösen az atya által elismert gyermekeket és a jegyesek gyermekét az általánosnál kedvezőbb elbánásban részesíteni? A vitában résztvettek: Gottl Agoston és Adám András kuriai tanácselnökök, dr. Thirring Lajos kuriai bíró, dr. Nagy Ferencz, dr. Sággy Gyula és dr. Schwartz Gusztáv egyetemi tanárok, dr. Sipőcz László árvaszéki elnök, Molecz Dani, dr. Schreyer Jakab és dr. Baracs Marcell ügyvédek, dr. Szász Béla miniszteri osztálytanácsos, dr. Szladits Károly kir. törvényszéki bíró és dr. Tomcsányi Pál Vilmos miniszteri fogalmazó. A bizottság tanácskozását szerdán, e hónap 28-án folytatja.

A temesi főispánság. Temes vármegye főispánja, Kabdebó Gergely, formálisan is benyújtotta állásáról való lemondását gróf Andrássy Gyula belügyminiszternek. Hir szerint báró Sztojanovics Iván vagy báró Duka Géza lesz az új temesi főispán.

Újabb interpelláció a szerb egyház kérdésben. Musiczky Döme, szerb radikális képviselő a holnapi ülésben interpellációt fog intézni a miniszterelnökhöz a gör. kel. szerb egyház kongresszusa által hozott határozatok helybenhagyása tárgyában.

Függetlenségi vacsorája. A Holló Lajos vezetése alatt álló politikai csoport ma közös vacsorára gyűlt össze a Kovács-féle vendéglőben. Ott voltak: Szentiványi Gábor, Petrogali Oszkár, Huszka István, Lovász Márton, Zachariás János, Trusek Sándor, Ábrahám Dezső, Leszkay Gyula, Thaly Ferencz, Máriássy Mihály, Ferencz Géza, Pozsgay Miklós, Mérey Lajos és Holló Lajos.

Törvényjavaslat Miskolcz városáról. Gróf Andrássy Gyula belügyminiszter a képviselőház mai ülésén törvényjavaslatot terjesztett be, melynek segítségével a parlament törvényhatósági jogú fogja felruházni Miskolcz városát. A törvény jogerőre emelkedése után 1909. január hónap 1-én lép életbe s az átalakulás közben a vármegyével szemben esetleg felmerülő vitás kérdéseket a belügyminiszter fogja esetről-esetre eldönteni. A törvényjavaslat intézkedik arról is, hogy Borsodmegye és Miskolcz választott tisztviselőinek megbízatása s a városi képviselőtestület felerészének tagsági joga 1908. év

végéig érvényben maradjon. Borsod vármegye törvényhatósága 1908-ban alakul újra. A törvényjavaslat indokolása reámutat arra a törekvésre, melynek a mostani kormány is szolgál, hogy a népesség, kultúra és közgazdasági jelentőség révén idővel kiemelkedő városok önálló joggal ruháztassanak fel. Ennek az irányzatnak köszönheti Miskolc város is a bekövetkező önállósítást.

A t. Házból.

I. Az újságírók választanak.

Reggel tizenegy órakor a baloldali folyókon megjelent Rákosi Jenő, aki főrendiházi tag és mint ilyen méltóságos ur, valamint vele jött Márkus Miksa, aki fővárosi törvényhatósági képviselő, ezen minőségében nagyságos. Mindkettőnek azonban jelenleg más baja volt, mint a főrendiség és a városi képviselőség. Rákosi Jenő ama hivatala révén jött, hogy ő a parlamenti laptudósítók szindikátusának az elnöke, Márkus Miksa pedig az egyik írói és hírlapírói kör főtájkára vagy alelnöke s ezen tisztjében gardirozta az elnököt. Szép hazánkban kevesen tudják, hogy mi az a parlamenti hírlap tudósítók szindikátusa, amelynek ime ilyen nagy elnöke van. Magunk, akik néhányszor eljárunk e helyre, azt gondoljuk, hogy a szindikátus talán egy telefon-központ, amelyik sohasem jelentkezik, amikor kellene. Mások azt mondják: ez a szindikátus ama láthatatlan hatalom, amelyik Justh Gyula részére névsort állít össze és amelyik a sajtó-ankét résztvevőiről is bizonyos rendszer szem előtt tartásával gondoskodik, nehogy maga a sajtó elnyomja az ankétet. Tehát, ha most megjelenik a szindikátus elnöke és a főtájkár, hát történnie kell valaminek. Ő méltósága meg is szólal:

— Tehát hol vannak az urak?

— Miféle urak? — kérdezi a legközelebb álló fúrge parlamenti tollnok.

— Hát, akiket össze kellett hívni, hogy a jobboldali karzatra főnököt válasszanak. Hisz azért hívtak engem mára ide, hogy e választógyűlésen elnököljek.

— Oh igen. Csakhogy egy kis tévedés történt. Méltóságodat értesítették a dologról, ellenben az újságírókat elfeledték értesíteni.

— No akkor ez igazi újságírói ügy! A gyűlésre meghívják az elnököt, de nem hívják meg a gyűlést.

Még se volt baj. Összetoboroztak annyi újságírót, amennyi éppen elég volt a „gyűlés” színezetéhez, lementek az újságírói szobába és a baloldali hírlapírói karzat főnökévé megválasztották dr. Friedrich Tivadart, a Lloyd emberét, a kiváló publicistát stb. stb. Ez a Friedrich a képviselőházból elvezényelt Schwarcz Árminnak az utóda lett. Schwarcz vagy tizenöt év óta doyenkedett, nagy tekintélye volt és olyan gyönyörűen tartotta fenn a rendet a hírlapírók karzatán, hogy oda a miniszteriumi embereken, főispánokon, bankárokon, tőzsdegaloppineken, ügyvédeken és állatorvosokon kívül néha még újságírókat is beeresztettek. Friedrich, aki azt hitte, hogy e kiváló állásra a kor adja a képesítést, mára behintette a haját rizsperrel és valóban senkisémet szavazott ellene. Egyhangulag kikiáltották. Éppen csak annyi tévedés történt, hogy akik egyhangulag megválasztották, elfeledték megkérdezni, hogy minő tisztségre választják. Így aztán megessett, hogy a végén, amikor az eredmény enuncziáltatott, egy fiatal ember Rákosi Jenő elé lépett és így szólt:

— Bocsánatot kérek méltóságos uram, hogy

egymagam nem mertem Friedrich ellen szavazni.

— Nagyon jól tette, kedves barátom. De miért mentegeti magát?

— Mert nekem igen rosszul esik, hogy méltóságodat így kirták a helyéből.

— Sohse busuljon. Hisz Friedrichet karzati főnöknek választották, én ellenben szindikátusi elnök vagyok és az is maradok. De kicsoda ön, aki ennyi tájékozatlanságot árul el?

— Én... én... méltóságos uram? Én? Hogy is mondjam? Én a méltóságod lapjának a munkatársa vagyok...

— Igen örvendek.

Ime így fest az újságírói élet belülről, amikor ők a maguk dolgával foglalkoznak. És eképpen igazán léssen ama filozófusnak, aki e foglalkozást következő módon jelölte meg:

— Újságíró az, aki mindenki másnak a dolgával foglalkozik, de a magáéval egyáltalában nem törődik.

... Elképzelhető-e azonban, hogy a képviselőházban választás legyen, ha az nem is parlamenti tagokra vonatkozik, hogy abból rekrimnáczió ne keletkezzék.

Feltűnt, hogy Sturm Albert nem ment be választani.

— Nekem — mondja — egy kis sérelmem van. A dolog úgy történt, hogy annak idején engem kellett volna megválasztani. De én éppen lennt voltam Turinban, a nagy Kossuth Lajos mellett, aki haldoklott s ez alatt itt alávalóan kirták a helyéből és megválasztották Schwarcz Ármint, aki pedig az én alattvalóm volt akkor.

— Alattvalója?

— Igen. Alávaíóm, alattvalóm, vagy alárendeltem volt. A fő dolog az, hogy én akkor a haldokló Kossuth Lajos mellett virrasztottam s ezért vesztettem el ezt az állást.

A hallgatók megbotránkoztak. Hogy Sturm mennyire gyakran talál alkalmat újabb időben az ő Kossuth-kultuszának a feltűntetésére. Amíg más kormány volt, addig ez sokkal ritkábban történt.

Végre Friedrichet beiktatták hivatalába és megígérték neki, hogy tekintettel a drágaságra, kétszer annyi fizetést fog kapni, mint elődje. Az tudniillik semmit se kapott. Tehát Friedrich kétszer semmit fog kapni.

Dehát az újságíró-hivatalok is ilyenek. Ha az újságíró jó módhoz akar jutni, akkor kénytelen miniszterre kineveztetni magát.

* * *

II. Mi történik benne?

Ideje körülnézni, hogy hát a teremben mi történik? Obstruálnak-e a horvátok, vagy mit csinálnak. Mindenekelőtt a tegnapi zsebkendőlobogatók bocsánatot kérnek a Háztól illetlenségükért s aztán az autonóm vámtarifa tárgyalásának a folytatása következik. Már csak egy horvát szónok van, Brlic Vratoszláv, az röviden végez és Návay bezárja a vitát. Csak pro forma kérdezi, hogy az előadó kíván-e szólni? Laelne Hugó nincs is itt. Csakhogy itt van ám egy helyettes, egy szépen kivasalt kabátú férfiú, a nevezetes Ság Manó. Ő felemelkedik az előadói emelvényen és nyomban hosszu beszédbe kezd. Nagyon tudományos, szép dolgokat mond. Az ember egy hétig is szívesen hallgatná, ha az embernek aköztt kellene választania, hogy vagy meleg ölmot öntsenek a fülébe, vagy ezt az előadói beszédet hallgassa. Minthogy azonban az ólom senkinek se jutott eszébe, a képviselők csodálkozva tekintettek fel:

— Ság Manó! Mi a manónak beszél?

És Ság Manó annyira belemelegedett, hogy nem elégedett meg a vámtarifáról, de a kiegyezésről kezdett szónokolni. Ezt Návay Lajos is megsokalta és leszólt hozzá:

— Nő, nő, Manó! Az előadó ur összetéveszti magát a horvát képviselőkkel, elkalandozik a tárgytól.

Kicsibe mult, hogy meg nem esett Sággal a multság, hogy miként a horvátokat szokták, őt is leültetik. Azonban Ságban több volt az okosság és röviden bevégezte annál is inkább, mert más képviselőtársai, akiknek nem szabad beszélni, már az irigységtől csaknem sárgaságot kaptak.

Most már mi lesz? Most szavazni kellene. A horvátok azonban egyet gondoltak s kettő lett belőle. Névszerinti szavazást kértek, hadd tudjuk meg, névszerint, hogy kik fogadják el általánosságban az autonóm vámtarifát és kik nem. A névszerinti szavazás kezdésére kihúzták a „P” betűt s megcsinálták a kádencziát, hogy:

— Pizkos obstrukció!

Ennek is vége volt és délben már a javaslat részletes tárgyalását kezdték meg, mindenkélt a címmel foglalkozva. És beszélt Lengyel Zoltán is, sőt sikerült összevesznie Szatmári Mórral, mire az ellenségeskedést Förster Ottó megszüntette ezzel a szójátékkal:

— Ugyan kössétek meg már a szatmári békét!

Hasonló jelenet még az volt, amikor Molnár Jenő zsörtölődött amiatt, hogy Szerényi József államtitkár külön engedélykérés nélkül szólt fel. Halász Lajos leargumentálta Molnárt s már szintén összevesztek, amikor ugyancsak Förster Aurél választotta szét őket eképpen:

— Molnár! Molnár! Miért hajtod a Halász malmára a vizet!

A cím feletti vita végén a horvátok megint névszerinti szavazást kértek, de egyuttal azt is, hogy e szavazást halaszszák holnapra. A Ház kénytelen volt beleegyezni, de egyuttal konstataálni, hogy itt van a horvát technikai obstrukció.

És Popovics Dusán, aki a mai napon már megszünt jegyző lenni, rámutatott a maga szürke ruhájára.

Tudniillik a bécsi és zágrábi tudósítók meg egyeztek Popovicssal, hogy tájékoztassa őket atelől, mely napon viselik magukat békességesen a horvátok és mikor csinálnak obstrukciót. Minthogy pedig Dusán rendszerint a horvátok csoportjába van beékelve, egyuttal jelmagyarázatba is megállapodtak. Azt mondta Popovics, hogy két öltözet ruhája van itt, egy fekete és egy szürke. Ha a feketét veszi fel, ez annyi, hogy békés nap van, ha ellenben a szürke van rajta, az obstrukciót jelent. Az ülés elején azt hitték, hogy Popovics felöltötte őket, mert szürke ruha volt rajta s mégis az elképzelhető legbékésebb dolgot mivelték, tudniillik bocsánatot kértek. Később azonban kitűnt, hogy mégis obstrukciós nap ez és ezért mutatott rá Popovics Dusán igazolás gyanánt a szürke ruhára, bizonyítva, hogy nem csapta be hivat.

Azonban jobban tenné, ha ezt az obstrukciós ruhát már becsapná. A szegény otthon levő horvátokat már amugy is eléggé becsapták ezzel az obstrukcióval.

Az EGYETERTES
szerkesztősége és kiadóhivatala
VI., Eötvös-utca 32. sz. alatt van.

A szerkesztőség telefonja: 788. szám.
A kiadóhivatal telefonja: 706. szám.

Ismét egy fölvonás a komédiából.

— A képviselőház ülése. —

Budapest, november 15.

A négy legrakoncátlanabb horvát képviselő ma megkövette a Házat — úgy, ahogy azt a mentelmi bizottság ajánlotta és azután a Ház helybenhagyta. A szavuk megkövetés volt, de csak rá kellett nézni annak a négy embernek az eltorzult arcára: látszott rajtuk, hogy nem mondtak igazat. Szívükben olthatatlan a gyűlölet a magyarság iránt és bocsnatot csak azért kértek, hogy bocsúsomjukat annál szabadabban kielégíthessék.

S csakugyan néhány perc múlva a horvát obstrukció már megint végighömpölygött a Házon. Az autonóm vámtarifa címét tárgyalták és már a címbe belekapaszkodott minden horvát, ki ott volt. Véges-végig ők grasszáltak — leszámolva Lengyel Zoltán kettős párbaját. Lengyel Zoltán régi vesszőparipájára ült föl: hogy az autonóm vámtarifa nem autonóm, sem nem tarifa. Ezzel a gondolkodásával, — melyet elnöki figyelmeztetéseken keresztül fejtett ki — Kossuth Ferencz és Szerényi József szállott szembe. Mind a ketten azon igyekeztek, hogy meggyőzzék Lengyel Zoltánt. Kell-e külön megjegyezni, hogy Lengyel Zoltán meggyőzhetetlen volt?

Amikor ebben a csatározásban az utolsó penge is összetört, úgy elhallgatott, a horvátok árasztottak el mindent. Beszéltek, beszéltek... persze sűrű elnöki asszisztenciával. Zai, lárma, szömegvonás, művihar — s a horvát szónoklatok többi sallangja — : semmi sem maradt el.

Három óráig tartott ez a siralmas komédia, melynek az az egyetlen pozitív eredménye, hogy a címet letárgyalták; — de elfogadni csak holnap fogadhatják el, mert a horvátok a névszerűt szavazást holnapra halasztatták.

A tisztességes emberek pedig azt kérdezték egymástól:

— Mikor következik el ennek a komédiának az utolsó fölvonása?

Részletes tudósításunk ez:

A képviselőház ülése.

— Kezdődött délelőtt tíz órakor. —

Elnök: Návay Lajos.

Jegyzők: Gróf Thorotzkay Miklós és Cszimazia Endre.

Az elnök: Az ülést megnyitja. Bemutatja Polónyi Dezső és Popovics Dusán leveleit, melyekben első a kérvényi bizottságban viselt tagságáról, utóbbi a jegyzőségről mond le. Kéri a Házat, hogy a megüresedett helyek betöltése végett intézkedhessék. (Helyeslés.)

Gróf Andrassy Gyula belügyminiszter törvényjavaslatot nyújt be Miskolcz rendezett tanács városnak törvényhatósági joggal való felruházása tárgyában. (Helyeslés.)

A Ház megkövetése.

Hédervári Lehel előterjeszti a mentelmi bizottság javaslatait Vinkovics Bozsó, Popovics Dusán, Banjanin János és Budiszavlyevics Bude ügyében. A horvát képviselők azt adták elő, hogy ők tegnap nem tanúsítottak olyan magaviseletet, hogy az a tárgyalást zavarta volna, vagy az elnök ellen fenyegetést foglalt volna magában. Ezzel szemben a bizottság megállapította, hogy a négy horvát képviselő elnöki rendreutatisítás ellenére is rakoncátlanok voltak az elnököt megfenyegette. Ez az eljárás a házszabályok 255. szakaszába ütközik, mert veszélyezteti a tárgyalás nyugodt menetét, a Ház és az elnökség tekintélyét. Javasolja a bizottság, hogy a négy képviselőt a 255. szakasz értelmében a Háznak nyílt ülésben való ünnepes megkövetésére utasítsák. (Élénk helyeslés.)

Mazuranics Bogoszláv, a mentelmi bizottság tagja, a kisebbségi véleményét képviselve, horvát nyelven mondott beszédében ellenzi a bizottság javaslatát s menteni igyekszik a horvátok tegnapi eljárását. (Kossuth Ferencz bejön a terembe; a függetlenségi megjelölés s megtapsolják.)

A Ház óriási többsége magáévá teszi a men-

telmi bizottság javaslatát. Csak a horvátok és a nemzetiségiek maradnak ille a szavazáskor.

Az elnök felhívja a négy horvát képviselőt, hogy kötelességüknek mihamarabb tegyenek eleget. Popovics Dusán, Vinkovics Bozsó, Banjanin János és Budiszavlyevics Bude horvát nyelven egymásután megkövetik a Házat. Popovics azt mondja, hogy tegnap nem tudta magát mérsékelni, pillanatnyi felhevültségben cselekedett; hevességéért bocsnatot kér. Ugyanezt jelentették ki társai is. A Ház a horvátok nyilatkozatát, amelynek tartalmáról az elnök adott felvilágosítást, helyesléssel tudomásul vette.

Az autonóm vámtarifa.

Attérnek aztán a napirenden levő autonóm vámtarifa folytatólagos tárgyalására.

Brlic Vatroslav horvát nyelven a javaslat ellen beszél.

Az elnök felteszi a kérdést, kíván-e még valaki szólni? (Senki sem jelentkezik.) A vitát berekeszti.

Ságh Manó előadó összegezi a vita anyagát. A tárgytól eltérve, az önálló vámtarifáról kezd beszélni.

Az elnök figyelmezteti, maradjon szorosan a tárgynál.

Ságh Manó elfogadásra ajánlja a javaslatot. (Helyeslés.)

Surmin György zárószó jogán horvát nyelven a javaslat ellen beszél.

Következik a szavazás. A horvátok névszerűt szavazást kérnek, amit az elnök el is rendel. A szavazás a P. betűvel kezdődik. Az első között szólítja föl Polónyi Gézá. A volt igazságügyminiszter megszavazza a javaslatot, amely ellen a nemzetiségiek és a horvátok szavaznak.

A Ház 139 szavazattal 28 szavazat ellenében elfogadta a javaslatot.

A részletes tárgyalás.

A részletes tárgyalás során, a címmel Lorkovics Iván, Lukinics Ödön után Surmin György beszél horvát nyelven az eredeti szöveg ellen. Surmin határozati javaslatot is ad be.

Babics-Gyalcsy Ljuba szintén horvátul a javaslat ellen beszél.

Lengyel Zoltán: Nem akarja támogatni a horvátok obstrukcióját, mégis föl szólal, hogy Szerényi államtitkárral polemizálhasson. Visszautasítja azt a kijelentését, mintha ő nem értene a tarifához, majd azt mondja, hogy ez a tarifa nem is tarifa. Fejtégeti hogy ez a tarifa 1917-ig érvényes s kizárja azt, hogy Ausztriától valaha is elszakadhassunk.

Az elnök: Kérem a képviselő urat, szíveskedjék a címhez szólni. Amennyiben el akar térni a tárgytól, tessék a Ház engedelmét kérni. (Helyeslés.)

Lengyel Zoltán: Nem lépi túl a parlamenti szókör korlátait. Obstrukciós szándéka nincs; a horvátok eljárását ő sem tartja helyesnek, azzal szemben áll. Mindazonáltal bizonyos kérdéseket tisztázni akar.

Az elnök: Éppen annak a jelenségnek következtében, amelyről a képviselő ur is említést tett, kénytelen vagyok szigorúan s egyformán alkalmazni a házszabályokat.

Lengyel Zoltán a külkereskedelmi szerződésekről szól.

Az elnök másodszor kéri szónokot, hogy szorosan a tárgynál kell maradnia. Kéri Lengyelt, ne nehezítse meg az elnökség helyzetét a mai súlyos viszonyok között. Ha a tárgytól el akar térni, kérheti erre a Ház engedelmét. (Helyeslés.) E nélkül neki, mint elnöknek, kötelessége egyforma pártatlansággal alkalmazni a házszabályokat. A képviselő ur példát nyújt arra, hogy miként lehet a tárgytól eltérni a házszabályok ellenére.

Lengyel Zoltán tovább beszél a külkereskedelmi szerződésekről és az önálló vámtarifáról.

Szatmári Mór: Nincs igaza!

Lengyel Zoltán: Nem türom az ilyen invektívákat!

Fürst Ottó: Ugyan hagyjátok, kössétek meg a Szatmári-békét! (Derűtség.)

Lengyel Zoltán módosítást nyújt be, hogy a tarifát önálló magyar autonóm vámtarifának nevezék el.

Kossuth Ferencz kereskedelemügyi miniszter: T. Ház! (Halljuk! Halljuk!) A benyújtott indítványt nem fogadom el. (Helyeslés.) Nem fogadom el azért, mert hogyha a magyar törvényhozás vámtarifáról hoz törvényt, természetesen, hogy magyar és nem más vámtarifáról lehet csak szó. Többet nem tartok sem szükségesnek, sem érdemesnek e kérdéstről szólni. (Helyeslés.)

Megjegyzem azonban, hogy a t. képviselő ur nem tanulmányozta a kérdést, mert olyan állításokat kecskázta, amely állítások a tényállással homlok egyenest ellenkeznek. Nemcsak hogy nem vagyunk kötelesek bevárni 1917-et azért, hogy új tarifát csinálhassunk, hanem, ha úgy tetszik, akár holnap is megcsinálhatjuk 1917 utáni érvénnyel. Minthogy tényállásról van szó, ami a megkötött szerződésből világosan megérthető, azt hiszem, a t. Ház felment minden további érveléstől.

Lengyel Zoltán: Félreértett szavait akarja helyreigazítani. Abban igazat a kereskedelmi miniszter-

nek, hogy hozhat a Ház új vámtarifát is; de az illuzóris lesz, mert a miniszter leszerződött erre nézve egészen 1917-ig. Tehát a vámtarifa még sem felel meg céljának.

Kossuth Ferencz kereskedelmi miniszter: Nem alkalmazható ez a javaslat 1917-ig, mert ennek alapján kötötték meg a legfontosabb szerződések. De hogy honnan veszi Lengyel Zoltán azt az adatát, hogy 1927-ig nem lesz hatálya a javaslatnak, arról nemcsak neki, de azt hiszi a Ház egyetlen tagjának sincs fogalma.

Lengyel Zoltán félreértett szavai helyreigazítására kér szót. Szerinte csak 1917-ben lehet ennek a javaslatnak alapján újabb szerződéseket kötni.

Felkialítások: Fogalma sincs róla. (Nagy zaj és derűtség.)

Szerényi József államtitkár: Két szóval kívánom Lengyel Zoltán képviselő ur okfejtését lehetlenné tenni, lehetlenné tenni pedig azért, mert olyan auktoritás jellegével beszél a képviselő ur kereskedelem-politikai kérdésekben, amelyekről tulajdonképpen, amint az általános vitánál is és ma is megbizonyította, egyáltalában, bocsnatot kérek a képviselő urtól és a t. Háztól is erős kifejezésemért, fogalma sincsen. (Helyeslés a baloldalon.)

A t. képviselő ur azt mondja nekünk, hogy nem létező autonóm tarifa alapján akarunk 1917-en túl külállammal szerződni. A miniszter ur beigazolta az előbb, hogy joga van Magyarországnak bármikor a szerződéses időn belül, tehát 1917 előtt is autonóm vámtarifát 1917-en tuli időre készíteni.

Lengyel Zoltán: Az azután megkötendő szerződésekre!

Szerényi József államtitkár: Legyen türellemmel a képviselő ur, rögtön megkapja a választ. (Zaj. Elnök csenget.) Mi pedig 1915-ben tárgyalunk előbb Ausztriával, ha megegyezünk, akár az önálló vámtarifa alapján, akár más alapon, az nem tartozik ide, ez az akkori törvényhozás dolga lesz, mi csak fentartottuk, hogy ne csak jogunk legyen föltétlenül az önálló vámtarifa rálépni, hanem módunk is legyen, akadály ne legyen ennek útjában. Ha megegyezünk jó, ha nem, akkor önállóan fogunk tárgyalni bármely külföldi állammal, azon vámtarifa alapján, amelyet akkorára készítettünk, vagy ha nem akarnánk mást létesíteni, a mostani tarifa alapja, melyet fenttarthatunk addig, amíg akarjuk. Ez tehát a helyzet. (Zaj a jobboldalon.)

Lengyel Zoltán: Nem áll! (Zaj. Elnök csenget.) Szerényi József államtitkár: Méltóztatnak látni, hogy Lengyel Zoltán képviselő urnak abszolúte nincs igaza. (Helyeslés a közepén. Zaj. Elnök csenget.)

(Molnár Jenő képviselő az elnöki emelvény alatt összekap Halász Lajossal.)

Az elnök: Rendreutatiszta Molnár Jenőt. (Molnár tovább lárma.) Másodszor is rendreutatiszta.

A horvát obstrukció.

Tuskán Gergely, Mazuranics Bogoszláv, Popovics Dusán, Zagorac István, Grahovac Mirko, Budiszavlyevics Bude, Illic Gedeon, Brlic Vatroslav, Novosel Mátyás, Supiló Ferencz, Maucsevics Vazul horvátul beszélnek a cím ellen.

Az elnök: Több szónok nincs, a vitát bezárja. Következik a szavazás. Először a címet bocsnítja szavazás alá s ha ezt elfogadják, a benyújtott módosítások clesnek. Husz képviselő kérte a szavazás holnapra halasztását. Az autonóm vámtarifa részletes tárgyalásának mikéntjére nézve azt javasolja, hogy a javaslat cikkenként tárgyalassék s a második cikkel kapcsolatban a javaslat melléklete gyanánt szereplő vámtarifa.

A Ház elfogadja az elnök javaslatát.

Az elnök: Következik az első cikk tárgyalása. Ságh Manó előadó stílárius módosítást nyújt be, hogy a „korona” szó elég tetséssék „magyar szent”.

Surmin György horvát nyelven az első cikk ellen beszél.

Az elnök: Figyelmezteti a szónokot, hogy szölon a tárgyhoz. A tárgytól való eltérésnek minősíti azt is, ha értelmetlen dolgokat beszél össze-vissza.

Surmin György erre szó nélkül leül.

Lukinics Ödön erre horvátul beszél az első cím ellen.

Popovics Dusán után Lorkovics Iván beszélt szintén horvát nyelven, de töle háromszori figyelmeztetés után elnök a szót megvonta.

Rojc Milán rövid felszólalása után Tuskán Gergely beszélt s kifogásolta, hogy a javaslatban a magyar korona „országának” szó szerepel.

Az elnök: Ugyan kérem, a legnaivabb horvát is megérti, hogy ott „országainak” szó van. Ne fecsérelje az időt hiábavalóságokkal. (Eljenzés.)

Tuskán Gergely tovább beszél, elnök még néhányszor figyelmezteti, szónok azonban továbbra is eltér a tárgytól.

Az elnök: A képviselő ur ugylátszik azt akarja, hogy megvonjam a szót, hát üljön le. (Eljenzés és taps a magyarok részéről. Nagy zaj a horvátok oldalán.)

Ugron Gábor: Elég volt már a színészkedésből. Cszimazia Endre: Menjenek haza időt lopni. (Nagy zaj.)

Zagorac István az elnök többszöri figyelmeztetése után azzal fejezi be, hogy indítványt nyújt be, mely

szerint a javaslat csak Magyarországra nézve lépjen életbe, Horvátországra nézve pedig csak akkor, ha a regnikoláris bizottság a magyar-horvát kérdést rendezte. (Zajos derűtlenség a magyarok részéről.)

Muacsevics Vazul után Mazuranics Bogoszláv beszélt s beszéde végével horvát párhívei lelkesen megéljenztek.

Novoszel Mátyás kérte a Házat, hogy beszédét a következő ülésen mondhasa el, vagy az ülést hosszabbítsa meg.

Az elnök: Ugyebár, a Ház meghosszabbítja az üléseket.

A Ház így határoz.

Novoszel Mátyástól rövid idő alatt megvonja elnök a szót, majd megállapítja a következő ülés napirendjét s az ülést három órakor bezárja.

KÜLFÖLD.

A birodalmi dumából. A pénzügyminiszter tegnap nyújtotta be az 1908. évre szóló költségvetési javaslatot az államtanácsban és a dumában. A kiadások és bevételek az előirányzatban 2,515.806 rubellel vannak feltüntetve. A pénzügyminiszternek a szenátushoz intézett jelentése szerint az 1906-ban kiadott rövid lejáratú 114,453.000 márka egyenlő 52,917.890 rubel összes értékű kincstári jegyek törlesztésére az 1907. év második felében ismét rövid lejáratú kincstári jegyek adtak ki az előbb említett összeg nagyságában.

Chomikaow, a дума elnöke egy interjúban a következőket mondotta:

— Az én jelszavam, mint a дума elnöké: dolgozni dolgozni, dolgozni. Ideje végre, hogy komolyan munkához lássunk és valóra váltsuk azoknak reményességét, akik bennünket ide küldtek. Isten mentse attól, hogy a harmadik дума folytatása legyen a két elsőnek. Az borzasztó volna. A harmadik дума egészen más, mint a két első: Ez az utolsó és könyörtelen próbája politikai érettségünknek. Minden a harmadik dumától függ. Ha ez kudarcot vall, nem tudom, összejön-e egy negyedik дума. Nem lehet végtelenül experimentálni. Ha ismét megbukunk, akkor azzal bizonyítjuk, hogy még nem vagyunk eléggé érettek a népképviselőre. Én hiszem, hogy ez a дума teljesen munkaképes lesz, mert ezuttal a legjobb és a legkomolyabb emberek kerültek a dumába. Nézzük a kadetteket, számuk kevés, de csupa tárgyilagos ember. Ha most is megbukunk, akkor nincs számunkra semmi melegség és nincs több tartalékunk. Ez az utolsó tét. Ezért mondom, hogy a harmadik дума vagy természetes halállal fog kimulni, vagy ez lesz az utolsó.

Marokkó. A tegnap délután folyamán Tangerben Abdul Aziz szultán egy levelét olvasták fel, amelyben azt írja, hogy módot és eszközöket keres, hogy a déli törzsek között a rendet ismét helyreállítsa és Belghazi által elfoglaltatta Mogadorit, amelynek lakói egyetértően híveivel. Az Anflook kaidja parancsot kapott, hogy a korrump Muley Hafid híveit szórja szét. A szultán kijelenti, hogy biztos a lakosság hűségében, akik Roghi hazugságai által nem fogják magukat tévútra vezetni. A levél azután felsorolja a Sauja-törzsek meghódítására tett intézkedéseket és azon reményt fejezi ki, hogy az Udjára és Kazablankára vonatkozó tanácskozások siker fogja koronázni. Végül Allah segítségét kéri a győzelem kivívásához. Ezen írás felolvasása 21 ágyulövés közben történt.

A spanyol képviselőházban a külügyi költségvetés tárgyalása folyamán egy köztársasági párti képviselő azt kívánta, hogy a marokkói papi missziókat hívják vissza, mert mióta ezek ott vannak, még egyetlen mór sem hagyta el a vallását. A külügyminiszter azt válaszolta, hogy ezek a missziók nagyon hasznosak és politikai tevékenységük nagy fontossággal bír.

A montenegrói összeesküvés. A fekete hegyek országából nap-nap után oly hírek jönnek, melyek arról tesznek tanuságot, hogy Nikita fejedelem szénája nem a legjobb rendben áll. Csak a napokban adtunk hírt azokról a nagyarányú letartóztatásokról, melyek oly sok montenegróit juttattak börtönre, köztük a fejedelem több rokonát. A nép elkeseredése nőttön-nő és minden perczen kitorhat a zendülés. Nikita fejedelem parancsára megerősítették a podgoriczai fogház őrségét, mert attól tartanak, hogy a zendülők megtámadják a fogházat és kiszabadítják a rabokat. A fejedelemnek több rokona, akiről a Roikovics nyomdászánál talált írásokból kiderült, hogy résztvettek az összeesküvés szervezésében, Oroszországba menekültek. Velük sokan mások is. Vasojevichből tegnap két embert hozták Czettinjébe, akiknél Csua-

laficz volt képviselő podgyását és ebben hat, Szerbiából szállított bombát találtak. Antivariban tegnap Vojvodic tanuló, Bojovic tanuló barátját letartóztatták. A Dakovic emigráns által Rajkovic betűszedőnek átadott bombákat együtt hozták Cattaróba. Lefoglalták továbbá egy Belgrádban levő montenegrói tanuló levelét, amelyben figyelmezteti szüleit, hogy ne menjenek a szkupstina megnyitására, mert bombákkal valószínűleg a levegőbe fogják röpíteni. Ez a levél két nappal Rajkovic letartóztatása előtt érkezett Czettinjébe.

A szerb radikális párt gyűlése. A szerb radikális párt ma nagygyűlést tartott Belgrádban, amelyen körülbelül ötezer párttag vett részt. A párt határozatot hozott, amely szerint helyeslik a Pasics-kormány működését és a jövőre is biztosítja a radikális párt támogatását. A gyűlés után zászlók alatt, muzsikaszóval bejárták Belgrád utcáit és a királyi palota előtt lelkesen tüntettek Péter király és Grögy trónörökös mellett. Pasics miniszterelnök lakása előtt szintén meleg ovációkat rendeztek.

Lehullott a bilincs.

Boszniában a kormányzat elrendelte, hogy a rabokról le kell venni a bilincseket. A raboknak nem kell többé vasbékóba szorított kézzel, lábukon súlyos vasgolyókkal járni, a bilincseket csak mint fegyelmi büntetést alkalmazzák ezentul.

A megszállott tartományok kormányzója bizonyára meglepődéssel hajtja párnájára fejét, mert véleménye szerint humánus dolgot cselekedett. Megszüntetett egy visszataszító középkori szokást, amely súlyosan vétett az emberi méltóság ellen és barommá alacsonyította az embert. Ő exczellenciája undorítónak találta, hogy férfiak, ha valamelyes bűnben találtak is, meglánczolva járjanak, mint a fenevadak és ő exczellenciájával együtt az egész emberiség restelkedett, valahányszor nyílt utcán összelánczolt vagy összespárgázott kezű embereket terelgettek. Emberi önértékünkben az ilyen látványt jobban resteljük, mint maga a fogoly, aki lesütött szemekkel haladt el a járókelők előtt.

Szép is, szomorú is, hogy a kormányzó eltörölte a bilincset. Szép, mert humánus cselekedet, szomorú, hogy eddig szokásban volt és most kellett eltüntetni. De nagy jelentősége a dolognak nincsen.

A bilincs, ahogy ma alkalmazták, mérsékelt testi fájdalmat és csak kis lelki fájdalmat okozott. Hiszen a börtön falai mögé nem lát szabad ember, a többiek, a fogolytársak pedig mind viselték a békót és nem restelkedtek egymás előtt. A vaskarperecek eltávolítása tehát, ha humánus is, kis jelentőségű. Azokon az embereken megmarad egy láthatatlan békó, amely élete végéig úgy szorítja a szerencsétlen csuklóját, hogy kihull kezéből a kalapács, a véső, a kenyérkereső szerszám.

Ezt a láthatatlan békót verje le az emberek kezéről ő exczellenciája. Azt a békót, amelyet az emberek megvetése kovácsol azoknak a kezére, akik bűneiket levezevelve, visszatérnek az emberi társadalomba. A börtönből jövő az első szabad lépésnél érzi, hogy lábát súlyos golyó huzza lefelé és hogy dolgozni akaró karját megbénítja valami. Hiába aztán minden erőfeszítésük, a súlyos golyó lefelé huz, sokszor olyan lejtőre, amelyen nincsen visszatérés. A börtönek ezt az egész életre való kihatását szüntesse meg ő exczellenciája és hálás lesz az emberek nagy sokasága, akiket a véletlen, vagy a szerencsétlen sors börtönbe juttatott, anélkül, hogy lelkükben igazán romlottak lettek volna. Ehhez azonban kaján az emberiség, mert a sok szabadon járó és rajta nem kapott gazember a maga becsületességét domborítja ki, amikor megtorlás nélkül érezteti megvetését az olyannal, aki börtönt ült. Hiábavaló lelkes emberek magyarázása, hogy a büntetés kiállításával a bűnös a társadalommal szemben letörlesztette a maga adós-

ságát, a bélyeget örök időkre odasütik a homlokára és a „becsületesek“ kitérnek előle.

A szerencsétlen egy darabig huzza a nehéz vasgolyót, amelyet a lábára akasztanak, amíg végre megunja a hiábavaló harcztot és újra olyanra ragadtatja magát, ami a börtönbe juttatja. Ott végre megszabadul a láthatatlan békóktól és szívesen veszi fel a vasból kovácsoltakat. Most már azokat sem, mert lassan-lassan lomtárba kerülnek a vaskarperecek, ahol boraválóért fogják mutatni az unokáknak.

Mozgó képek.

Vadászkaland.

Zsenkó barátomnak tegnap párbaja volt. Kard-párbaja — végkimerülésig — melyre összeszólközás adott okot.

A lovagias ügyet, annak rendje és módja szerint, Podros vívótermében intézték el. Zsenkó egy tizenkét centiméter hosszú és félcentiméter mély sebet kapott az arczára, minek következtében kénytelen odahaza maradni és unatkozni.

Ma délelőtt hallottam a párbajról és meglátogattam a nap hőst. Nagyon örült jöttömnek és cigarettával s papramorgóval kínált meg.

— Mondd csak — kezdtem a beszélgetést — mi volt ama bizonyos összeszólközás tárgya? Valami nőügy?

Zsenkó nevet.

— Diszkrét dolog? — faggattam tovább.

— Dehog. Szóra sem érdemes. Egy nyul miatt haragudott meg a bácsi.

— Elmondhatod?

— Szívesen, ha érdekel.

Azután végigheveredett a kanapén és elbeszélő hangon mondta el a párbaj előzményeit:

Tudod, ugy-e, hogy Hontmegyében vadászterületet bérelünk. A terület csakugyan megvan, de vad — az nincs. Minden héten vagy kéthetenként, kirándulunk kifogástalan vadászdresszben, puskával, táskával. Zebegénynél leszállunk a vonatról, egész nap barangolunk, közben megéhezzünk, eszünk-iszunk és az estivonattal hazajövünk.

Nyulat, foglyot, fűrt nem látunk ugyan — nem hogy hoznánk — de ez mellékes. A fő a testmozgás és a jó étvágy, amit az irodában nélkülözünk.

Procsa Náci — tegnapi ellenfelem — szintén tagja volt a vadásztársaságnak. Ő is hűségesen velünk tart, ő se pazarolja patronjait, ő se lő nyulat, se foglyot. De mig mi kedélyesen fogjuk föl a dolgot, ő tragédiának látja és örökösen panaszkodik, milyet sokba kerül ez a meddő multság.

Elhatároztuk, hogy megtréfiáljuk. Csak szokásból beszéltek többszámában, mert a csiny kieszelője jó magam voltam. A mult szerdán egy nagyszerű nyulbört vittünk magunkkal és Zebegényben — mig a társaság egy része Procsa Nácival előre ballagott kerítettem egy jókora kandur macskát és belevartam a magunkkal vitt nyulbörbe. Azután a többiek után siettem és egy lóherés szélén utól is értem őket.

Procsa Náci akkor is dohogott.

— Kész neveltség, össze-vissza barangolni, minden czél és haszon nélkül. Azon a pénzen, amit ilyen hülye módon elpocsékolunk, gyönyörű turista-kirándulást tehetnénk.

Árpád Józsi csitította:

— Sohse békétlenkedjél Náciám. Nem is lenne multságos, ha mindig akadna préda.

— Mindig? . . . Egyszerrel is beélném.

— Hát ha éppen ma ér az a szerencse! — mondtam én.

Akkor már eleresztettem a kandurt és a megriadt állat hatalmas szökésekkel ugrálta át a gombosherét. Éppen Náci előtt bukdácsolt. Kicsit fura volt ez a rángatózó hamisnyul.

— Nyul! kiáltottuk és mindenki puskájához kapott. De a lóvél elönyt Nácinak engedték át, mert az ő barázdájában mutatkozott a vad.

Procsa Náci ebben az ünnepélyes pillanatban úgy érezhette magát, mint a nagy Napoleon valamely diadalmas ütközet előtt. Legalább úgy nézett körül. Az arcához fogta puskáját, czélozott, — keze mintha reszketett volna — elsütötte fegyverét . . . Durr! . . .

és a nyul, minden nyulszakás ellenére, egy közel akáczfára futott föl.

Náci kezéből kihullott a Lancaster. Hüledezve bámult a kisérteties nyulra. A pajtasok jobbra-balra fordultak, hogy nevetésüket elrejtsek, csak én nem birtam derűltségemet elfojtani. Lehempedtem a hatalmas lóherén és a hasamat fogva hahotáztam.

A felsült Nimród szó nélkül sarkon fordult, a legközelebbi vonattal bejött és másnap elküldte segégeit. A többit tudod.

— Kibékültetek.

— Hogyne. De azért kijelentette, hogy velem nem megy többé vadászni.

Rosta.

TÁVIRATOK.

Beck az osztrák iparért.

Bécs, november 15. Az osztrák gyáriparosok szövetsége tíz éves fennállása alkalmából ma délelőtt gyűlést tartott, amelyen báró Beck miniszterelnök, Bienert, Derschatta, Gessmann miniszterek, a hatóságok és ipari testületek képviselői jelentek meg. Vetter elnök üdvözli a megjelenteket és köszönetet mond a kormánynak a kiegyezés művének létrehozatalában tanúsított rendkívüli munkájáért. Ezután báró Beck miniszterelnök emelkedett szószékre és a többi közt ezt mondta: A szövetség munkálkodását az elmúlt évtizedben két tünnet jellemzi. Az egyik az érdekelteknek a gazdasági érdekek képviselése céljából történt nagyarányú szervezése, a másik két nagy akció előkészítése és kifejtése, amelyek hivatva vannak gazdasági jövőnk támaszául szolgálni. Érttem ezalatt a kereskedelmi szerződéseket és a Magyarországgal való viszonyunk rendezését. Amint tisztom és kötelességem lesz a kormányt cenzúrázni, addig semmiféle körülmény és tekintet nem fog eltántorítani az eddig követett iránytól. Ez értemben hazai iparunk érdeke nálam hi védelemre és zéltudatos támogatásra találnak.

Nagybeteg királyné.

Drezda, november 15-én. (Saját tudósítónktól.) Carola özvegy királyné agyhártyagyulladásban súlyosan megbetegedett. Gyermekai teljes számban anyjuk betegágya köré gyűltek. A 74 éves királyné a múlt éjszakát a nagy láz miatt álmatlanul töltötte, táplálkozni nem tud és ereje szemlátomást csökken.

Alsóausztriai szociáldemokraták pártgyűlése.

Bécs, november 15. Ma nyitották meg az alsóausztriai szociáldemokraták három napra tervezett pártgyűlését, Bécs és Alsó-Ausztria majdnem valamennyi szociáldemokrata képviselőinek és nagyszámú delegátus jelenlétében. Pernerstorfer és Adler üdvözlő beszédei után Brettschneider titkár beszámolt az alsóausztriai pártképviselet működéséről, amelyet a gyűlés tudomásul vett a pénztári jelentéssel együtt. A beszámoló-jelentésből kitűnik, hogy a pártnak Alsó-Ausztriában 53 községben összesen 141 pártképviseleje és 15 póttagja van, hogy az egyes szakmák szervezetei 30.000 taggal növekedtek és hogy Alsó-Ausztriában női politikai szabad szervezetek létesítése van tervbe véve.

Közgazdasági táviratok.

New-York, nov. 15. *Terményvilágsza. Gyapot.* New-Yorkban 11.20, nov.-re 11.20, februárra 11.14. New-Orleansban 8.75, *Petroleum* stand withe New-Yorkban 3.70 Filadelfiában 8.70, raffined in cases 10.90, *Cred-Balances of oil City* 178.—, *Zsur.* Vestern Steam 9.10 Rohe testvérek 9.35. — *On* 30.—30 30 Réz 13.50—13.75.

Csikagó, nov. 15. *Gabonatársaság.* Zárlat. Buza irányzata állandó, deczemberre 94.25 - 95.02 K., májusra 102.38—103.75 K. Tengeri állandó, deczemberre 55.50 K.

Csikagó, nov. 15. *Terményvilágsza.* Zsir januárra 8.00, tegnap 8.07, májusra 7.95, tegnap 8.05 Szalonna short clear 7.49, tegnap 7.49. Sertéshus januárra 12.80, tegnap 13.—.

MEGYÉK ÉS VÁROSOK.

Törvényhatósági választások Pestmegyében. Pestvármegye területén a törvényhatósági bizottsági tagválasztás részletes eredménye még nem ismeretes, mert a választási jegyzőkönyvek most vannak felterjesztés alatt. Csak annyit tudni, hogy a választó közönség 95 kerületben 153 bizottsági tagnak adott mandátumot és hogy — megbízható hírek szerint — mindenütt a függetlenségi zászló jutott diadalra.

Gölniczbányán dr. Neogrady Lajos alispán elnökletével tegnap eítotték meg a polgármester-választást. Faller Sándor ügyvédet egyhangúlag választák meg polgármesterré.

Luxus-adók.

Budapest, november 15.

Összeegyeztethető-e a szociális törekvésekkel az az igyekezet, mely szerzte Európában oda gravitál, hogy a gazdagok életörmeit legalább részben elrontsa, vagy megnehezítse? Aligha. És pedig két okból nem. Először, mert ez az igyekezet, minden inkább, mint szociális. Semmi köze hozzá a társadalom konglomerátumjának. Másodsor, mert használni éppen úgy nem használ a társadalomnak, mint ahogy nem is árt.

A szociálizmusnak nem lehet oly felületet célja, hogy a jólét szájától elvonja a falatot, csak azért, hogy a maga szájába tegye. A szociálizmus sokkal általánosabb, sokkal emberibb, semhogy egyes osztályoknak akarna csupán kiváltságokat szerezni. Aztán kérdés, nagyon kérdés még, hogy ezekkel a falatvonásokkal elérke-e azt a hatást, amit egy atomnyi keserű só a végtelen tenger vizében előidéz. Az az osztály, amelynek automobilra, pezsgőre és egyéb drága élvezetre jut, nem igen fog megtántorodni attól a summától, melyet az állam jogosan rájuk róhat. És viszont a szegényebb néposztályok sem fognak kigömbölyödni abból a haszonból, mely ezekből az új adónemekből a részükre kijut.

Nem is szociális elmék azok, akik a tökével ezen a módon akarnak ökonomizálni. A szociálizmusnak éppenséggel semmi szüksége sincsen koldult falatokra, poharak alján maradt pezsgőre, avagy roncsolt automobilrészekre. A szociálizmusnak nem az kell, ami másoknak van, hanem az, amihez joga van, hogy neki is legyen. Ez pedig lényegesen különbözik a Lajtán-tuli csatakiáltásnak ama tendenciájától, melynek a segítségével az osztrák kormány egyszerűbe meg akarja tölteni a nem mindig túlfőtött adókasszát. És mindezt az automobil segítségével... Milyen naiv törekvés!

Mert igaz, hogy az automobil egyelőre még csak a gazdagok segítségét és élvezetét, szeparált kényelmét és gyönyöreit szolgálja, de hát gondoltak-e arra, hogy a súlyos megadóztatással, egy a kulturát gyorsan előre vivő rekvizitum normális fejlődésétől fosztják meg. És ezt csakis az alsóbb, a vagyontalanabb rétegek, vagyis a társadalom zöme érezné meg első sorban, mert a felső tízezreket éppenséggel nem fogja alterálni az a néhány száz korona, amit a sok-sok ezerhez még hozzá kell adniok. Ez a kis összeg csak arra lesz jó, hogy ezt az amugy is arisztokratikus járművet még inkább a vagyon, a Pénz szolgálatába fogja be. Vagyis, oda jutottunk, hogy az osztrák kormány igyekezete egyenesen anti-szociális, amennyiben megakadályozza a népszerűsítését egy valóban szükséges kultureszköznek.

Hogy ezek a kis összegek lefelé milyen fejlődést gátló vagyont jelentenek, elég csak a kerékpárra utalnunk, melyet nálunk néhány esztendő alatt, teljesen lejárattott az adó behozatala. Pedig valaha, legalább a kisember részére nagy jövőt ísoltak ennek a szimpla, könnyen kezelhető és veszélytelen járműnek, melylyel sok időt és sok pénzt takaríthatott meg az ember magának. Ma a siető polgárság ezt az időmegtakarítást a villamos-társaságok hasznára és a maga anyagi rovására kénytelen végezni.

És, amint az automobil-adóval nem fogják azt a célt elérni, amit akartak, éppen úgy nem fogják ezt a pezsgő-adóval és semmiféle adóval elérni, amit a gazdagok fényűzésére vetnek ki. Ezzel csak azt érik el, hogy a fényűzés, melyre minden embernek hajlama és joga is van, még inkább a gazdagok specialitása lesz. Mennél elérhetetlenebbé teszik ezt a szegé-

nyebb néposztályoknak, annál erősebben fognak vágyódni utána, annál inkább, mint valami kulturszükséglet fog kifejlődni bennök. Ezzel pedig lelkiileg százszor annyit árthatnak, mint amennyit anyagilag használhatnak nekik.

Ha egyáltalán tenni akarnak valamit a burzsoázia és a proletárság érdekében, akkor ne azon kezdjék, hogy a gazdagokat megadóztatják, hanem, hogy a szegények adóterhét sulytalanítják némileg. Ez egy lépés lenne a cél felé, melylyel most éppen ellenkező irányban haladnak.

Egy uzorás letartóztatása.

— Saját tudósítónk jelenti. —

Budapest, november 15.

A budapesti államrendőrség ma délután egy gyalázatos kegyetlenségű uzorást tett ártalmatlanná. Ernst Lipótnak hívják a derék férfit, aki ez idő szerint vagy százhusz szerencsétlen adósnak táplálkozik a vérén. Öcskőről, egy kis nyitramegyei faluról került fel a fővárosba, ahonnan már jelentékeny vagyont hozott fel magával, miután az egész községet kiszípolozta.

A Zsigmond-utca 9. számú házában tartott magának fejedelmi fényvel berendezett lakást és innen intézte vakmerő támadásait az emberek tárczái ellen. Két ügynököt is tartott, akik segédkeztek neki munkájában. Ezek az ügynökök Lindenfeld József és Kohn Mór Mózes. Ezek hajszolták fel az áldozatokat. A váltókat pedig, amelyeken Ernst Lipót szerepelt forgatóként, az uzorás fia, Ernst Vilmos bankbizományos (Zrinyi-u. 12.) váltotta be.

Az első feljelentés ennek az évrnek elején érkezett Ernst Lipót ellen a fővárosi rendőrséghez. A feljelentést Hellebronth Géza földbirtokos tette meg, akinek 7000 koronás váltójáért mindössze 5200 koronát adott az uzorás s amikor a földbirtokos konvertálta adósságát, Ernst a förlési nyilatkozatért külön 500 koronát hajtott be tőle.

A legrosszabbul Sziklay Sándor huszárfőhadnagy járta meg, aki 29 ezer koronát tévő váltóért mindössze 16.380 koronát kapott. Az uzorás négyhónapi lejáratra töltötte ki a váltókat s a prolongáláskor tetemes kamatokat szedett. A főhadnagy feljelentése azt mondja, hogy tartozása után körülbelül 218 százalékos kamatot fizetett az uzorásnak.

Krause Károly urlovas és istállótulajdonosnak is volt dolga Ernst Lipóttal. Az urlovas 1200 koronát kért kölcsön az uzorástól. Erről az összegről váltót adott, de csak 1000 koronát kapott. Amikor az 1000 koronát visszafizette és a váltóját követelte, — az uzorás a szemei közé nevetett, — nagylelkien beszámított adósságába 400 koronát s 800 koronáért pedig pert indított, s amikor a bíróság megítélte követelését, végrehajtás útján be is hajtotta ezt az összeget.

Az uzorás a legnagyobb visszaéléseket Haringás Károly bérkocsi-tulajdonos váltóival követte el. Haringás 5900 koronát vett kölcsön váltóra Ernstól. Amikor prolongálásra került a dolog, minden egyes váltó után 100 korona „prolongálási” díjat szedett. Az uzorás márczius elején heperelte a váltókat, árverést is kért, s július 5-én, amikor az árverés elhalasztásáról tárgyaltak; Haringás 1500 koronát fizetett. Ernst azonban csak egy egyezett bele az árverés elhalasztásába, hogy a bérkocsi-tulajdonos egész tartozásáról bekebelezési nyilatkozatot adott. Emaz okirat alapján az uzorás Haringás ingatlanain biztosította követelését. — s két hét múlva per útján követelte Haringástól az egész 5900 koronát.

Az uzorás ötödik áldozata Mezei Izidor biharmegyei kiskereskedő, aki egy 3000 koronás váltóért, amelyet földbirtokos apósa és sógóra irtak alá, — mindössze 2000 koronát kapott.

Valószínű, hogy az uzorásnak még több áldozata is van, akik még csak ezután tesznek majd panaszt ellene. Ernst Lipót Egry Péter Pál kapitány, miután a nyomozást befejezte, ma délelőtt maga elé idézte és kihallgatta. A kihallgatás 11 órakor kezdődött és egészen két óráig tartott. Az uzorás vétsége, noha Ernst konokul tagadott, annyira nyilvánvaló volt, hogy a rendőrkapitány a kihallgatás végén letartóztatta az uzorást.

EGYETÉRTÉS.

November hó 15-ével új előfizetést nyitottunk az Egyetértésre. Kérjük azokat a tisztelt olvasóinkat, akiknek előfizetése lejárt, szíveskedjenek az előfizetés megújításáról idejekorán gondoskodni, hogy a lapot akadálytalanul küldhessük tovább.

Minden előfizetőnk teljesen díj-talanul kapja a magyar család számára kiváló gonddal szerkesztett „Magyar Szalon” című folyóiratot.

Az Egyetértés előfizetési ára:

Egy hónapra . . .	2 kor.	40 fill.
Negyedévre . . .	7 kor.	— fill.
Félévre . . .	14 kor.	— fill.
Egész évre . . .	28 kor.	— fill.

UJDONSÁGOK.

Tempora mutantur.

Két érdekes jelenség sok anyagot szolgáltathat most azoknak, kik gondolkodni szeretnek a népek szabadságvágyából fakadó mozgalmak felett. Az egyik esemény Oroszország harmadik dumája, a másik Montenegrónak eddig még vértelen forradalma.

Az orosz birodalomban a szabadság iránti vágy talán sohasem nyilvánult oly hatalmas mozgalmakban, mint közvetlen a japán-orosz háború befejezése után. A hatalmas birodalomban hihetetlen gyorsasággal lobbant fel a forradalom tüze, mely rövid idő alatt nagy csataterre változtatta át az atyuska országát. A borzalmaságaiban is nagyszerű forradalom, melyben a szabadságért lelkesedő emberek valami földöntúli fanatizmussal rohantak a halálba, oly közel férközött már a császár trónjához, hogy az már inogni és ropogni kezdett.

E végső szorultságban a császár alkotmányt ígért népének. A leghazugabb alkotmány volt ez, melyvel valaha népek jóhiszeműségét félrevezették. Ennek lezéklatásabb példája Oroszország két első dumája. A hatalon az orosz népnek szabad kezét engedett a választási urnánál, de mikor annak megbízottai érvényesíteni is akarták azokat az elveket, melyek megvalósítására megbízták küldték őket, akkor kibújt a szög a zsákból és az orosz alkotmány üres papírlapnak bizonyult. Most aztán jött a harmadik дума. A reakció melegágya ez, melyet olyképp formáltak az érdekeltek, ahogyan nekik a legjobban megfelel.

Oroszország felvilágosult elemei, bizonyára fájdalmas mosolylyal figyelték meg a дума megnyitása alkalmából elhangzott nagyképű nyilatkozatokat. De az ország zöme, mely még rövid idő előtt óriási harczi táborra változott, most elfásultan nézi a fejleményeket, mintha semmi köze sem volna az egészhez. A hatalmas akció, mely még madártávlatból is oly impozánsnak tűnt fel, megszülte legalább momentán a reakciót.

Legmeglepőbb azonban a montenegrói mozgalom. Ki hitte volna, hogy még Nikita fejedelemnek is álmatlan éjszakákat fog szerezni a bomba. Hol vannak azok a régi patriárhális idők, mikor még a mindenható fejedelem néhány hívével a cettinjei piac egyik nagylombu íája árnyékában tartotta meg az országgyűlést?

Ezeknek a jó időknek bizony már vége van. A montenegrói kecsketolvajoknak ma már alkotmány kell és mivel a fejedelem ettől éppugy idegenkedik, mint barátia: az orosz császár, a fekete hegyek lakói is parázs kis forradalmat akartak rendezni.

Ugy látszik azonban ehhez még nincs elég prakszusuk, mert már az első kísérletnél póruljártak. A cettinjei börtönök ma a Péter Pál-erődhez hasonlítanak, ahol majd lehűtik egy kis-sít azoknak a rajongóknak forró vérének, kik ál-

modni merészelték egy szabad Montenegróról, melyben minden ember egyforma jogokat élvez.

Lehet, hogy Nikita fejedelem most ismét nyugodtan szöheti tovább intrikáit, melyek különösen Ausztria-Magyarországnak okoztak már elég gondot. De valószínű, hogy a forradalom tüze ezután állandóan ott fog izzani a hamu alatt és idővel csinos kis eseményeknek lesz még színhelye a legkisebb Balkán-állam.

S-n.

Napirend. Napjár. Szombat, november 16. — Római kath.: Ódén pk. hv. — Protestáns: Ódén. — Görög-orosz: november 8. Aczepszimas. — Zsidó: Kislev 10. Sabbath, Vajze. — A nap köl reggel 7 óra 6 perc, nyugszik délután 4 óra 23 perc, — A hold köl délután 3 óra 16 perc, nyugszik éjjel 2 óra 30 perc.

A miniszterek nem fogadjak. — A képviselőház ülése délelőtt 10 órakor. — Magyar Közgazdasági Társaság felolvasó ülése este 6 órakor a Zöldy-utcai Grosham-palotában. — A Magyar Pedagógiai Társaság felolvasó ülése délután 5 órakor az Akadémiaiban. — A Társadalomtudományi Társaság felolvasó ülése. — A Kereskedelmi Akadémia növendékeinek jubileumi ünnepélye. — A Kereskedelmi Társulatnak felolvasó ülése este 9 órakor. — A Dávid Koroncz-egylet felolvasó ülése. — A Természettudományi Társaság felolvasó ülése fél 7 órakor az egyetem Főherceg Sándor-utcai épületében. — Ismeretterjesítő előadás a Nemzeti Múzeumban, előad dr. So-bestlyén Gyula délután 5 órakor. — A mosonyi-utcai kisegítő iskola ünnepélyes megnyitása délelőtt 10 órakor. — A Budapesti orsz. első gyermekvédelmi egyesület rendes vi. gyűlése az Ujvárosban. — Szabad Egyetem. Dr. Passelner Gyula esti fél 7 órakor előad. Képtárak. A központi egylet. — A Szechenyi Szövetség estélye 6 órakor Köztelek-utca 8. szám alatt. — A VII. kerületi függetlenségi és 48-as pártkör hangversenye este 9 órakor. — Bemutató a Népszínházban. Színrekerül a Bál-királynő. — Bemutató a Vigaszínházban. Színrekerül a Kőnyal-ut-23. szám alatt. — A Törökországi nemzetközi díszjáték. — A Magyar Államügyek munkádszolgálatának díszjátékja a Mátyás királyi színházban. — A Jeleő Krisztina-körül hárszino estélye Krisztina-körül 81. szám alatt. — A cseh „Beseda” táncestélye. — A Skót Művészeti Társaság kézműveinek kiállításának megnyitása délelőtt 11 órakor Hold-utca 17. szám alatt. — A postatakarék checkellen-örző osztálya tisztviselőinek estélye Bakács-ler 14. szám alatt. — Képzőművészeti Társulat téli tárlata nyitva a Múzeumokban 9-3-ig. Belépő-díj 1 korona. — Márk Lajos gyűjteményes kiállítása a Nemzeti Szalonban nyitva egész nap. Belépő-díj 1 korona. — Nagy Zeigmond gyűjteményes kiállítása a Könyves Kálmán műintézetben (Nagymező-utca 37-39. szám) nyitva egész nap, Belépő díj nincs. — Tolnay Akos gyűjteményes kiállítása az Uránia. Képzőművészeti szalonban nyitva 9-8-ig. Belépő díj 20 fillér. — Christanhemus-kiállítás a fővárosi Vigadóban. — A Nemzeti Múzeum átványlása nyitva 9-2-ig. — A Szépüdvészeti múzeum nyitva 10-2-ig. — A Mezőgazdasági Múzeum nyitva d. e. 10-1-ig és 3-7-ig. — A Néprajzi Múzeum zárva. — A Fővárosi múzeum zárva. — Az Iparművészeti Múzeum nyitva 9-1-ig. — A Történelmi Képesarnok zárva. — A Földtani Intézet múzeuma megtekinthető 1 korona belépődíjjal. — A Közlekedési Múzeum zárva. — Az aquincumi múzeum nyitva egész nap. — A Technológiai Iparmúzeum nyitva 9-1-ig. — A Nemzeti Múzeum könyvtára nyitva 9-1-ig. — Az Akadémia könyvtára nyitva 8-7-ig. — Az egyetemi könyvtár nyitva 8-7-ig. — A Kereskedelmi Múzeum könyvtára nyitva 9-2-ig. — A pedagógiai könyvtár és tanszermúzeum nyitva 8-6-ig.

— Személyi hír. Vaszary Kolos bitoros herceg-primás megbízásából dr. Kohl Medárd püspök ma utazott el Pozsonyba, hogy az ott vasárnap kezdődő országos Erzsébet-ünnep rendezési munkálataiban résztvegyen.

— Wekerle születésnapja. Szűk családi körben, amelynek melege megolvastja azt a hideg fényt, amely a forumon szereplőket körülveszi, ünnepelte dr. Wekerle Sándor miniszterelnök a tegnapi napot: születésének ötvenkilenczedik évfordulóját. Távol a pártok harcától, messze minden hű vetekedéstől, a szerető család meleg körében hű szívvel hálálkodik, hogy a férj, az apa, a rokon, jó egészségben érte meg az ötvenkilenczedik esztendő. Az örvendezők körébe talán alig tolakodott az a tudat, hogy az, akit ünnepelnek, Magyarország miniszterelnöke, egy nagy nemzet bizalmának letéteményese, a királyi kegy birtokosa, olyan férfi, akinek tudását, szorgalmát, talentumát a földön csaknem a legnagyobb eredmény koszoruzza: a tűzhely köré csoportosultak csupán a szerető férjet, a gyöngédszívű családapát és a nemes érzelmű embert ünnepelték Wekerle Sándorban. A kis, intim körből száműzve volt a hódolás, a hízeltetés, minden szívből a szeretet melege áradt. S ehhez az intim ünnephez diszkrétan egy ország jókívánásai járultak.

— Lónyay Stefánia grófné és a leánya. Lónyay Stefánia grófné decemberben Griesbe utazik üdülésre. Leánya Windschgrätz hercegné meg fogja látogatni anyját. Gróf Lónyay Elemér, aki most Franciaországba utazik, visszatérve, néhány hetet szintén ott fog tölteni.

— Erzsébet-jubileum. Dr. Wekerle Sándor miniszterelnök nagyfokú elfoglaltsága miatt nem vehet részt a pozsonyi Szent Erzsébet-jubileumi ünnepségeken. A magyar kormányt a jubileumon gróf A pponyi Albert és gróf Zichy Aladár miniszterek fogják képviselni.

— Frigyes Ágost király Monikánál. Frigyes Ágost szász király a jövő héten hétfőn vagy kedden a tarvisi kastélyból Brixenbe érkezik meglátogatni kis leányát, Pia Monica hercegnőt, akit Florenzből anyjától, Tosellinétől a szomszédos

Pallausba, Schöneber szász udvari kamarás kastélyába vittek és egyelőre ott neveltetik.

— Don Quijote megint levelet írt. Talán mondanunk sem kell, hogy don Quijote nem más, mint az elaggott Björnsterne Björnson. Az öreg írónak, akinek irodalmi érdemeit nem akarjuk kétségbe vonni, fejébe szállt a tinta és elhatározta, hogy írtó hadjáratot indít Magyarország jó hírneve ellen. Vannak hűséges Sancho Pansái is, akik annyiban különböznek Cervantes Sancho Pansájától, hogy ők váltig megerősítik az ő don Quijotéjukat bolondságai-ban. Ő tehát ír, egyre ír és megint csak ír leveleket, cikkeket arról, hogy Magyarországon falják a tótokat. Akármennyit ír, akárhogyan dörömböl, legfőleg csak Magyarország ellenség-gel tapsolnak neki. Magyarországon pedig kac-zagnak az öreg, aki vakon, hogy ne mond-juk bután meg a szemlélőnek, gondolván, hogy ellenséggel áll szemben. Kapóra jött neki a csernovai eset s anélkül, hogy alapos tájéko-zást szerzett volna, a „N. Fr. Presse”-ben cik-ket írt megint a magyarokról ezen a címen: „Magyarország legnagyobb ipara”. Kuriózum kedvéért közlünk néhány szemelvényt a cikkk-ből:

Aposztrofálva a lap szerkesztőjét, így szól: Szerkesztő ur bizonyára olvasott már Maupertuis Péter Lajosról? Arról a világraszóló tervéről, a melyet Frigyes királynak terjesztett elő olyan nép neveléséről, a melynek anyanyelve a latin. Azt ajánlotta a királynak, hogy vétessen körül áthághatatlant falat nagy darab területet, aztán vegyen el sok gyermeket a szülőitől és úgy neveltesse ezen a bekerített helyen, hogy csak latin szót halljon, kora reggeltől késő estig, mindig csak latin szót. . . A sors a magyarokra, erre a zseniális népre bizta ennek a praktikus tervnek a végrehajtását. A magyarok megépítették ezt a falat, Magyarország határait, a mely a magyarok világhírű vitézségéből áthághatatlant lett. A tanítók is megvannak már, ezek a nagy-magyarok; könyvvel és korbáccsal, törvénnyel és fegyverrel terjesztik a magyar nyelvet, a melyet én nem ismerek s a mely állítólag a törökkel rokon. . . A magyaroknak ez az eljárása igen érthető: nincsenek elég sokan. Kisebbségben vannak a saját hazájukban. Szaporodásuk nem valami nagy, az Isten tudja az okát. Tehát gyártani kell magyarokat. Ez a legnagyobb ipara Magyarországnak, sőt a maga nemében az egész világnak. Ez a legnagyobb ipar termette a csernovai vérfürdőt is, a melyet így már megérthetünk. Mindenki a maga módja szerint szolgálja Istent. Áttérve azután a csernovai esetre, így folytatja: „A csernovai eset úgy történt, hogy mikor a tótok azt kérték, hogy a templomot addig ne szenteljük fel, amíg az ő papjuk is megérkezik, akkor a magyar lelkész azt parancsolta kocsisának, hajtson csak a nép süri sorai közé. A nép kiabál, jajveszékkel. A kocsi legázolja az embereket és ekkor meg már a szolgabíró is parancsol és — a csendőrök a nép közé lönek. A parlamentben mégis azt mondták, hogy a vérfürdőt a tótok okozták, mert megtámadták a felsőbbiséget. A teremben mindenki azt mondja, az elnök is, az igazságügyminiszter is és az interpellálót kigunyolják és megsziják. Vajjon ilyen hazafiasan beszélhetek volna-e más parlamentben? Nem egyedülálló dolog ez? nem magyarosan nagyszerű? Ha valamelyik nemzetiség a magyarok ellenében védekezik, akkor elítélik. Amit a védelmük céljából saját lapjaikban megírnak, azt pánszláv propagandának minősít, ez pedig hazaárulás. Ha a német nemzetiségi ir valamit a maga védelmére, akkor azt pángermán propagandának mondják, ami szintén hazaárulás. Szóval: Magyarország lakosságának nagyrésze ezidő szerint hazaáruló. Kérdem: lehetséges ilyesmi más országokban. És mindez a „hazafias beszéd”-nek gyönyörű eredménye. Eközben pedig nagyon fellendül az ő nagy iparuk, mert a nemzetiségiek le vannak verve és szóhoz se juthatnak. Sokat beszélnek most a magyarok között a választási törvényről. Amikor napirendre tűzték, akkor — csak ez egyszer — ostobák voltak a magyarok. Mert akkor azt ígértették meg a királynak, hogy az általános választói jogot kiterjeszteti a nemzetiségiekre is. Vajjon most eltérítetik-e a királyt eme szándékától. Lehetséges, hogy eltérítik, majd csak tudnak ők vele is „hazafiasan” beszélni. Mert Magyarország legnagyobb iparáról van szó. Ezt meg kell menteni még akár egy — királyi szó árán is.

— **Antal Gyula egyetemi tanár meghalt.** A Tudományegyetemnek gyásza van: dr. Antal Gyula, az Egyháziog nyilvános, rendes tanára a Városligeti Fasorban lévő Grünwald-féle szanatóriumban ma délelőtt 9 órakor meghalt. Antal Gyula már régóta betegeskedett. Orvosai, akik kezelték, két hónappal ezelőtt azt állapították meg, hogy epeköve van, amelyet csak szanatóriumi gondos ápolással lehet ártalmatlanná tenni. Antalt ekkor hozzátartozói két héttel ezelőtt bevitték a Grünwald-féle szanatóriumba. A múlt hét csütörtökjén Dollinger Gyula egyetemi tanár meg akarta operálni. Az operációt azonban félbe kellett hagyni, mert kiderült, hogy a betegnek elrákosodott epekövaganatja van, amelyet nem lehet gyógyítani. Noha Antal Gyula előtt titkolták ezt a váratlan fordulatot, a nagybeteg érezte, hogy közeledik a halála és csendes megnyugvással várta be a végét. Az utolsó pillanatokig eszméletlenül volt s egy darabka papirosra lejegyezte utolsó akaratát. Tegnap este annyira rosszabbodott az állapota, hogy felvette az utolsó szentséget és érzékenyen elbucszott családjának tagjaitól. Ma reggel kilenc órakor megváltotta szenvedéseitől a halál. Halála hírére az egyetem ormára kitzették a gyászlobogót s az egyetemi tanács rendkívüli ülésből intézkedett, hogy koporsóját a szanatóriumból szállítsák az egyetem aulájába s ott ravatalozzák fel. Temetése vasárnap délelőtt lesz. Antal Gyula hosszú idő óta tanított az egyetemen. Tagja volt az ügyvéd-vizsgálóbizottságnak, két ízben választották meg az egyetem jogi karának dékánjává s 1901-ig tagja volt a parlamentnek is, ahol szabadulási párti programmal a siklósi kerületet képviselte.

— **Az osztrák miniszterelnök a diáktüntetésről.** Egy bécsi könyvnyomatos közli, hogy Beck miniszterelnök az olasz képviselők küldöttsége előtt az egyetemi kérdésben kijelentette, hogy a kormány a kérdéssel, különösen pedig az olasz egyetemeken letett vizsgálatok elismerése kérdésével legközelebb fog foglalkozni. Erre való tekintettel az olasz diákok elhatározták, hogy egyelőre abbahagyják a tüntetéseket, újra megkezdik azonban a tüntetést, ha követeléseiket a legközelebbi időn belül nem teljesítik.

— **Párbaj halottja-e Arnulf herceg?** Közöltük nemrég, hogy Arnulf bajor herceg Velenczében aránylag rövid ideig tartó betegség után meghalt. Mindjárt halála után az a hír terjedt el, hogy a herceg nem természetes halállal halt meg, Noha ezeket a híreszteléseket nyomban demantálták, mégis újra felmerültek. Most pedig az egyik bécsi újság munkatársa előtt a herceg környezetéhez tartozó egyéniség kijelentette, hogy a hírek csakugyan igazak, a herceg párbajnak esett áldozatává. Az illető bizalmi egyén előadása szerint a párbaj a velencei Murano-szigeten történt meg. Arnulf herceg ellenfele állítólag Tamás génuai herceg volt, aki a második összecsapásnál halálosan megsebesítette Arnulf herceget. — Berlinből és Münchenből érkezett újabb jelentések szerint, a herceg halálával összefüggő részleteket ott titkolják, de a párbaj híre valószínűtlennek jelzik. Arnulf herceg állítólagos ellenfele, a génuai herceg, Margit özvegy olasz királyné fivére és jelenleg ötvennégy esztendő. Az olasz haditengerészetben tengernagyként szolgált. 1883-ban nőül vette Izabella bajor hercegnőt és ebből a házasságukból hat gyermekük származott. Az elhunyt Arnulf herceg és Teréz hercegnő kíséretében ma ért a müncheni központi pályaudvarra. Miután a papság beszéltette a holtestet, ezt a wittelsbachi monostorba vitték, ahol fel fogják ravatalozni.

— **Nasi pöre.** A legfelsőbb állami bíróság a mai tárgyaláson Fornari tanut hallgatja ki és mindenekelőtt ennek korábbi vallomását olvastatta fel. Azután Fornari néhány lényegtelenül eltérő részlettel megérősíti előbbi vallomását. Nasi védőjének egyik kérdésére Fornari korábbi vallomását gyöngítette. Nasi megjegyzi, hogy bár Fornarinak az ötös bizottság előtt tett vallomása neki nagy fájdalmat okozott, ő nem ellene tiltakozik, hanem azok ellen, akik talán fenyegetésekre ezekre a vallomásokra kényszerítették a tanut. Ezután az ülést berekesztették.

— **Visszavándorlók Fiumében.** A Cunard magyar-amerikai vonal Slavónia gőzöse ma reggel érkezett Fiuméba. A hajó négyszáznegyven utast hozott, akik Amerikából tértek vissza az országba. A visszavándorlók közül mintegy százhusz a tengeremlékre szédelt el, míg a többiek a délelőtti személyvonattal Budapestre utaztak. A Slavónia szombatán indul vissza Amerikába.

— **A rejtélyes automobilos merénylet.** Körülbelül két héttel ezelőtt nagy feltűnést keltett az egész országban az a hír, hogy gróf Zichy Aladár, a király személyekörűli miniszter Galambód határában, a szökeedenci országúton revolverét rásütötte egy parasztra, mert az szekerevel nem akart kitérni a gróf gépkocsija elől. Még aznap illetékes helyről értesültünk, hogy gróf Zichy Aladár miniszter nem is járt azon a tájékon s körülbelül egy esztendő óta nem ült gépkocsiban. S annál kevésbé követhette el a neki imputált tettet, mert ily erőszakosságot föl sem lehetett róla tételteni. Faktumnak is bizonyult, hogy a miniszter távol állt ettől a dologtól; ellenben a merénylet csakugyan megtörtént. Egy gépkocsin két ember ült. A szökeedenci országúton parasztszekéren jött szembe vele Pap János, szökeedenci gazda. Az automobilon ülő egyik ember felszólította a gazdát, hogy térjen ki a gépkocsi elől; mikor az kitérni nem akart, az automobilos rásütötte revolverét és súlyosan megsebesítette Pap Jánost. A marczali szolgabírósnak a főkapitányságra küldött távirati értesítése szerint, a merénylet utas magas termetű, körszakállas uriember volt, aki a lövés után leszállt az automobiltól s a meglőtt gazdával alkudni kezdett, majd fölkapott a gépkocsira és anélkül, hogy a nevét megmondta volna, elrobogott. Az illető állítólag egyik ismertebb festőművészünk. A gépkocsi száma 360 volt. A rendőrség megindította a nyomozást s megállapította, hogy a háromszáthatvanas gépkocsi gróf Benyovszky Rezső tulajdona. Ugy látszik azonban, hogy a marczali szolgabíró tévedett a számban. A háromszáthatvanas automobil ugyanis négy kerekű, míg az, amelyből a merénylet történt, háromkerekű motozikli.

— **Hendel Béla temetése.** Hendel Béla udvari tanácsosnak, a Máv. igazgató-helyettesének hült teteme a Génua mellett fekvő Nerviból ma érkezett meg Budapestre és a temetés szombaton délután három órakor fog végbemenni nagy pompával a Kerepesi-úti temető halottasházából. A gyászoló családhoz rendkívül sok részvétlétérkezett. Kossuth Ferencz kereskedelmi miniszter az első között volt, aki melegen érzett, igaz és őszinte részvétének adott kifejezést, ugyintén Sztényi József államtitkár is. A Kassa-Oderbergi Vasut részéről rátkai Ráth Péter udvari tanácsos, vezérigazgató, valamint Szekula Gyula kir. tan., főfelügyelő intéztek meleghangú részvétnyilatkozatot. Kornfeld Zsigmond, mint a Magyar Királyi Folyam- és Tengerhajózási r.-t. elnöke, dr. Domonyi Mór, mint ugyanezen társaság igazgatója fejezték ki részvétüket igazgatósági tagtársuk elhunyt felett. Az elhunytban özv. Hendel Béla, szül. svábóczi és tóthialusi Sváby Ilona férjét, Hendel Andor, Béla és Iluska édesatyjukat, Hendel Gusztáv, Lajos, Ottó és Hendel Hermin testvérüket gyászolják.

— **A parlamenti tudósítók új szindikusa.** Az országgyűlési tudósítók szindikátusának egyik tagja, Schwarz Armin, a Pester Lloyd munkatársa, lemondott. A testület ma töltötte be helyét délelőtti gyűlésén, amelyet a képviselők ujságírói termében tartottak. A gyűlésen Rákosi Jenő elnökölt, aki meleg szavakkal emlékezett meg Schwarz Arminről. Hangoztatta, hogy Schwarz Armin hosszú ujságírói pályáján becsületet szerzett az ujságírásnak és kollégáinak, az ujságíróknak teljes szeretetét és tiszteletét nyerte meg. A gyűlés elhatározta, hogy Schwarz Armin érdemeit jegyzőkönyvbe iltatja. Azután egyhangulag dr. Friderich Tivadart, a Pester Lloyd belső dolgozótársát választották meg a szindikátus tagjává.

— **Harden pöre.** Harden Miksa a Morgenpost egy munkatársa előtt ügyéről akként nyilatkozott, hogy ő eddig sem nem felebbezett, sem nem adott be semmisségi panaszt, amiért az országos törvényszék az ügyészség indítványára megsemmisítette a vegyesbíróóság ítéletét és egészen új eljárást rendelt el. Most azonban meg fogja beszélni Bernsteinnal, hogy mik a teendő lépések ügyében, amely az első bíróság ítéletével bevégeződött, de mégsem ért véget.

— **Házasságok.** Bácsai Nagy Ferencz, a budapesti református egyház segédlelkésze eljegyezte Wodjárnér Mariskát.

Dr. Szigeti Pál e hó 17-én, vasárnap déli 12 órakor vezeti oltárhoz a dohány-utcai templomban Dévai Margitot, Dévai Ignác táblai bíró leányát.

Csiky György, gimnáziumi tanár e hó 17-én déli 12 órakor köt házasságot a fehértemplomi róm. kath. templomban Knopp Annuskával.

Szevaszky Antal tanító, volt lapszerkesztő eljegyezte Pechány Irma okleveles tanítónőt, Pechány István állami tanító leányát Bánban.

Geltz Győző, igazságügyminisztériumbeli kezelő-tiszt tegnap vezette oltárhoz a budai várpalota plébánia-templomban Stiaszny Ilonkát. Az esketést, amelynél nagyszámu díszes közönség jelent meg, Kanter Károly apátplébános végezte és szép beszédet intézett a fiatal párhoz.

— **Napdíjasok küldöttsége a miniszterelnöknel.** Az állami napdíjasok országos szövetségének küldöttsége tisztelgett ma délelőtt a képviselőházban dr. Wekerle Sándor miniszterelnöknel gróf Batthyány Tivadar országgyűlési képviselőnek, a szövetség védőjének vezetésével. Gróf Batthyány, üdvözölve a miniszterelnököt, a napdíjasok nevében kijelentette, hogy a nemzeti színű trikólórtól nem tántorodtak el és szívükben-lelkükben magyar emberek, akik megérdemlik, hogy a magyar nemzeti kormány ügyükkel foglalkozzék. Kérelmük, hogy véglegesítsék őket, ideiglenesen a napdíjakat fel emeljék és a lakbért számukra is kiutalják. Kéri a miniszterelnököt, hogy azt a szociális érzéket, amely a kormányt kitüntet, terjeszse ki ezekre a szegény emberekre is. Dr. Wekerle Sándor miniszterelnök a következőképp válaszolt:

— Tisztelt uraim! Legyenek nyugodtak, nagyon jól tudom és át is érzem, hogy a mai drága megélhetési viszonyok mellett az önk helyzete ugyszólván, lehetetlen. Ezt honorálok is, mert önk az államnak tevékeny, hasznos munkáit. Legyenek meggyőződve, hogy foglalkozunk ezzel a kérdéssel és megoldásra is fogjuk juttatni sorsuknak javítását. Hogy mily irányban, arra kötelezettséget nem vállalok, de biztosíthatom önöket arról, hogy az eddigi szolgálatban tanúsított érdemességét is tekintetbe fogjuk venni. Biztosítani fogjuk az önk jövőjét és gondoskodni fogunk arról, hogy megélhetésüket könnyebbé tegyük. Ezt kötelességünknek fogjuk tartani.

A miniszterelnök válaszát a küldöttség lelkes éljenzéssel vette tudomásul. A küldöttség megkérte gróf Batthyány Tivadart, hogy a szövetség kérelmét terjeszse a Ház elnöke és az egyes pártok vezetői elé is.

— **Rubens által festett Mátyás-arczkép.** Ránk, magyarokra nézve igen érdekes művészeti esemény, hire érkezik mainai Frankfurtból. Arról szól a hír, hogy Kann Rudolf Párisban elhunyt magánzó képgyűjteményében Rubens egy festményét fedezték fel, mely állítólag Mátyás királyunkat ábrázolja. Kann Rudolf a múkincset a Frankfurtban élő nővéreinek hagyományozta. A kép a mester legjobb éveiből származik s a legjobb karban maradt meg mostanáig. A festmény, mint tudósítónk jelenti, egy „örök szakállu férfi” életnagyságu mellképe. A rajta ábrázolt férfi prémes köntöst, aranyláncot és magas kalapot visel. Mindenesetre csodálatos ábrázolása volna ez Mátyás királyunknak, aki tudvalevőleg nem hordott szakállt s azonfelül nem is volt öreg ember, mert még ötvenedik életévének betöltése előtt meghalt. Ez a körülmény arra enged következtetni, hogy a kérdéses festmény nem Corvin Mátyás arczképe. Rubens különben több mint egy századdal élt később, mint Mátyás király. A festményt január elején helyezik el a Radel-képtárban, addig Párisban marad.

— **Kegyelem a vesztőhelyen.** Tegnap kellett volna Dortmundban kivégezni rablógyilkosság miatt elítélt Kurschl bányászt. A védő egy nappal előbb táviratilag semmisségi panaszszal fordult az országos főtörvényszékhez és az igazságügyminiszterhez. Az országos főtörvényszék tegnapelőtt éjszaka tárgyalta a semmisségi panaszt és megsemmisítette a dortmundi törvényszék halálos ítéletét, egyben új tárgyalást rendelt el. A dortmundi ügyészséghez közvetlenül a kivégzésre kitűzött órában jött meg a főtörvényszék távirati ítélete és már az utolsó pillanatban használták el a halálos ítélet végrehajtását.

A halálraítélt Kurschl kivégzésének elhalasztására és a pör revíziójának elrendelésére az volt a döntő körülmény, hogy az orvosszakértők a bírodalmi főtörvényszékhez intézett semmisségi panaszukban azt a szakvéleményüket fejtették ki, hogy a gyilkosság elkövetésekor az elítélt nem lehetett beszámítható állapotban.

— **A kassai orvossztrájk.** A kassai munkásbiztosító pénztár és az orvosok közt folyó tárgyalások végre eredményre vezettek. A megegyezés értelmében az orvosok minden kívánalma és követelménye teljesítést nyer. December 1-ével életbe lép gyakorlatilag a szabad orvosválasztás. A kezelési díj fejenként 6-6 koronában állapították meg. A kezelés numerus klauzussal fog történni.

— **A nagyváradi katasztrófa.** A Nagyváradon tegnap letartóztatott Szász Róbert mérnököt, továbbá Lipsey művezetőt és Kosztin pallért ma délelőtt újból kihallgatta Eleméry rendőrkapitány. Szász és két társa ma is ártatlanságukat hangsúlyozták. Ha a rendőri vizsgálatnak végére jutnak, akkor mindhármukat átkísérik az ügyészség fogházába. További letartóztatásuk, illetve szabadonbocsátásuk a szakértők véleményétől függ, akik azonban nem nyilatkozhatnak addig, amíg a beomlott ház romjait és törmelékét el nem takarítják.

Magyarics Ágost főtanácsos a kereskedelmi miniszter megbízásából ma reggel Nagyváradra érkezett és Vadas Béla országos építészeti főfelügyelő és Pozsonyi László iparfelügyelő kíséretében a házbeomlási katasztrófa színhelyére ment, hol vizsgálatot tartott. Magyarics főtanácsos elrendelte az egész ledőléssel fenyegető ház lebontását s hogy a munka fennakadást ne szenvedjen, táviratban kérte a minisztertől a vasárnapi munkaszünet felfüggesztését. Magyarics ezután a városi mérnöki hivatalban fölülvizsgálta az épület terveit, melyeket kifogástalannak talált, de konstataulta, hogy a városi építkezési szabályrendelete teljesen elavult és az ellenőrzésre semminemű intézkedést nem tartalmaz. A miniszteri kiküldött ezen intézkedések megejtése után visszautazott Budapestre, hol személyesen tesz jelentést Kossuth kereskedelmi miniszternek, ki eddig is minden mozzanatról referáltatott magának. Magyarics a bontási munkálatok felügyeletével Vadas Béla építési felügyelőt bízta meg.

— **Öngyilkosság a pénzpiacz válsága miatt.** Charles Barney, a Cnickerbocker-Trust volt elnöke, aki — mint megírtuk — New-Yorkban tegnap föbelőtte magát, a társaságnál semmi szabálytalanságot nem követett el s öngyilkosságának az az oka, hogy a tröszt bukásával egész vagyonát, másfél millió fontot, elvesztette. A legnagyobb bankárok úgy vélekednek, hogy a tröszt bukása a pénzügyi helyzetet nem fogja befolyásolni. Barney egyébként még az összeomlás előtt megszünt a tröszt elnöke lenni. A hamburgi dóhánytőzsdén ma délután egy félreeső helyen Schröder A. nagykereskedő föbelőtte magát. A durranás behallatszott a tőzsde termébe és nagy rémületet keltett. A forgalom abbamaradt. Schröder a csőd szélére jutott a pénzpiacz válsága miatt s ezért lett öngyilkos. A hamburgi terménytőzsdén ez már a hetedik öngyilkosság a krízis kitörése óta.

— **Csendélet a Bácskában.** A Bácska uri társadalmát idők óta egy házasság regénye foglalja közlata, amely ma rendőri följelentésig jutott. Még a múlt évben történt, hogy Dalma y táblabíró felesége házasságra lépett Szemző Gyulaa bácskai nábobbal, aki az új otthonba már nem fiatalsága teljében költözött. A házasság csak ideig-óráig volt boldog, mert a vénecske férjben felébredtek a múlt idők emlékei és szórakozásért visszajárogatott Vidákovits Terézhez, aki egykor legényéveit édesítette. Ez a nő hosszú ideig gazdasszonya volt a bácskai nábobnak, amíg a férfi házasságra lépett második nevelével. Kevéssel azután, hogy a nábob feleségül vette Dalmaynét, visszatért régi ideáliaihoz, Vidákovits Terézhez, akit egy szép napon visszavett a kastélyba házvezetőnőnek. Eközben az új asszony is tudomást szerzett a férje viszonyáról és többször kérte az urát, hogy küldje el a háztól a gazdasszonyt. Szemző azonban tudni sem akart a dolgról s ettől kezdve pokollá vált az uriaszony élete. A czivódás annyira fajult, hogy az új férj nem fizette ki neje számláit és azzal biztatta a szabót, hogy jelentsen föl csalásért az asszonyt. Az asszonyt annyira megtörték az izgalmak, hogy Budapestre jött szanatóriumba s ezalatt történt, hogy Szemző följelentette, hogy az életére tör, meg akarja mérgezni. A cselédek közt akadtak, akik hamis tanúságot tettek, a zombori törvényszék és a szegedi tábla mégis elutasították a képtelen vádat. Szemzőné a bünnögy befejezése után Zomborba utazott, hogy ügyeit rendezze. Szemző ugyanis olyan házassági szerződést kötött, hogy tizenkétezer ko-

ronás járadékot nyújt nejeinek arra az esetre, ha válnának. Férje azonban, amikor érvényesíteni akarta jogait, a cselédekkel dobatta ki, oly brutálisan, hogy az asszony súlyos sérüléseket szenvedett. Most egy szanatóriumban gyógyítja magát. Az elvált asszony fia most magáévá tette édes anyja ügyét és Szemző ellen bünvádi följelentést tett hamis vádakodás és súlyos testi sértés miatt. Egyidejűleg az asszony a válókeresetet is megindította férje ellen.

— **Leleplezett pauszálé-csalók.** Ezzel a címmel mi is megírtuk, hogy a rendőrség letartóztatta Surda Istvánt és Maczkó Károlyt, akik hamisított nyugtákkal alaposan megkárosították a Leszámitoló- és Pénzváltó-bankot. Ma folytatódik az obskurus ügy, amennyiben Török Jenő Endre, a „Biztosítási és Közgazdasági Lapok“ szerkesztője, feljelentette Maczkó Károlyt a rendőrségen. Török elpanaszolja, hogy már májusban átadott Maczkónak egy százkoronás nyugtatványt azzal az utasítással, hogy váltsa be azt a Budapesti közúti villamos vasut társaságnál, mint hirdetési díjat. Másnap azonban Maczkó azzal a hírrel tért vissza a szerkesztőhöz, hogy a társaság nem fizette ki a kért összeget, mert az utalványt formai hibák miatt elfogadhatatlannak találta.

Egyben üres számlakétezt kért Töröktől, amelyet majd ő kitölt és maga fog a pénzért elmenni. Maczkó el is ment a nyugtával a vasutársasághoz, ámde száz korona helyett kétszázötven koronára töltötte ki, amit a társaság később megjelölt hirdetésekért ki is fizetett. Ekkor aztán az is kiderült, hogy Maczkó az első száz koronás nyugtát is beváltotta. Néhány nappal később a szélhámos a Leszámitoló és Pénzváltó Banktól hozott Töröknek egy hirdetési megrendelést, amiért husz korona províziót kért és kapott. Utólag aztán kitiűnt, hogy a megrendelő-iv hamisított. Török annak idején futni engedte Maczkót, most azonban ő is időszerűnek találta a feljelentést. A nagyarányú hamisítási ügyben különösen Simon Ferenc és Rezső Lajos detektívek nyomoznak buzgóan. Valószínűnek látszik, hogy néhány nap múlva a banda több tagja fog a rendőrség kezére kerülni. A pauszálé-szelhámosokkal kapcsolatban tegnap megírtuk, hogy a Budapesti városi villamos vasutnál is történtek hasonló visszaélések és hogy a vállalat följelentést is tett volna a tettesek ellen. A Budapesti városi villamos vasut-társaság ma kijelenti, hogy ez a hír csak tévedésen alapulhat, mert ennél a vasutnál soha ilyen visszaélések elő nem fordultak és így azok alkalmassint valamely más vállalatnál történhetnek.

— **Szerencsétlenség egy hidépítésnél.** Diedenhofenben ma délután a Moser hidjának építkezésénél egyik hid-ívezet beomlott. Nyolcz munkás a mélységbe zuhant, akik közül ketten életüket veszítették, míg hatan többé-kevésbé megsebesültek.

— **Zsidó-pogrom.** Varsóban a fekete bandák megint garázdálkodnak a zsidók ellen. A Trzebieg-utcában tegnap egy zsidó háza elé bombát hajítottak és a robbanás megölt egy iparost és egy armenő polgárt. A Trezinski-téren egy zsidó szabómester boltjába is bombát hajítottak, de még mielőtt felrobbant, egy segéd fölemelte, elszaladt vele egy úresen álló telepre s ott tetette. A Premislow-utcában egy zsidó szabót agyonlőttek.

— **Terjed a kolera.** Hivatalos jelentések szerint az oroszországi kolera veszedelmesen harapózik tovább a romániai határ felé. A belügyminiszter körrendeletben utasította a határ mentén a hatóságokat, hogy szigorúan őrködjének és senkit se bocsássanak át Romániába Oroszországból.

— **Vidor Pál hagyatékának árverése.** A Népszínház tragikus végű igazgatójának, néhai Vidor Pálnak hagyatékára, amely 6000 koronára volt becsülve, az V. kerületi járásbíróóság 53.000 korona tartozás fejében a mai napon kitűzte az árverést a Gizella-ut 23. számú ház raktárában, ahol a hagyaték tárgyát képező szinpadai díszletek és kellékek raktározva voltak. Az árverésnek ma délelőtt 11 órakor kellett volna megtörténnie, meg is jelent a helyszínen több venni szándékozó, köztük Evva Lajos, a Vigadó igazgatója, Feld Zsigmond, a Városligeti Szinkör igazgatója, az ügyvédek, az árverési hícnák, de két óra

tájban egy bírósági szolga hozta az üzenetet, hogy az árverés elmarad, mert a kirendelt királyi végrehajtó, Laurinetz László az elmúlt éj folyamán szívvelhűdésben hirtelen meghalt. A hagyaték árverésére pedig új határnapot fog a járásbíróóság kitűzni.

— **Csaló jegyospár.** A rendőrségen ma feljelentést tett több kereskedő Gerőfi Imre és állítólagos menyasszonya, Benedek Julia ellen. A jegyospár több nagyobb czég üzletébe állított be és részletre összevásároltak mindenféle holmit. A kereskedők szívesen mentek bele a dologba, mert Benedek Juliának Izabella-utca 12. szám alatt fehérműtisztító-üzlete volt. Ily módon nyolcszáz korona értékű árut vásároltak így részletre, mikor egyszerre eladták az összehordott árut és az Izabella-utcai kis boltot és mind a ketten Amerikába vitorláztak. A rendőrség megindította a csalók ellen az eljárást.

— **Vizvezeték-panama Kaposvárott.** Herczeg Izsót, a Herczeg-testvérek pécsi nagy vasgyár főnökét három napi szakadatlan kihallgatás és vallatás után Vargha Lajos kaposvári rendőrkapitány átkísérték három napi szakadatlan kihallgatás és vallatás után tette az ügyészséghez. A nyomozás szerint Herczegnek része van a kaposvári vízvezeték munkálatok számadásainak meghamisításában. Bakonyi Lajos, Herczeg ügyvédje, megfellebbezte a letartóztatást végzést és nagyobb óvadékot ajánlott fel Herczeg szabadonbocsátása ellenében. Kaposvár polgármestere a „Somogyvármegye“ című hírlap ellen sajtópörrel indított, mert a város tisztikarát azzal gyanúsította meg, hogy Herczeg megvesztegette.

— **Kártyabarlang a borbélyüzletben.** A rendőrség a napokban arról értesült, hogy Szigá11 Henrikné született Holzer Fanni Óvoda-utca 42. számú borbélyüzletében nagyarányú tiltott szerencsejáték folyik. Nyomozást indított s megállapította, hogy a borbélyüzletből egy szoba nyílik, amely valóságos kártyabarlang. Szigá11né a borbélyüzlet vendégeit meginvitálta a szomszédszobába egy kis kártyajátékra. Természetes, hogy nagy volt a forgalom és Szigá11nének gondja volt arra, hogy a betévedt vendéget alaposan megkopaszszák. A játékosoktól pin-kapénzt szedték, amely naponta tekintélyes összeget tett ki. Amikor a kártyások elveszítették a pénzüket, Szigá11né megvásárolta az értéktárgyaikat, még a zsebkendőjüket is. A rendőrség a fosztogató asszony ellen vizsgálatot indított.

— **Fővárosi Orfeum.** Vasárnap, a délutáni előadáson is fellép a rendkívül kacagató hatású amerikai Bernard-féle tingli-tangli-társulat, amely elseje óta esténként valóságos kacagó-orkánt idéz elő. Minthogy a vasárnap délutáni előadás helyérai rendkívül mérsékeltek, olyanok is megnézhetik a remek társulatot, akik esténként el vannak foglaltva és nem szakíthatnak hozzá időt maguknak. A délutáni előadáson mindkét ieles házi-komikus, Baumann és Gyárfás is fellépnek. A délutáni előadás kezdete pont 4 órakor van.

FERENC JÓZSEF KESERŰVIZ
páratlan
HASHAJTOSZER

x Bob hashajtó a legkellemebb, 10 fillér.

x Zászlók, czimerek, minden kivételben kaphatók Linhart színházi festőnél és díszítőnél Budapest VII. Hunyadi-utca 27. sz. Arlegyék ingyen.

x Fodor-féle vívóterem a Koronaherczeg-utca 3 szám alatt a főváros legnagyobb és legjobban felszerelt torna- és vívóterme. Különös gond fordított a gyermektorna és vívásra.

x Ép testben ép lélek! Mondja egy régi közmondás, lelkünk épségét testi ápolással érhetiük el. Hogy mily fontos a lélek épsége, azt mindenki tudja, hisz belső világunknak képezi rugóját. Így tehát ha jó kedélyt, élénk, simulékony hangulatot akarunk elérni, úgy ne mulasztjuk el legelőbbben is testiünkkel ápolni. Jól tesszük tehát hogy ha testiünket, reggel felkelés után, vízzel hígított Alföldi fehékeresztes Sósorszeszszel dörzsöljük be, mely bedörzsölés egészségi szempontból felér bármely tornával. Vérkeringésünket előmozdítva, egész nap frissen, jól és üdén érezzük magunkat. A csodás hatású Alföldi fehékeresztes Sósorszesz kapható az Első Alföldi Cognacgyár r. t.-nél Kecskeméten.

Reggelizés előtt fél pohár

Schmidthauer-féle

Használatával valódi áldás gyomorbetegségeknél és székesszorulásban szenvedőknek

Igmándi

Keserűviz

az elrontott gyomrot 2-3 óra alatt teljesen rendbe hozza. Kapható mindenütt kis és nagy üvegekben

x Legujabb kötött Berliner-bluz, figaro és pale-tók Röslernél, Budapest, V., Harminczad-utca és József-tér sarkán.

x Hazai beszerzési források. A honi ipar pártolásának eddig legnagyobb akadálya az volt, hogy sem a kereskedők, sem a nagyközönség nem tudták, minő iparcikkeket készítenek már hazánkban és hol szerezhetők be azok. Ezen a hiányon segít most a Tulipánszövetség—Magyar Védőegyesület (Budapest, VIII., József-körút 8. sz., I. 1.), midőn a kereskedelmi m. kir. minisztérium engedélyével 20.000 példányban kinyomatta a m. kir. kereskedelmi muzeum által összeállított „Hazai ipari beszerzési források” című czimtarat és azt I korona kezelési és szállítási költség előzetes beküldése mellett bárkinek is megküldi. A 228 oldalas ipari czimtar 5000 oly ipari készítményt sorol fel, amelyek az országban már készülnek. A czimtar beosztása igen gyakorlatias, mert a „Mi készül az országban?” című fejezet betűsorrendben nevezi meg a honi cikkeket és egyúttal közli azokat a sorsszámokat, amelyek alatt az illető cikkek az iparágak szerint csoportosított czimtarban könnyű szerrel feltalálhatók. Az I korona díj az egyesület központjához Budapest, VIII. ker., József-körút 8. sz., I. 1., akár helyegekben, akár postautalványon küldhető be a megrendelő nevének és pontos czimének megjelölésével.

A tüdőbaj minden

eseteiben a SCOTT-féle Emulsió szonnal használandó A SCOTT-féle Emulsió nemcsak a beteg testrészeket gyógyítja, hanem egészséget és erőt kölcsönöz az egész szervezetnek.

A SCOTT-féle Emulsió specifikus megbízható szer

mindennemű tüdőbaj

Emulsió vász-lásánai a SCOTT-féle módszer véd-jegyét — a halászt — kérjük figyelembe venni

ellen és nemcsak biztos szer, hanem a legelősebb is. Nagyfokú gyógyító-és táp-ereje annak tulajdonítható, hogy előállításához a legfinomabb, legtisztább és leghatásosabb anyagokat, melyek egyáltalán beszerezhetőek, veszik, továbbá azon tulajdonságának, hogy az eredeti felülmúlhatatlan SCOTT-féle előállítási mód folytán nemcsak izletes, hanem rendkívül könnyen emészthető is.

Egy eredeti üveg ára 2 K. 50 fill.

Kapható minden gyógyszertárban.

A kalaptü az iskolában.

— Egy apa levele. —

Budapest, november 13.

A leányom, ki a polgári iskola 2-ik osztályába jár, tegnap délelőtt véresre sebzett, elégtelenített arccsal jött haza az iskolából.

Zokogástól fuldokló hangon alig bírta elmondani, hogy a sebet, mely a szemétől a fülig húzódik, egyik osztálytársa ejtette rajta a kalaptüjével. A kis leány bucsuzáskor meg akarta csókolni, feltett kalapjával közel hajolt hozzá s a kalapja szélén túl érő tüéppen szemé a látt iródott az arcába. A seb, amelyet ütött, félcentiméter mély és öt centiméter hosszú, mert a két gyermek feje oly szerencsétlenül távolodott el egymástól, hogy a tü az én leányomnak az arcát felszántotta.

Ez a lényege a balesetnek, melyről nem tudhatni, minő jelentősége lesz. Hogy leányom a földalomtól kétszer ájult el, először az iskolában, másodsor otthon, mikor az orvos a sebet kimosta, igen jelentéktelen epizód az orvosnak azzal a véleményével szemben, hogy a seb örökre látszani fog és bizony nem fogja emelni az arc szépségét, pedig leányra nézve a csinos arc még mindig fontosabb dolog az életben, mint a legkitünőbb polgári iskolai bizonyítvány.

Mikor e dolgról gondolkoztam, eszembe jutott megnézni a leányom kalapját és ime abban is felfedeztem egy kalaptüt, amely jóval hosszabb volt, mint a kalap átmérője, úgy, hogy — nyíltan bevallom — az én leányom is hasonló szerencsétlenséget okozhatott volna. Ezután, ha majd a sebe beheged s megint járhat iskolába, ezzel a veszedelemmel nem fogja a barátjait kényeztetni, mert én a kalaptüt kettétörtem és a gyermek kalapjára felvarrattam a régi jó gummizsinórt. Egyúttal megkérdeztem, hogy miért hordanak ma az iskolásleányok kalaptüt és miért nem erősítik meg a sapkájukat vagy kalapjukat az álluk alá szorított zsinórral?

— Azért nem, — felelt a leányom — mert a felsőbb osztályosok azt mondják, hogy a gummizsinór leszorítja a kalapot és ezáltal elromlik a frizura. Le-lapul a sopp és ezért aztán kalaptüt használnak, mert attól szépen megmarad a sopp és nem kell a haját délt után ujra tapirozni.

Hát ez bizony nagyon nevezetes dolog lehet a kisleányok közt; a rugalmasan puffadt sopp, meg a második tapirozás műveletének feleslegessé tétele igen fontos érdekeket is érinthetnek, de én nagyon csodálom, hogy a tanár uraknak, a tanárnő öngységáéknak és az igazgatóknak nincs kifogásuk egy ilyen veszedelmes divat elharapódzása ellen.

Az én véleményem szerint a gyermekek kalapjába kalaptünek sohasem volna szabad kerülni, mert a gyermek élénk vérmérséklete, korával járó természetes palikossága egyenesen kizárja azt, hogy ilyen szurós szerszámmal felfegyverkezve engedjék őket egymás társaságában megjelenni.

Az apáczaikolákat több oknál fogva nem szeretem, de azt el kell ösmerni, hogy ott ilyen eshetőség nem fordulhat elő, mert az apácák tiltják a kisleányok homlokába lelőgő frizurákat, a felpuffasztott soppokat, a haj tapirozását és egyéb divatos kaczerőséget, sőt, amint hallottam, a kalaptü-hordást is, melyet egyrészt mellőzhetővé tesznek, másrészt meg nem tűrnek.

A jót nem szégyen elfogadni, bárhonnán eredjen is. Ajánlom, hogy ezt az egy rendet tanuljuk el az apáczaikoláktól és minden szülő tartsa kötelességének a leánya kalaptütjét elkobozni és térjen vissza a gummizsinórhoz.

A fővárosi iskolák felsősége, a közoktatásügyi tanácsos ur is beleszólhata ebbe az ügybe. Ne várjunk ezzel is addig, mint ahogy az igazgatók tiszteltére rendezett maskarás iskolai ünnepek eltöltésével is addig késlekedtek, amíg az anyallá öltöztetett kisasszonyok közül kettő hajsütés közben hamuvá égett.

Az én leányom szemévelilágát az isteni gondviselés most megmentette, de ki áll jót érte, hogy más esetben még nagyobb szerencsétlenség nem történik?

SZINHÁZ ÉS MŰVÉSZET.

A téli tárlat.

II.

Csók István „Sokác leány”-án pompásak a kihagyások, a vászon raffinált kiütkezései; ami azt jelenti, hogy a képet egyetlen letéslátással látta meg a művész. Nagy művészi kvalitás ez, melyet még a legartisztikusabb érzések közül is sokan figyelmen kívül hagynak. Éppen a festés modern felfogása révén, amely megengedi a vázolat, amely nem kívánja meg a „kidolgozást”, hanem megelégszik a festő legelősebb czézataira való utalással. Azzal, ami a festőre nézve legfontosabb. Így aztán látunk képeket, melyeken a fej részletességgel kidolgozott, míg a kép többi része csupán vázlatos. Az ilyen aláhúzások meglehetősen inartisztikusak. Am adja a művész legvázlatosabbban közlendőt, de amely fokig kidolgozza a kép bármely részét, ugyanolyan fokig kell kidolgoznia a többit, végig, egészen a keretig.

Keményfi Jenőt kitünő diszpozícióban látjuk viszont. Sokszor edesked ez a művész és tulontul sokfélét próbál: de a mostani képei közül a „Kávéház a szabadban” című csupa nagy kvalitás és ami nála különösen említendő: csupa bátorság is.

Katona Nándor nagy képcn ezuttal másodrendű szerephez jutott az, ami nála mindenkor legfontosabb: a hangulat, a tónus-harmónia. Csak a kép felső részének gyönyörű tónusaiban ismerünk az ő legnagyobb erősségére, a kép többi részén a részletek forgácsolják szét a hangulat-konzentrációt.

Vesztróczy Manó szines, mint a legujabb francziák, mégis bátran megnyilatkozó a törekvése, hogy: csak önmegától akar tanulni. Nagyon becsületes studiumok után halad. Szentcsaládja szép és nekünk kedves alkotás: magyar paraszti ruhában ábrázolja a pihenő szentcsaládot, Gauguinre gondolunk, aki Máriaanak és

a Gyermekek naiv malátiakat festett meg. Sok áhítatos gyöngédség rejtőzik ebben a felfogásban. És eszünkbe jut, hogy tulajdonképpen Tizian is velencei nőt festett meg Máriaanak és Murilló spanyol halászeányt, akik között élt és akik között a női ideálról való képzeteti támadtak.

Kosztia József is evangéliumi témát festett meg: a három királyokat. Az ő felfogása is fölöttébb érdekes. Modern, tudatosan stilizáló felfogás, valami finoman poétikus mese-stilus az övé, melyet árny- és fény- és szín-kontrasztok festői eszközeivel segít érvényre. Az egész mű egy nagy dekoratív vonást hordoz és sok meg-hitt szépséget. Egyike a tárlat legértékesebb dolgainak.

Tátray Lajos fiatal ember, de a legvállasabb fiatalok közül való. A nagy teremből kivézető folyosóra dugta el a rendezői bölcsesség két képét, két egyaránt üde, meglepő közvetlenségű képet. Az egyik a levegő finom vibrációt, a másikon a gyönyörű folt-elosztásokat kell megfigyelni.

A legfiatalabbak általában a legizmosabb lökéseket szolgáltatják a nivó valamelyes emeléséhez. Lechner J. Ödön választékos izlésével és hatáskeresés legdiszkrétebb módjával, vele szemben Kővári Szilárd lázadó temperamentumos színlátásával követeli a figyelmet. Jakobovics Artur képen most már nagyobb tágasságok nyiladoznak és festési módja e ponton még nem merevedett modorrá. De ettől kell féltünk. Tornyai János érdekes, mint egyébkor. Jávor Pál sokat tud és mindenre képes, csak ösztönöz volna és vissza ne élne ezzel a képességével... Kiss Rezső apró képe, a „Kettesben” nagyon eredeti, a portréja kevésbé; ő is a kísérletezést sanyli. Kalivoda Kata ravatali képe ritkamód te-hetséges munka; a másik, merész Lucien Simon-i témájával, szintén érdekes, de már az övénél alaposabb studiumokat igénylő. Propper Aranka is nagyon szép készséggel rendelkezik, csak színek dolgában kevésbé érzékeny. Zádor István portréja izig modern, jó érzékkel megcsinált dolog; csak a divány esik ki bántóan a képből. Ferkai Jenőt a modern színproblémák nem izgatják, képe mégis csupa diszkrét, nemes kvalitás. Pogány Margit, Csordák Lajos és Kőbor Henrik is figyelemreméltó dolgokkal szerepelnek.

Déry Béla most is haladt. Hatásos hangulatok tudója és ha komolyabban elmélyedne, bizonyára komolyabb eredményekhez is jutna. Kézdi-Kovács tengeri képei nemcsak új témát, hanem új és szép színeket is hoznak. Nagy Vilmos érdekes uton jár.

Vannak itt fiatalok még bőven, de ezeknél nagyobbbrészt inkább jellemző tulajdonság, mint erény a fiatalság. Vikár Jánost, Oláh Sándort, Csuk Jenőt és még nagyon sokat kár volt még beereszteni. Faragó Géza nagyobb képen (417.) felfedezhető még némi artisztikumra való törekvés, de apró vicezei nem tik-roznek semmi egyéni temperamentumot; silány amerikai matricza valamennyi.

Lányi J. Dezső márvány és Liipola bronz-plakettje kiválnak a szoborterem átlagából.

A fiatalok nyujtanak szempontokat, még ha rosszak is. Róluk érdemes és kell is beszélni. De a Mücsarnok nagyjai közül legtöbben már az elraktározott témák közé tartoznak. Kár volna őket bonczolni, ők amugy is tovább üzik kisdud játékukat, helyesebben: kenyérkereső mesterségüket. Van bizonyára több derék munka is, melyről nem emlékeztem meg. De a művészetet keresőnek nem akadhat fájdalmasabb robotja, mint ha tiszteletreméltó, de apró szorgalmakat kell honorálnia.

Bárdos Artur.

(*) Zacconi. A verismo nagymestere a Vigszinházból a Magyar Színházba látogatott el, hogy ezt is beragyogja művészetével. Sajnos, minél nagyobb volt a fény, annál jobban bevilágított a nézőtér üres páholyaiba és széksorai közé. Zacconi elviheti Budapest szegénységének hírét: nem telik pénzükből és érdeklődésükből, hogy a jelenkor legnagyobb művészei egyikének csodás művészetét élvezhessék. A távolmaradtak magukat károsították meg. Zacconi ma két olyan szerepet választott, melyek külső alakja annyira különböző, hogy szinte hihetetlennek látszik, hogy egy ember játszsa mindkettőt.

A „Pane d'Altrui“-ban, a kegyelemkenyéren élő elaggott Kurofinkint, az involutio senilis minden külső és benső tünetével ruházta föl. Botyogó járásában, bamba nézésében, keze reszketésében, tört hangja motyogásában éppen úgy, mint az ittasság mámorában, tehetetlen fájdalomában, sirásában és megrázó haláltusájában a legapróbb részletekig kidolgozott remekművet vitt a színpadra. Igaz, ez az ábrázolás fotográfia. De ebben a fotográfiában valódi szív dobog, érez, szenved, megtörik. És ma élő művészek között egy sincs, aki ebben megközelíthetné. Milyen egészen más az „Il telegrafo“ hőse, az életerős, robustus, javakorabeli férfi, aki hazulról távozva, telefonon hallja, hogy lakásába rablók hatoltak s megölik feleségét, gyermekét. Zacconi ezt a szerepét — melyben Gál Gyulának egy jótékonycélú előadásakor néhány év előtt szintén nagy sikere volt — a saját, maszkozás nélküli arcával, játszotta. Vonásairól a gondtalan jókedvet, melylyel felesége rémlátásait eleinte kicsufolja, csakhamar aggódó boru váltja fel, mely aztán a rémület minden árnyalatán a kétségbeesés paroksizmusáig fokozódik. A közönség mindkét alakítását visszafójtott lélegzettel kísérte, s a felvonások végén viharos tapsokkal s számtalan kihívásokkal ünnepelte. Zacconi környezetéből a nagy intelligenciájú Ines Cristina válik ki, a többiek a nagy művészek példás összejátékukkal tisztességes keretül szolgáltak.

K. E.

(*) **A falu rossza.** A Népszínház-Vigopera ma nagy dolgot cselekedett: föllevenítette Tóth Ede népszínművét — Blahánéval. Harminczhárom esztendő múlt el azóta, hogy a Falu rosszat Blaháné Finum Rózi szerepében meghódította a fővárost, a Nemzeti Színházban történt ez, honnan egy évvel későbbben költözik ki a népszínmű az 1875-ben megnyitott Népszínházba. Annak a generációnak, amely Blaháné ama korbeli dalait látta e színházban, talán még nagyobb gyönyörűséget szerzett a mai este, mint azoknak, akik ma látták őt először mint Finum Rózsi. A harminczegynéhány év mintha nyomtalanul tünnt volna el e csodálatos asszony fölött. Játszani ma is úgy tud, mint akkor, hogy hatvan esztendő nyomja a vállait, bizony egy mozdulatán se látszott meg. Minden lépése, fordulata, maga illegetése mind-mind a régi. Hangja sem cseng kevésbé: mindjárt az első felvonásban a borizú piros almáról szóló dalával ma is elérte azt a pátatlan hatást, amely végét nem érő tapsokban és ujrázásokban nyilvánult. A közönség, mely az egész színházat szinte zsúfolásig megtöltötte, meglepetve tapasztalta, hogy a nemzet egykori csalóánya ma is a régi hangján csattog, s attól kezdve vége-hossza nem volt az ujjászületés ünneplésének. Kivüle említést érdemel Abelovszky Margit, ki a Feledő Boriska szerepét meglepően jól személyesítette. A többi szereplő most sem volt jobb, mint a Piros bugyellárisban.

Gy.

(*) **Náday Ilona hangversenye.** I. Náday Ilona asszony nem ismeretlen a főváros hangversenyjáró közönsége előtt. Kedves ismerősünk már az a szöke, díszkrét mosolyu babaarcz, mely már eleve is a legkedvezőbb előítélettel telíti a hallgatót a hangja iránt. A mai esti vizionlátáskor a Royal-ban azonban meggyőződhetünk, hogy előítéletünk csak amolyan előítélet volt, mely arra jó, hogy ráczáfóljának. Náday Ilona pedig ugyancsak ráczáfólt. Mert igaz ugyan, hogy nagyon sokat vártunk tőle, de ahhoz képest, amit kaptunk, mégis csak keveset vártunk. Félulmúlt minden várakozást, amivel Náday Ilona közönségét meglepte. Puha, meleg szopránja megtartotta régi ídeségét és fiatalos erejét, mely azonban volumenben bővült, a rutin által pedig, melyet a művésznő utolsó szereplése óta elsajátított, bensőségesebbnek tetszett. A művésznő gazdag programja során, disztináltan, szeretetreméltóan s a művészi rekvizitumok legegyszerűbb felhasználásával adta elő Buttykai, Kálmán Imre, Kern Aurél, Dienzi Oszkár és Saxlehner dalait, melyekkel nemcsak magának, de a jelenvolt szerzőknek is zajos elismerést vivott ki. A hangversenyen közreműködött még Ipolyi Valéria is, aki Chopin „Etude Des-dur“-ját szubtilis elmélyedéssel, Liszt tizenkettedik rapszódiját pedig csaknem tökéletes dinamikai fokozással játszotta el a zongorán. A hangversenyen köz- és művészeti életünk számos előkelősége jelent meg. A zongorakíséretet Dienzi Oszkár stílusosan látta el.

(*) **Finu művészek Budapestén.** Gróf Üxküll-Gyllenbandné, Ahlberg Ida, a hirneves finn színésznő társulatával — mint már említettük — e hó végén fővárosunkba érkeznek és fogadásukra hölgybizottság alakul.

(*) **Liszt „Esztergomi miséje“.** Az István-bazilika ének- és zenekara Sztojanovits Jenő karnagy vezetésével december 15-én, vasárnap délelőtt a Vigadó nagytermében népszerű helyátrak mellett előadja Liszt Ferenc híres „Esztergomi misé“-jét, melyet a mester Scitovszky János biboros hercegprímás megrendelésére 1855-ben Weimarban komponált.

(*) **Merengés.** Gráber Lajos, fiatal zenetanár „Merengés czimen Révai Jenő szövegére igen hangulatos és behizelgő zenét írt. A hangjegyzet a Zipser és König cég kiadásában jelent meg.

(*) **Variété-színház.** November 16-án lép fel először a világhírű „The great Morgan Family“ akrobata csoport, melynek egyik bájos tagja Margarethe Morgan, fiatal kora daczára, nemrégiben egy rendkívül szenzációs regénynek volt a hősnője. Ugyanis Margarethe, a csodaszép akrobata-nő, törvényes neje a török szultán hatalmas detektív-főnökének, ő excentrikiája, Fehim pasának. Annak idején Konstantinápolyban vendégszerepelt a Morgan-család, Fehim pasának megtetszett a gyönyörű Margarethe és feleségül vette. Ez a messzianz sehogysem tetszett a szultánnak, aki közeli rokona a rendőrfőnöknek. Mindent elkövetett, hogy elváltassa a szerelmeseket, ami sikerült is neki. A regény többi részlete, mely az egész világsajtót foglalkoztatta, eléggé ismert. Nagyon rövid ideig tart csak az érdekes debut, mely előreláthatólag telt házakat fog vonzani. A műsor többi új attrakciói is igen sokat ígérnek. Új bohózat is van a műsorban, Kardos, Gara és Vécsei rendkívül mulatságos énekes bohózata: „A mintaszüzek“.

(*) **Debreczeni színeszet.** Zilahy Gyula új társulata máris megnyerte a debreczeni közönség tetszését. Különösen az operette gyakorol nagy vonzórőt. Így például Offenbach „Orpheus a pokolban“ című gyönyörű operetteje olyan kitűnő előadásban került színre, hogy néhány nap alatt többször is el kellett játszani. Különösen Fehér Olga Eurydike szerepében ragadta szírii tapsokra bájos megjelenésével, művészi énekével és díszkréten pikáns játékaival a közönséget.

Nyílt-tér.

Korábban kizárólag nem vállalt felelősséget a szerkesztőség.

KALOGÉN
BRÁZAY SÓSBORSZESZ
FOGKRÉMALEGIÓBB

VITA FORRÁS
SÓSKÚT
VASMEGYE
ALKALIKUS NATRON-LITHION GYÓGYVIZ
ORVOSLAG AJÁNLVA: HOGYSÁVAS DIATHESIS, KÖSZÉNY, CZUKOR
BETELEG, GYOMOR, VESE- ÉS HÖGYHÓLYAG Bántalmakkal stb
MINT ÜDÍTŐ ÉS BORVIZ PÁRATLAN
KÖZPONTI IRODA: BUDAPEST, V. VÁCZI-KÖRUT 34
FORGÁK: ÉDESKUTY L. ÚRNAL BUDAPEST, ERZSEBET-TÉR 8. AJÁ

OVSZEREK

Gummi és halhólyag, 80% engedmény tucatonként 1-10 forintig. Capot-Americain rövid, 2-3 forintig. Mintagyűjtemény (25 db) a legfinomabb minőség urak részére 5 ft. Irrigator, felszerelve 2-5 ft-ig Diana-övek, legfinomabb 2.50. 8.-, 8.50 ft. Minden mozgandó részénél 30% engedmény. Arjogyák legyen.

Rothauser M. Ignác és Fia

Budapest, VI., Deák-tér 6. sz.

Ankor-udvar (Király-utca sarkán.)

Gyengélkedő, tanulás miatt vagy bármilyen okból fejlődésünkben visszamaradt gyermekek, ugyancsak vérszegény, túlfeszített munka folytán ideges, izgékony és korán kimerült felnőttek mint erősítő szert a legnagyobb eredménnyel használják a Dr. Hommel-féle Haematogen-t.
Es javítja az étvágyat; fokozza a testi és szellemi erőket, erősíti az egész idegrendszert.
De határozottan valódi Dr. Hommel-féle Haematogen-t kell kérni, az utánzatoktól pedig gondosan óvakodni kell. Kapható a gyógyszerárakban.

2500 korona

fixfizetés

és legalább ugyanannyi
mellékjövedelem!

A könyvterjesztés és adminisztrálás terén jártas, a hirdetési ügykezelésbe beavatott, önálló, reprezentáló képes munkatársat keres azonnali belépésre egy

nagy irodalmi vállalat.

Pályázhatnak olyanok is, a kik más szakmában, de mint önálló vezetők, működtek. Irásbeli ajánlatok teljes díszkréció mellett úgy a fővárosból, valamint a vidékről, Törekvő jelige alatt e lap kiadóhivatalába vagy Budapest főposta, 196. számú postafiók, küldendők.

FŐVÁROS.

(Uj telefon-palota. A kereskedelmi miniszter a budapest-környéki telefon-középpontnak új palotát akar építeni. A miniszter arra kéri ma a fővárost, hogy a gyáli-utai távirógazdasági hivatal szomszédságában levő kétezer négyszögöl területet engedje át. A telket nem ingyen kéri a miniszter, hanem meg akarja vásárolni.

(A Ferenc József-ösztündi. A Ferenc József jubileumi alapítvány zenei ösztöndíját ma ítélte oda a kiküldött bizottság. A díjat zenei életünk két kiváló tagja kapta meg: Weiner Leó és Kálmán Imre. Weiner Leó csak nem régen tünnt fel temperamentumos műzsikájával, Kálmán Imre pedig már régebb ismerőse a publikumnak, melyet ugy komoly, mint népies kompozícióival gyorsan hódított meg talentumának. A díj évi 1600 korona, melyet két évre ítél meg a bizottság.

(Tanítók a polgármesternél. Az egyik közgyűlésen Siposs Ágoston bizottsági tag kifogást tett az ellen, hogy egyik-másik tanító a nemzetközi eszméket is beviszi az iskolába és azok mellett agitál, a vallást és a nemzeti eszmét pedig meggyalázza. Bárczy István polgármester sikra szállott a tanítók védelmében s kijelentette, hogy a fővárosi tanítók hazafiságához szó sem fér. A tanítók küldöttsége Ágostai Béla igazgató vezetésével tegnap járt a polgármesternél s megköszönte, hogy a közgyűlés előtt megvédte a tanítókat. A küldöttség memorandumot is adott át, amelyben biztosítja a polgármestert, hogy a fővárosi tanítók hazafisága ellen csak a rosszakarat tehet kifogást.

(Pályázat a horgosi Kársz-féle alapítvány katalra. A főváros kezelésében levő horgosi Kársz-féle alapítványnál ezuttal rendelkezésre álló 670 korona díjra pályázatot hirdet a tanács. A díjat, vallás-különbőség nélkül, oly árva fiu nyerheti el, aki budapesti illetőségű, magyar honpolgár szülőktől származik, vagyontalan, és valamely hazai iskolába jár. A kérvényeket az illető iskolai igazgatóság útján kell a tanácshoz intézni, november 30-ikáig.

EGYESÜLETEK.

(—) A Magyar Tanítók Otthona. A Magyar Tanítók Otthonának választmánya e hó 14-én tartott gyűlésén elhatározta, hogy az Otthon jelenlegi helyiségeinek bérletét május 1-ére fölmondja s más alkalmas lakást bérel ki; továbbá, hogy a kiadásában megjelenő Népközlöny Laját, melyet anyagi ereje megengedi, ismét hetenkint jelenteti meg.

(—) A Lipótvárosi Kaszinó jubileuma. A Lipótvárosi Kaszinó fennállásának negyedszázados jubileumát nagy fényvel készül megünnepelni. Ez alkalomból e hónap 30-án rendkívüli közgyűlést tart. Az igazgatóság Karlovsky Bertalan festőművész által megfestette báró Bánffy Dezsőnek, a kaszinó elnökének arcképét, melyet dr. Ballai Lajos miniszteri tanácsos fog ünnepes beszéd kíséretében átadni.

SPORT.

(—) A Derby Gold-Cup, az angol sikverseny-szezon eme egyik utolsó nagy eseménye ma délután került először s mint egy táviratunk jelenti, a 44.000 koronával dotált, 2800 méteres versenyben a favorit Wuffy vereséget szenvedett a Cambridgeshire harmadikja, Stickup (W. Griggs) által. Harmadik a helyesúlyu Wisemason lett, míg a versenyben ezeken kívül még Radium, Procope, Golden Measure, Hammerkop, Slavetrader, Feather Bed, Hanover Square, Madame Soubise, Spate, Whinbloom, Galaoper, Dunree és Jubilee vettek részt. Fogadások: 6:1 I., 3:1 II., 100:6 III.

TÖRVÉNYSZÉK

§ A Magyar Jogászegylet mai ülésében folytatta a végrehajtási novella javaslatának tárgyalását. A holnapi, szombati ülésén fel fog szólni Fodor Ármin táblabíró és Márkus Dezső kuriai kiegészítő bíró. Az ülést, amely iránt szakkörökben élénk érdeklődés mutatkozik, az ügyvédi kamara dísztermében tartják meg holnap délután hat órakor.

§ Fedák Sári pöre. Érdekes színházi pörben döntött ma délelőtt a kir. Kuria. Leszkay András, a Magyar Színház volt igazgatója 1901-ben szerződést kötött Fedák Sárral, aki kötelezte magát, hogy két éven át a Magyar Színházban működik és ez idő alatt másuttól nem lép. A honoráriumot a művész minden egyes föllépése után a bruttó jövedelem tíz százalékában állapították meg, s ez a jutalék 1-én, 11-én és 21-én volt esedékes. Történt azonban, hogy Leszkay egy ízben nem elégitette ki a művésznőt, mire Fedák Sári a vidékre ment vendégszerelni s a direktor erre a szerződésesség esetére kikötött 50.000 korona vinkulum erejéig pört indított ellene. A budapesti kir. törvényszék Leszkay András elutasította keresetével azon az alapon, hogy nem Fedák, hanem Leszkay volt a szerződéses művész, amikor nem fizette pontosan a művésznőt. Ezt az ítéletet a felsőbb bíróságok is helybenhagyták.

§ A „derestörvény” kritikája. Ladányi Rezső hírlapíró ez év folyamán a gazda és cselédek közti jogviszony szabályozásáról szóló törvényjavaslatot egy „A derestörvény” cím alatt megjelent röpiratában erős kritika tárgyává tette. A röpirat tartalma miatt a budapesti ügyészség osztálygyűlésre való ízgatás sajtóvétségéért pörbe fogta Ladányi Rezsőt. A mai tárgyaláson a vádlott, akit dr. Bródy Ernő ügyvéd védett, beismerte a szerződésesség, azt azonban tagadta, hogy a röpirat tartalma osztálygyűlésre való ízgatást foglalja magában. A bizonyítási eljárás lefolytatása után az esküdtek vétkesnek mondták ki a vádlottat s a bíróság ez alapon Ladányi Rezsőt az osztálygyűlésre való ízgatás vétségében hat havi államfogházra és még további 600 korona pénzbüntetésre ítélte.

§ A „hírlapíró”. Adorján Mór Marcell, többször büntetett állhírlapíró fontoskodó ábrázattal állított be tavaly augusztus 24-én az Ó-utca egyik házába s a ház mestert kereste. Farkas detektívnek mutatta be

magát s szigorúan kérdőre vonta az egyedül otthon levő ház mestert, hogy vallja be azokat az erkölcs-telen üzemeket, amelyeket a háztulajdonos és családja folytat. Azt mondta, hogy ő hírlapíró is, aki szenczácziós cikket fog írni a házban történekről. A ház mesterné kérésére megígérte, hogy estére újra eljön, amikor majd a háztulajdonossal magával beszél. Szavát be is váltotta. A háztulajdonos helyett annak fia, Goldschein Jenő fogadta a „hírlapíró” urat, aki nem késett kijelenteni, de becsülete nem eladó, de azért megérti az okos szót. Goldschein is megértette a finom célzást és megállapodott vele, hogy másnap estére egy kávéházban fognak találkozni, de egyúttal értesítette a rendőrséget is. Másnap rövid alku után négyszáz koronában egyezkedtek ki s mikor Goldschein hatvan korona előleget adott át Adorjánnak, előlépett az elbujtatott titkos rendőr s lefűlte a jó madarat. A budapesti büntető törvényszék zsarolás vétsége miatt tizenegye napi fogházra ítélte Adorján Mór Marcellt. A budapesti királyi tábla második büntető tanácsa ma Devich László elnöklésével egy évi fogházra emelte föl a vádlott büntetését.

§ A gépkereskedők bünyüge. László és Sugár gépkereskedőket sikkasztás és magánokirathamisítás miatt a vizsgálóbíró letartóztatta. A vádtanács a védő kérelmére elrendelte a gépkereskedőknek 6000—6000 korona óvadék melletti szabadlábra helyezését. A védő sokallotta az óvadék nagyságát s felolyamodással élt a kir. táblához, amely azonban ma helybenhagyta a vádtanács határozatát. Sugár Tibor nevében a védő ma letette már a 6000 korona óvadékot s így Sugár már szabadlábra került.

KÖZGAZDASÁG.

A betéti kamatláb felemelése. Mai számunkban már jeleztük, hogy a betéti kamatláb felemelése ügyében a nagyobb pénzintézetek tanácskozást folytattak. E tanácskozások — amint értesülünk — mai nappal kedvező eredménnyel befejeződtek és az egyezményben résztvevő intézetek elhatározták, hogy összes betéteik kamatlábát (tehát nem mint egyes lapok említették, hogy különbséget tesznek régi és új betét között) egy teljes %-al emelik. azaz 3½%-ról 4½%-ra. Arra nézve azonban az intézetek nem nyilatkoznak, hogy a tőkekamatadót ki viseli a fenti feltételek mellett, mi pedig az ösztönös rováására megy, mert e tekintetben is tájékoztatni kellene a közönséget. Az egyezményhez egyébként a következő intézetek csatlakoztak: Pesti Hazai Első Takarékpénztár, Pesti Magyar Kereskedelmi Bank, Magyar Leszámitoló és Pénzváltó Bank, Egyesült Budapesti Fővárosi Takarékpénztár és a Magyar Országos Központi Takarékpénztár. — Erre nézve a Pesti Hazai Első Takarékpénztár-Egyesület hivatalosan is közli, hogy november hó 16-tól kezdve a betéti könyvekre elhelyezett összegek után a kamatlábat 4½%-ra fölemelte. A tőkekamatadó, ugy mint eddig, ezentúl is a betevőt terheli. Ezen kamatláb-emelés az illető betétekre nézve a betéti könyvek külön bemutatása nélkül is érvénybe lép. — Ugyszintén jelenti az Egyesült Budapesti Fővárosi Takarékpénztár igazgatósága is, hogy a nála elhelyezett takarékbetétek kamatlábát 1907. évi november hó 16-ától kezdve 4½%-ra emelte fel. A tőkekamatadó, ugy mint eddig, a betevőt terheli. A betéti könyveket a felemelt kamatláb feljegyzése végett nem kell bemutatni.

A medlo a pénzpiacozon. A medlon minden különösebb incidens nélkül tulessett a piacz, komolyabb bonyodalmak nem voltak tapasztalhatók. A pénzpiacozon nyugodt volt a forgalom, a szükséglet nem volt nagy; a bécsi pénzajánlatok ma nem álltak a piacz rendelkezésére, mert Bécsben ma ünnep volt s így az ottani forgalom szünetelt. A jegybank budapesti főintézeténél ma kb. egy millióra rugott a benyújtás, ezzel szemben az esetlegességek kb. 12 milliót tettek ki, szóval a jegybankkal szemben nem támasztott nagyobb igényeket a piacz. A tételek alig változtak.

Gyermekjáték-kiállítás. A Budapesti Leányegyesület december közepe táján gyermekjáték-kiállítást rendez. A kiállításon ugy az egyesület tagjai, mint annak jóakarói fognak saját készítésű és összeállítású játéktárgyakat kiállítani és az egyesület javára szabott áron árúsítani.

Felszámoló szövetkezet. A Fővárosi Népbank m. sz. (VII., Erzsébet-körút 51.) — mint értesülünk — néhány nappal ezelőtt tartott igazgatósági ülésén kimondotta a felszámolást, melyet az egybehívandó rendkívüli közgyűlés elé terjesztenek. A szövetkezet igazgatósága a következőkből áll: dr. Horváth Gyula (elnök), Nádas Zsigmond (vezérigazgató), Weiss Oszkár, Misoga Sándor, dr. Tausz Jakab (ügyész). A felügyelő bizottság tagjai: Neszmély Lajos (elnök), László Sándor, Spitzer Gyula. Pótagok: Mészáros Győző, dr. Lakatos Viktor.

Vasut Budakeszire. Kugler Mihály nyug. államvasuti felügyelő már több ízben kért előmunkálati engedélyt arra, hogy Budakeszi községig vasuti vonalat építhessen, most a tervet módosította. Az új terv szerint a vasutvonalak négy felé ágaznának el, és pedig: 1. a Széchenyi-vasutól a Kupa-hegy tájékán kiágazólag Budaörs község érintésével Máriamakk búcsujáró helyen és a budakeszi erdőn át Budakeszi községig; 2. ezen mellékvonalból Budaörs községnél kiágazólag a m. kir. államvasutak kelenföld-újszónyi vonala alatt Törökbálint község érintésével a Kamarerdőn át Budafokig; 3. a Széchenyi-vasut Szépjuhásznó állomásából kiindulólag a hosszú erdőn át annak Máriamete, illetőleg Hidegkut állomásáig, végül 4. a Széchenyi-vasutból Solymár községnél kiágazólag Pilisszentiván községig vezetendő vasutvonalakra. A miniszter az előmunkálati engedélyt egy évre megadta.

Ankét a szövetkezeti törvény ügyében. Jelentjük, hogy az igazságügyminiszter dr. Nagy Ferencz által módosított új szövetkezeti törvény ügyében — melyet annak idején ismertettünk — ankétet fog egybehívni. Ezt az ankétet — mint értesülünk — december 3-án tartják meg, az igazságügyminisztérium nagy tanácsstermében. Az ankét — a miniszter felhívására — a következő testületek küldötték ki képviselőjüket: Magyar Gyáriparosok Országos Szövetsége, Országos Iparegyesület, Magyar Fűszerkereskedők Egyesülete, Budapesti Kereskedelmi és Iparkamara, Miskolczi Kereskedelmi és Iparkamara, Magyar Földhitelintézet, Erdélyi Gazdasági Egyesület Kolozsvár, Kisbirtokosok Országos Földhitelintézete, Országos Magyar Kereskedelmi Egyesülés, Osztrák-Magyar Bank, Országos Központi Hitelszövetkezet, Országos Magyar Gazdasági Egyesület, „Hangya” Fogyasztási Szövetkezet, „Keresztény” Fogyasztási Szövetkezet, Magyar Mezőgazdák Szövetkezete, Magyar Pénzintézetek Országos Szövetsége, Tiszavidéki Hitelszövetkezet, Önállóan Működő Hitelszövetkezetek Országos Köteléke, Fűszer-, Vegyes- és Kiskereskedők Egyesülete, Magyar Gazdaszövetség.

Skót heringjelzések hamisítása. A budapesti angol főkonzultátus közlése szerint újabb időben egyes külföldi halkereskedők a skót hering-kereskedelemben érzékeny károkat okoztak az által, hogy közönséges jelzés nélküli, heringt tartalmazó hordókat a skót halászati hivatal által használt jegyekhez többé-kevésbé hasonló jelzésekkel látták el. Ezen jelzések arra szolgálnak, hogy a vevők a hering eredetére nézve megtévesztessenek. Az ily hamis jelzésű hordókat gyakran a heringek angol nevé megnevezése (mint pl. Fulls, Crown, Matties stb.) és ezen felül az évszám megjelölése és kezdő betűkkel való jelzések is kísérik, melyek szintén hasonlítanak a skót halászati hivatal által használt jelzésekhez. Számos holland kereskedő áruját gyakran használt skót hordókba csomagolja és azokra a skót hivatalokhoz hasonló megjelöléseket alkalmaz. Az angol külkereskedelmi hivatal e célból hivatalosan megküldte a skót hering jelzések rajzát és leírását és ezek a kereskedelmi muzeumban megtekinthetők.

Válságba jutott vasut. Az 1906. évben 800.000 korona alaptőkével alakult Gyula vidéki helyi érdekű vasut részvénytársaság — mint lapunknak jelentik — komoly válságba küzd. A vasut nem váltotta be a hozzáfűzött várakozásokat és a krízis elhárítására nem tud kölcsönt szerezni.

WIKUS

CSOKOLÁDÉ

GYÁR

BUDAPEST

12 DEÁK FERENCZ-UTCA

WIKUS TÁTRA

TEJCSOKOLÁDÉ

WIKUS

CACAOPOR

A vasut kénytelenségből újévtől kezdve elbocsátja alkalmazottainak és tisztviselőinek felét.

Az 1870. évi nyereménykölcson sorsolása. Az 1870-iki magyar nyereménykötvények mai sorsolása alkalmával kihúztak 46 sorozatszámot, melyek közül a 300 ezer koronás főnyereményt a 219. sor. 6. számú sorsjegy nyerte meg.

Tűárugyár alapítása Romániában. Tűárúk behozatala Romániába, amely a magas védvám következtében már amúgy is meg volt szorítva, egy nagyobb ily gyárvállalat létesítése következtében a jövőben még inkább károsodik.

A helyközi távbeszélő forgalom kiterjesztése. Novi Marof, Zlatai, Tiszabó távbeszélő központok — mint értesülünk — bevonattak a belvárosi helyközi forgalomba, Nagyléta pedig a szűkebb körű helyközi forgalomba vonatott be.

A petroléumipar köréből. A petroléumpiacz helyzetére vonatkozólag szakkörökből a következőkről értesülünk: Tekintettel a petroléumpiacz mai helyzetére, a kis gyárak csak nagyon nyomott árak mellett tudnak eladni és még a saját rayon-jukban is nehezen megy a gyártmányok elhelyezése, mert a nagy gyárak igen erős versenyt fejtenek ki.

A sóhiány. A sóhiány, mely hetek óta az egész országban nagy kellemetlenséget okozott, a legutóbbi napokban, ha csekély mértékben is, de hátróztan javulni kezd. A pénzügyminiszterium utasítása folytán ugyanis néhány nap óta az államvasutak igazgatósága nagyszámú kocsi küld a máramarosi bányákhoz, minek folytán onnan a legrégibb keleti sómegrendelések fokozatosan elszállíthatók s ha a vasut ezután is elégséges kocsi ad, úgy néhány hét alatt a hátralék feldolgozható lesz.

Karagyorgyevis Péter magyar birtokos. Megírta annak idején, hogy a szerb király meg akarja szerezni az Arad és Biharvármegye határában fekvő borszegi birtokot, hol gyermekkorát élte.

követelőre, akit kedves remniscenciák fűznek ahhoz a birtokhoz, melyet most megvásárolt.

Új kefégyár r.-t. Tiszafüreden Blau Lajos és Albert közkereseti társaság tiszafüredi kefégyárának és Örlő-malmának meg- és átvétele, üzembentartása céljából Tiszafüredi Kefégyár és Hengermalom r.-t. céggel, 150.000 korona alaptőkével új vállalat alakult.

A Józsv-sorsjegyek húzása. Ma délután folyt le a Józsv-sorsjegyek 49-ik húzása. A 30.000 koronás főnyereményt a 7048. sorszámu, 53. nyeremény-számu sorsjegy nyerte meg.

Új dynamit-tröszt. Rövid idővel ezelőtt — jelentik — a német és angol dynamit-művek „High Explosive Assotiation” név alatt trösztöt alakítottak.

Az adóreform az O. M. K. E.-ben. Az Országos Magyar Kereskedelmi Egyesülés központi választmánya november 24-én tartja legközelebbi gyűlését, amelyen több aktuális kérdéstről, ezek között az egyesülésnek az adóreform javaslatokra és a szövetségi törvénytervezetre vonatkozó állásfoglalásáról fognak tanácskozni és határozni és határozati javaslatot is fognak előterjeszteni az adóreform ügyében.

A gazdák és az új szövetségi törvényjavaslat. Az Országos Magyar Gazdasági Egyesület közgazdasági szakosztálya ma délután ülést tartott, a melyen állást foglalt az új szövetségi törvényjavaslatra vonatkozólag. A javaslatot Buday Barna előadó ismertette részletesen, rámutatott annak sérelmes intézkedéseire, melyek mérlegetése után indítványozza a többek között, kérjék fel az igazságügy-minisztert, hogy a szövetségekre tervezett megrendszabályozását csupán az Orsz. Közp. Hitelszövetkezet kötelekén kívül álló hitelszövetkezetekre alkalmazza, de ugyanakkor terjeszse ki ezeket a rendszabályokat mindazon bankokra és hitelintézetekre, melyek évtársulati alapon is üzletelt folytatnak.

4%-os nyereménykötvények sorsolása. A Magyar Jelzálog-Hitelbank 4%-os nyeremény-kötvényeinek, ma volt a 62-ik sorsolása, amely alkalommal a törlesztési húzásban a következő 1-100-ig terjedő sorozatszámokat húzták ki: 2512, 1714, 104, 1997, 2247, 1176, 3603, 764, 1279, 3982, 2207, 784, 593, 3985, 520, 3082, 1607, 3432, 3372, 3112, 2829, 1830, 2768, 3261, 3009, 1293, 3707, 1133, 3638, 3641, 1693, 941. Mig a nyeremény-húzásban ezeket: 3765 sorozat 11 szám nyert 70.000 koronát, 2846 sorozat, 17 szám nyert 3000 koronát, 2000-2000 koronát nyertek: 1984 sorozat 71 sz., 2429 sorozat 87 sz., 3223 sorozat 43 szám. A kisorsolt nyeremény-kötvények beváltása és a nyeremények kifizetése 1908. február 15-től kezdve Budapesten a Magyar Jelzálog-Hitelbank pénztáránál történik.

Az Adria hajói. Az Adria m. kir. tengerhajózási részvénytársaság gőzösei közül csütörtökön az Andrássi Fiuméből a Földközi-tengeri B vonalra Marseillebe indult, az Adria Marseilleből Fiuméba érkezett.

TŐZSDÉK.

A BUDAPESTI ÁRU- ÉS ÉRTEKTŐZSDE

Gabonatőzsde.

Budapest, november 16.

A mai üzlet lefolyása csendes irányzatú volt. Külföldről változatlan árakat jeleztek, a készáru-piaczon pedig új mozzanat nem adta elő magát.

Eladatott: Buza. Tiszavidéki: 200 mm. 79 kg. 25.80 Korona, 300 mm. 78 kg. 25.40 korona, 880 mm. 77.8 kg. 25.35 korona, 500 mm. 77.5 kg. 25.30 korona, 500 mm. 77 kg. 25.50 korona, 800 mm. 77 kg. 25.55 korona, 100 mm. 77 kg. 25.50 korona, 500 mm. 77 kg. 25.50 korona.

Rozs: 200 mm. 22.40 korona, 130 mm. 22.40 korona, 200 mm. 22.40 korona, 100 mm. 22.40 korona, 150 mm. 22.25 korona, mind kp. mellett par. Árpa: 150 mm. 15.40 korona, 600 mm. 15 korona, mind kp. mellett. Az árak 100 kg.-kint koronákban értendők.

Budapesti gabonaforgalom.

1907. november 13-tól november 14-ig.

Table with 2 columns: Erkezett, Elszállított. Rows: Buza, Rozs, Arpa, Zab, Tengeri, Liszt, Korpa.

A határidőpiacra költetett:

Délelőtt:

Előfordul! kötések (50 kg.-kint): Buza 1908. áprilisra 12.77, 12.81, 12.76. Rozs 1908. áprilisra 11.96, 11.92. Zab 1908. áprilisra 8.63, 8.60. Tengeri 1908. májusra 7.38, 7.40.

4 óra 30 perczkor zárulnak:

Table with 2 columns: Termékek, Ár. Rows: áprilisi buza, áprilisi rozs, áprilisi zab, májusi tengeri, új októberi buza, új októberi rozs.

Déli 1 óraker zárulnak

Table with 2 columns: Termékek, Ár. Rows: Buza 1908. áprilisra, Rozs 1908. áprilisra, Zab 1908. áprilisra, Tengeri 1908. májusra.

Délutáni forgalom.

Délután kissé kedvezőbb hangulatra az árak 1-2 fillérrel emelkedtek.

Értéktőzsde.

Bécsben ma ünnep volt s ez kihátással volt a mi tőzsdénkre is. A külföldi tőzsdékről ma reggelre beérkezett jeletések pedig semmi ösztönzést nem nyújtottak, így tehát nyugodtan és körülbelül a tegnapi zárlat jegyzéseivel nyílt meg a mai előtőzsde.

Előzőszo.
Előzőszo. tartott.
Köttek: Osztrák hitelrészvény 626.50—626.50.
Magyar hitelrészvény 736.25—737.75. Déli vasut
Rimamurányi vasmű 510.—
Közúti vaspálya 527.25—529.—. Hazai bank —.—

Déli tőzsde.
A déli tőzsde tartott
Köttek: Osztrák hitelrészvény 625.75—626.75.
Magyar hitelrészvény 737.75—738.75. Osztrák magyar
államvasut Déli vasut —.—
Rimamurányi vasmű 512.—. Magyar leszá-
mitóbank 463.75— Jelzálogbank —.—
Közúti vaspálya 527.50—528.50. Városi villamos vasut
274.75—575.25. Magyar korona járadék 92.15—92.22.
Jelzálog-sorsjegy 140.—. Hazai sorsjegy 100.50—
Konvertált. Hazai bank 275.30— Kereskedelmi részv.
társ. —.— Orosz járadék —.— Bel-
városi takarékpénztár —.— Erzsébetvárosi takarékpénztár.
Salgótarjáni kőszénbánya r.-l. 556.—560.
Neuschloss-féle Nasiczi tannin-gyár —.— Erzsébet
kir. szanatórium-sorsjegy —.—
Prémium-tízlet: A díjbiztosítókért fizettek: Osztrák
hitelrészvényekért holnapra 4.—5.— K, 8 napra
11.—13.— K, november végére 18.—20.— K.

Utóelőzőszo.
Az utóelőzőszo. tartott irányzat mellett nyugodt
maradt.
Köttek: Osztrák hitelrészvény 626.50—625.25
Magyar hitelrészvény 738.—737.25. Jelzálogbank
419.—. Déli vasut —.— Orosz járadék —.—
Végül maradt: Osztrák hitelrészvény 625.25. Magyar
hitelrészvény 737.25. Jelzálogbank —.—

BÉCSI ÉRTÉKTŐZSDE.

Szent Lipót tartományi ünnep miatt a tőzsde zárva volt.

KÜLFÖLDI ÉRTÉKTŐZSDE.

Berlin, nov. 15. (Tőzsdejelentés.) Az Ameriká-
ból érkező jelentések, melyek tartó pénznehézségekről
tesznek említést, továbbá a rajna-vesztifáiai vi-
dékéről érkező konjunkturajelentések, melyek az üzlet
visszamenéséről tesznek jelentést, a tőzsdéspekulá-
cióna kedvelten hatást gyakoroltak. Az összes érté-
kekben realizációs törekvések nyomultak előtérbe,
aminek ellenében a kereslet elégtelen volt s így nem

volt képes az árfolyamok esetét megakadályozni.
Különben a forgalom szűk korlátok között mozgott.
A német bankpiazcon az árfolyamok mintegy 1 szá-
zaleknyi, a vas- és kőszénpiacon ellenben nagyobb
visszaesések jegyezhetők fel. Így Phönix-részvények
1.40%, harpeniak 1.10%-al olcsóbban kaphatók
tegnaphoz képest. Az Iron Monger kedvezőtlen jelen-
tése az amerikai vaspánczról szintén nyomást gyakorolt
a bányáértékek piacára. Vasutak közül amerikaiak
lényegesen estek. Így a Pennsylvania-részvény
nél a csökkenés 2.25, a Kanada Pacificnél 1.75%
és a Baltimore-nél 0.80%-ot tett ki a gyöngülés. A
3%-os birodalmi kölcsön többszörös ingadozások
után mintegy 0.10%-nyi javulást mutattak. Az orosz
szők közül 1902-es járadék 0.20%-al olcsóbbodott.
A nagyfokú fizetlenség a későbbi folyamatban is
tartott és vontatott forgalom mellett részben további
ármorzsolódást idézett elő. Zárhat felé Baltimore és
Kanada-részvények árfolyama újabb esésnek volt ki-
térve. A bányáértékek piacán a lemorzsolási pro-
cesszus további előmenetelt tett. Osztrák értékek a
bécsi tőzsde jelentésének elmaradása következtében
csúndesek. Zárhatkor az irányzat nyomott és gyöngé,
mert a Londonból jelzett aranykivitel, valamint a Ka-
nada Pacific-részvényeknek 139.75-re való esése az
üzletet rendkívül kedvezőtlenül befolyásolta. Német
járadék szilárd. A készpénzpiac ipari értékek tul-
nyomólag gyöngülték. Napi pénz 6%, magánleszá-
mitó kamatláb 6 1/2%.

Zárhatkor jegyeztetik: 4 1/2 százalékos papírjá-
radék 95.50, 4 százalékos osztrák aranyjáradék 96.60,
osztrák hitelrészvény 196.40, Déli vasut 27.40,
oszosz bankjegyek 215.25, 4 százalékos új orosz köl-
csön 71.—, Disconto Commandit 163.10, Dinamit-
truszt —.— Harpeni 193.40, Unifikált török
járadék 92.50, 4 1/2 százalékos ezüst-járadék 95.50,
4 százalékos magyar aranyjáradék 92.—, Magyar
koronajáradék 91.75, Osztrák-magyar
államvasut 138.75, Bécsi váltóár 84.80, Olasz
járadék 103.30, Alt. villamossági Edison 194.90,
Gelsenkircheni 191.90, Laurakohó 217.75, Gyenge.

Frankfurt, (Zárhat.) november 15. 4 1/2 százalékos
papírjáradék —.—, 4 százalékos osztrák arany-

járadék 96.60, 4 százalékos magyar aranyjáradék
91.90, Osztrák hitelintézeti részvény 196.30, Osztrák-
magyar államvasut 138.75, Északnyugati vasut
—.—, Bustiehradi vasut —.—, Londoni váltóár
204.90, Bécsi Bankverein 129.70, Villamos részvény
145.80, 3 százalékos magyar aranykölcsön —.—, 4 1/2
százalékos ezüstjáradék 96.60, Osztrák koronajá-
radék 95.45, Magyar koronajáradék 91.70, Osztrák-
magyar bank 128.—, Déli vasut részvény 27.40,
Elbevolgyi vasut —.—, Bécsi váltóár 84.80, Párisi
váltóár 81.40, Union bankrészvény —.—, Alpesi
bányarészvény 300.—. Nyugodt.

Hamburg, (Zárhat.) november 15. 4 1/2 százalékos
ezüstjáradék 96.—, 1860. sorsjegy —.—, Déli vasut
27.—, 4 százalékos Aranyjáradék 96.40, Osztrák
hitelrészvény 195.75, Osztrák-magyar államvasut
138.15, Olasz járadék 102.75, 4 százalékos Magyar
aranyjáradék 92.—. Gyenge.

London, november 13. Angol consol 82 1/8.

Páris, nov. 15. (Zárhat.) 3 százalékos Francia
járadék 95.02, Osztr. aranyjáradék 96.—, Magyar
aranyjáradék 93.—, 5 százalékos Bolgár kötelez-
vény 1896. évről 479.—, 4 százalékos Olasz já-
radék 103.35, Déli vasut elsőbbségi kötv. 307.—
5 százalékos marokkói járadék 506.—, 4 százalé-
kos 1890. Román kölcsön —.—, 4 százalékos
Kons. amort. román járadék —.—, 4 százalékos
Amort. román járadék 1905. 90.50, 5 százalékos
Orosz járadék 1906. 91.45, 5 száz. Orosz kincstári
utalvány 1904. 506.—, 4 száz. Szerb járadék 1907.
—.—, 4 százalékos spanyol járadék 91.45, 4 száza-
lékos unifikált török jár. 91.45, Török sorsjegy
163.50, Török dohányrészvény 415.—, Osztrák föld-
hitelintézet 1055, Osztr. Länderbank 415.—, Ma-
gyar jelzálogbank 455.—, Banque de Paris —.—,
Banque Ottomane 685.—, Osztr. magyar állam-
vasut —.—, Déli vasut —.—, Meridional vasut 648.—,
Keleti vasutak —.—, Waggon Lits —.—, Hartmann
gépgyár 610.—, Rio Tinto 15.87, Sucerie d'Égypte
35, Tula 389, Thomson Houston —.—, Urikányi
kőszén 135, Chartered 25.—, De Beers 431, East
Rand 94.25, Jagersfontein 116, Transvaal Consols
—.—, Transvaal Land Company 41.50, Váltó Ams-
terdamra (rövid) 207.93, Váltó német piacokra
(rövid) 122.80, Váltó Bécsre (rövid) 104.18, Váltó
Belgiumra (rövid) 1/8.—, Olasz aranyváltó (rövid)
1/8.—, Váltó Svájcra (rövid) 1/8.—, Csek Londonra 252.5 1/8
Magánkamatláb 4.— Silárd.

Buza		100 kilogramm ára		100 kilogramm ára			
	Kilós	K-101	K-10	K-10	K-10		
lisztidősi	uj	75	24.20	24.60	76	24.90	25.80
"	"	76	24.40	24.80	80	25.10	26.40
"	"	77	24.75	25.15	81	25.40	26.70
habómagyos	uj	77	24.10	24.50	80	24.80	25.60
"	"	76	24.80	24.70	81	24.90	25.70
"	"	78	24.50	24.90	80	24.70	25.50
pesti idősi	uj	75	28.95	24.85	79	24.70	25.10
"	"	77	24.35	24.75	81	24.90	25.70
"	"	78	24.55	24.95	82	25.10	25.90
Magyar	uj	77	24.20	24.60	79	24.80	25.60
"	"	78	24.40	24.80	80	25.00	25.80
"	"	79	24.60	25.00	81	25.20	26.00
bácskai	uj	75	28.15	24.05	79	24.80	25.20
"	"	76	24.35	24.75	80	24.90	25.70
"	"	77	24.55	24.95	81	25.10	25.90

Egyéb gabonafélék		100 kilogramm ára	
	Kilós	K-101	K-10
Rozs	elsőrendű uj	22.40	22.55
"	elsőrendű ó	22.30	22.35
"	középmínőségű uj	22.20	22.25
"	középmínőségű ó	22.10	22.15
Árpa	lakarmány, elsőrendű	15.90	16.10
"	lakarmány, másodrendű	15.70	15.90
"	elsőrendű, lisztvidéki	16.5	16.80
Zab	elsőrendű	16.—	16.30
"	középmínőségű	14.70	14.90
Tengeri	magyar	34.50	36.—
Repce	káposztarepce	—	—

Burgonya		Koronától—koronáig	
	Fehér	Rózsás	Sárga
Ópántall	8.80—4.00	4.20—4.40	4.80—5.00
Felsőmagyarorsági	4.00—4.20	4.20—4.40	4.80—5.00
Nyírségi	4.00—4.20	4.20—4.40	4.80—5.00
Erdélyi	4.00—4.20	4.20—4.40	4.80—5.00
Ránsági	4.00—4.20	4.20—4.40	4.80—5.00
Pesti	4.00—4.20	4.20—4.40	4.80—5.00

Különléte		Faj		Pénz		Árn	
Ismenvények		Koronánként		Koronánként		Koronánként	
dísznövény	budapesti	143	147	—	—	—	—
"	vidéki	—	—	—	—	—	—
szőlő	prima, légszárított vidéki	—	—	—	—	—	—
"	városi légszárított 4 drbo	118	119	—	—	—	—
"	" 8 drbo	120	121	—	—	—	—
szőlő	szőlő	—	—	—	—	—	—
szőlő	boszniai, 1900. évi uszaco-mín.	—	—	—	—	—	—
"	" 1900. " 100 "	—	—	—	—	—	—
"	" 1900. " 85 "	—	—	—	—	—	—
"	" 1900. " 100 dbos	—	—	—	—	—	—
"	" 1900. " 85 "	—	—	—	—	—	—
szőlő	szőlő, 1900.	—	—	—	—	—	—
"	szőlő, 1900.	—	—	—	—	—	—
szőlő	luocerna magyar 1900.	108	134	—	—	—	—
"	vörös aprószemű 1900.	110	118	—	—	—	—
"	középszemű 1900.	120	130	—	—	—	—
"	nagysemű 1900.	138	146	—	—	—	—

S Z I N H Á Z A K
Szombaton, 1907. november 16-án.

Nemzeti színház

Romeo és Julia.

Tragédia 5 felvonásban. Írta Shakespeare. Fordította: Szász Károly.
Euculus tejedelem Palfi Návai
Paris fiatal nemes Hetényi
Montague árva Batos
Két ellenség ház feje Latabár
Romeo Odi
Mercutio Pethes
Benedlo Mihályfi
Dibald Iváfi

Kezdeté 7 óraker

Nepszínház-Vígopera

A bálkirálynő.

Operett 2 felvonásban, szövegét írta Hicks Hamilton, a verseket Paylor, zenéjét szerzelte Ekevine Baket és Hines Herbert. Fordította Heitai Jenő.

St. Jermyns herczeg Csorlos
Sir Johan Crystal Nagy
Angela Kury K.
Honoria Olivs G.
Sophia Szilágyi I.
Lord Dandreamy Virág
Gibson Dóni

Kezdeté 8 óraker

M. Kir. Operaház

TOSCA

Melodráma 3 felvonásban. Zenéjét szerző Puccini G. Szövegét Sardou Viktor drámája nyomán írta Lilla L. és Giacosa G. Fordította Várady Sándor.

Tosca Flóra Szamos E
Cavaradossi Marie Anthes
Baro Scarpia Beck
Angelotti Cesare Korosi
A sekrestyés Hegedűs
Opoletta Gábor
Sciarrone Kárpát
Börtönőr Szomere
Pásztorfi hangja Váradi M.

Kezdeté 7 óraker

Víg színház

Az igazság.

Színmű 4 felvonásban, írta Fitco Clyde. Fordította Mikos Lajos.

Warder Tom Göth
Becky, a felesége G. Kerlész
Roland Stephen Szeremy
Lindon Friderick Tanay
Eve, a felesége Gazai M.
Fr ser Laura Hegedűs I.
Crespigny Kiss I.

Kezdeté fél 8 óraker

BUDAPESTI Cabaret Terezkörút 28.
(BONBONNIERE.) Telefon 52-88.

Minden este 9-10-12-ig a nagyszerű új novemberi műsorral nagy előadás, 2 színpadi tréfa: A vajda az Abbazsiában. L'art d'être jolice. — 2 kiszáradó: Egy válópör története. — A szupringar. 20 új cabaret-szám! Felleppnek: Nagy Endre, László Rózi, Ferenczy Károly, Balogh Bónke, Eibler Olga, M. Chabauty, Dery Blanna, Gabanyi L., Máhr E., Huszár E., Sajó G., Jeyek, Bard-nál, Kossuth-Lajos-u. 4. és Andrássy-u. 24. sz. színpadnál Andrássy-ut és a Cabaret pénztáránál.

TÁTRA-MULATÓ
VII. KIRÁLY-UTCA 77.

A főváros legelőkelőbb családi mulatója.
1907. november hó 1-től kezdve
teljesen új műsor.

Főállások köztük között:
WOLLNER ADOLF
szalonhumorista, Budapest kedvence teljesen új műsorral.
Aleitha báróné | **Les Titos**
discuse | akrobata táncoktató
BERMONY MINA | **prolongálva!**
Merton Hansi | **Adrienne & Lewis**
angol excentricus | néger xcentricus-kettős.
Az említettek kivül főllép még naponként 16 elsőrangú attrakció. Teljesen új bohózatok Páhyok! Fentartott helyek!
Az előadás kezdete 8 óraker.

Nagy élvezetet nyújt a
„Videópanorama“
Budapest, IV., Városház-tér 4 (Piaristák épületében). E héten Chicago Yosemite völgy. — Minden héten új műsor. — Nyitva reggel 9 óratól este 9 óráig. — Belépődíj 40 fillér, tanulóknak 20 fillér.

Veszek zálogcédulákat

elzalogosított briliánsokat, aranyat, ezüstöt, gyöngyöket és ékszereket a legmagasabb összegig költségmentesen kiváltak és teljes értékét kifizetem

DEUTSCH ALFRED ÉRSZERKERESKEDŐ
BUDAPEST, Király-utca 34. Petőfi-utca sarok

Majd elfelejtettem

Benkő Banknál

Budapest, VI. ker., Andrássy-ut 80. szám.
osztálysorsjeggy szerencseszámot megrendelni, pedig
Huzás már csütörtökön

1/8 K. 1.50 | 1/4 K. 3. — | 1/2 K. 6. — | 1 K. 12. —

HELVÉZIA KÁVÉHÁZ

Andrássy-ut 35. szám.
Minden este cigányzene.

Elsőrendű uri-szabó üzlet

Kizárólag mérték szerint

Oszl zakkó öltöny
Raglán v. téli-kabát
40 és 50 kor.-ért
Dus választék bel- és
külföldi szövetekben.
Kl készpénzzel tefti ruha-
szükségletét a mi elsőrangú
kivitelünknel, felét az árnak
megtakaríthatja.
Mechovits és Fái
törv. bej. uri szabók,
Budapest,
V., Váci-körút 76.

Salome tánca.

Salome tánca csudaszép,
Mámoros, kéjes álom . . .
Szól a király: „Táncolj Salome!
Táncolj, kívánom?“

Judea gyöngye daccal szól:
„Királyom pardont kérek,
Salomédnak ma nincs kedve;
Különös nap van, félek . . .“

„Tied rubintos szerszámom,
Aranyhintómon vágass!
Könyörgök: táncolj Salome.
Csak egy-két léptet látass!“

„Legyen! De a mire kérlek
Ígérd király, hogy megteszed,
Add kezed!

„Kivánd birodalmam felét!“
„Add Johannán fejét!“

Sápadt a király, remeg a trónon
Egy röpke táncz, egy ember élte!
Eszeveszetten megigérte . . .
S nem kezd tánczba Salome mégse

„Király! Ó adj még egyet kérem,
Csak egyet! Hozass kérve-kérem,
Fehér keresztet egy üveggel
Ha megmosdok e csudaszeszszel
Tündéreknél szebbé varázsol,
Es tánczolok, mig vacsorázol.“

Száz futár vágat Kecskemétre.
Es visszatérnek másnap délre . . .
„Ezt akartam királyom, ezt!“
Salome boldog . . . Maccsicsba kezd.

Az Alföldi fehérkeresztos sósorszesz

a hü házi barát.

Legendák szólnak eme

Házi barátáról

Ne mulássa el egyetlen sósorszeszvevd sem a most megjelent

Barack-Híradót

meghozatni, hol bőven nyilatkozik a

Házi barát.

Az Alföldi fehér keresztos sósorszesz egyedüli gyártója.

Első Alföldi Cognacgyár

részvénytársaság

Kecskeméten

Ó cs. és kir. fensége József főherceg kamarai szállítója.

Kapható mindenütt,

Dr. Trnkóczy Ötő-féle Gyógykeserű likör. (Kraft bitter.)

Kizárólag zamatos gyógyfüvekből készült. — Melegíti és erősíti a testet. — Elősegíti és fokozza az étvágyat.

Vezérképviselő: **Steiner Gusztáv** Terezkörút 29. Budapest. Gyárt: **Stein és Rohitschek** Bécs, III., Diagonale 11.

SZÍNHÁZAK

Szombaton 1907, november 16-án

Várszínház

A nők barátja.

Vígjáték Ifj. Dumas Sandortól.

Személyek:

De Ryons Nádai
De Simrose Császár
Des Targelles Gyenes
Le Chantrín Dózsa
Loverdet Vizvári
Jane de Simrose P. Markus
Loverdelné Szacsayné
Hakendorf Paulay E.
Loverdet Balbine Várady

Kezdeté 7 óraker

Király színház

Falusi Madonna.

Daljáték 3 felvonásban. Írta és zenéjét szerzelte Verő György.

Bőllér vendéglős Németh
Póli, a felesége Szentgyörgyi
Zsani pinczer Papir
Közös Hanna Fedák
Máté gazda Sárány
Az öreg gróf Szirmai
Foszlány Ába Csopó

Kezdeté fél 8 óraker

Magyar színház

Zaccani és olasz társulatának vendégjátéka:

Morte civile.

Uránia színház

Az országos színművészeti akadémia színésziskolájának vizsgálódása.

Kezdeté 8 óraker

APOLLO-SZÍNHÁZ

Telefon 38-39.

Tengerész hősök.

Az ártatlan eseléd. A javasasszony.

Az automobilista álma. Egy cabaret kuplé.

Enekli Baumann Károly.

A közeli napokban először

A fegyenc.

Naponta délutáni gyermekelőadáson Ali Baba és a negyven rabló körül színo ujjalkotásban.

Kezdeté fél 8 óraker

MODERN SZÍNHÁZ CABARET

Andrássy-ut 69.

Minden megdrágult. Molnár Ferenc jelenet. Nézőtér a színpadon. Színpadi tétel. — Disznótör a Lipótvárosban. Pesti életkép, írta Molnár Ferenc.

21 mulatságos kabaratszám.

Felépnek: Med. yaszai Vilma, Tornai Fancsi, Póór Lili, Vörösi, Kökény Ilona, Urai Mella, Gregus Margit, Nyárai, Kardos, Kabók, Solyom, Szentirmai, Bárony.

Kezdeté 9 óraker.

Női ruha divatkelme eladás!

Kedvezőtlen időjárás folytán

Összes szövet készletünket beszerzési árban árusítjuk. 120 centiméter széles 55zi angol kelmét méterenkint 38 krajczártól kezdve a legfinomabb minőségig 2-3-4 forintig.

ROSENBERG és QUITT

Budapest, VI., Király-utca 32.

Alapítator 1895

Nászajándékok

jubileumra dísz tárgyak, evőeszközök, műipari cikkek

részletfizetésre

is kaphatók jutányos áron

POLGÁR KÁLMÁN

műrás ékszerterelepén

Budapest, Erzsébet-körút 29. l. em.

Arjegyék 2000 rajzzal ingyen és bérmentve. Savításokra és vidéki megrendelésekre különös gondot fordítva.

Ujszalámi

Herz Armin Fiai, Budapest

almsert kitűnő gyártmánya már kapható a legújabb szál, fűszer-, esemegő- és heptesztűzben. Ezen szalámi tisztá kezelés mellett elsőrendű sertéshusból készült. Minden ruha olompeccéjén látható a bejegyzett védjegy.

Iskola kötények

Írta, clot, shiffon és balzamból a legfinomabb kivitelben Angol flanel blous árba 2.25 Finom taffi jupon árba 7.75

REDLICH J. LIPÓT

ári és női divat áruházában

Bpest, Andrássy-ut 58.

Csengery-utca sarok.

Videki megrendelésre meg nem felelő árut kisorsolom vagy a pénzt visszadom.

SCHMIDT M

szőjártó, nyerges és bőrrendés

Budapest, VIII., Rákóczi-ut 28. sz.

Ajánlja saját gyártmányú kocsik- és lovagló-szerezsámliát. Mindennemű utazó és közeli bőröndök, póny, szilva, cigaretták stb. tárcsáit. — Arjegyék bérmentve.

Magyarnak Pécsi

Rémeknek Bécsi

Ne küldjék pénzátalakat külföldre.

Kooskázat kizárva.

Nem tetsző árut kicserélek vagy a pénzt adom vissza. — Csak általam szabályozott, kipróbált órákat szállítok.

Legnagyobb raktári

Legelőcsőbb árak!

«Kortos» ébresztő óra kitűnő szerkezettel, 1 haranggal — K 3.-

Dupla csongós — 4.-

Éjjeli világító számlappal, 1 haranggal — 4.-

Vasutas ébresztő, legjobb minőségben — 5.-

Toronyharang ébresztő óra, kellemes csongósú sál óra — 7.-

Oszták vagy esch áru 1 koronával olcsóbb.

Megrendelés legelőszerebb postautalványon eszközölni.

Ki ezen lapra hívatók, megkapja 3000 ábrájú arjegyüket ingyen és bérmentve.

Schönwald Imre órásmester és Pécs órásgyáros

FOLIES CAPRICE.

RÉVAY-UTCZA 18.

igazgatók Rendszer: LEITNER és KELETI | ROTT SÁNDOR

Az előadás kezdete 1/3 óraker.

1/40 óraker: M A 1/40 óraker!

„Leánynézőben.”

Böhözati írta: Satyr. Rendező: Rott Sándor.

Végül 11 óraker.

„Ländliche Unschuld”

Burlesk bohözati írta: Satyr. Rendező: Werner Manó.

Továbbá: Trebitsch Sándor, Eaura Emil, Türk Berta és Zöldi Márton u. szülő számaikkal.

Nappali pénztár 9-11-g és délután 3-6 óraig.

Az 1-55 emeleti Casino de Paris-ban minden este 1/212-től angol és tranzia különlegességek fellépte.

Varieté-Színház

Czélölt: Nemzetközi Orfeum.

BUDAPEST, VIII., Rákóczi-ut 63. szám.

November 16-tól rövid vendégjáték a világhírű

THE GREAT MORGAN FAMILY

akrobata csoportnak, Morgan Margarete. Ó exellentiaja Fehim Pasa neje fellépte el.

A Wintaszúzek, énekes bohözati. Írták Gara és Kardos, zenéjét Vécsei S. — Azonkivül az összes uonnan szerződött attrakciók, művésznők és művészek fellépte.

— Az előadás kezdete este 8 óraker. — A télkerben éjjeli 12 óratól reggeli 5 óraig

NAGY BALL MABILLE

A télkerben reggeli 5 óraig HEGEDUS GYULA elsőrendű cigány zenekara hangversenyez.

Minden ünnep- és vasárnap délután 1/4-ór előadás

FŐVÁROSI ORFEUM

WALDMANN IMRE igazgató VI., Nagymező-u. 17

Ma és minden este

a rendkívüli kaczagtató hatású

Bernard-társulat

előadása egy

amerikai tingli-tangliban

és a műsor többi elsőrendű száma.

Az előadás kezdete pont 8 óraker.

Jegyelővétel: délelőtt 10-11-g és délután 3-6-ig

A télkerben reggeli 5 óraig VOROS ELEK cigányzenekara hangversenyez.

Kegyelmes Méltóságos Nagyságos Tekintetes

asszonyokon és urakon kívül használják az egész országban a

DIANA-arckrém

és

DIANA-szappant

a társadalom összes rétegéből mindenki,

aki szereti bőrét ápolni,

aki szép akar lenni,

aki szeplőjét nem akarja látni,

aki undorodik a pattanástól,

aki imádója a fehér kezeknek,

aki bámulja az tude arcot,

aki a bársonypuha kezeket isteníti,

aki irtózik a ráncoktól,

aki a sárgás szeplős kezeket nem tudja nézni,

aki az örökifjuságot szereti élvezni.

BIZONYÍTVÁNY! Alóllott ezennel bizonyítom,

hogy az Erényi Béla ur gyógyszerész, budapesti lakostól bemutatott DIANA-szappant, DIANA-arckrém megvizsgálva, azokban fémmérgeket, maróhatású vagy külső használatkor ártalmas egyéb anyagokat nem találtam, miért is nevezett szőpítő-, bőr- és hajápoló szerek ártalmatlanok és így használatuk ellen kifogás nem emelhető.

Kelt Budapeston, 1905. március 15.

Nyilvános vegykísérleti állomás

Dr. Neumann Zsigmond m. p.

kir. korek. és váltótörvényezéki hitas vegyész.

Egy üveg-tégely Diana-arckrém nappali használatra 75 krajcár.

Egy üveg-tégely Diana-arckrém éjjeli használatra 75 krajcár.

Egy eredeti Diana-szappan 75 krajcár.

Az egész országban mindenütt kapható.

Egyedüli készítő:

Erényi Béla gyógyszerész

Budapest, Károly-körút 5.

Postal megrendelések utánvétellel eszközölhetnek.

NAGYARMI ELSŐ KEZELÉSEK ÉS ÉRTŐKÉRTŐK ÉRTŐKÉRTŐK

Alapítvány 1842

Brausweller János

Szegeden C. a. h. kizárólagosan

ÓRAK, ÉKSZEREK 10-ÉVI JÓÁLLÁSSAL
RÉSZLETFIZETÉSRE

Képes árjegyzék bérmentés. Javítások pontosan esztergomi módra.

Hol keressük a LEGJOBB POWDERT?
Kérjünk MÖLLER J. L.-télét

Blaha Serail Poudert

BLAHA LÚZSA (Párisi Blahák) kiváló minőségű legkedveltebb arczpudra. Valószínűleg az egész világban a legfinább, mint a többi, tekintettel arra, hogy a legfinább és legelőnyösebb arczpudra. Mint piperecikk nélkülözhetetlen, az arczpudra a legelőnyösebb (szépség) arczpudra. Egy doboz ára 50 krajczár. Nagyobb doboz ára 1 forint.

GREME POMPADUR

Összetételében folyós sikerült a világban a legelőnyösebb arczpudra. Valószínűleg az egész világban a legfinább, mint a többi, tekintettel arra, hogy a legfinább és legelőnyösebb arczpudra. Mint piperecikk nélkülözhetetlen, az arczpudra a legelőnyösebb (szépség) arczpudra. Egy doboz ára 50 krajczár. Nagyobb doboz ára 1 forint.

MÜLLER J. L.

és a kir. udvari illatszerész és pipere-csappan gyárosnál.

Budapest, IV., Koronahéczeg-u. 2. Az országban mindenütt kapható.

HOL VÁSÁROLJAK
OSZTÁLYSORS-
JEGYET

**HECHT
BANKHÁZNÁL**

BUDAPEST

Ferenczek tere 6. sz.
Fiók: Erzsébet-körút 32.

HUZÁS:

november 21. és 23-án.

Egész Fél Negyed Nyolezad
12.- 6.- 3.- 1.50 kor.

Kívánatra számválasztékot küldünk.

MEGCSALT ASSZONYOK.

— REGENY. —

Írta: E. GABORIAU.

17

A polgármester e hír folytán magánkivül volt. Nem is mert többet kérdezősködni abbéli félelmében, hogy még rosszabbat fog hallani, de annyira elvesztette minden önuralmát, hogy ahelyett, hogy haza sietett volna, csak a kezeit tördelte és folyton sopánkodott:

— Oh Istenem, oh Istenem, mi történhetett?

Ezalatt Plantat néhány kérdést intézett az inashoz:

— Egy levél jött Laura kisasszonytól! — azt mondja maga. — Hát nincs idehaza a kisasszony?

— Nincs. Már egy hete Párisban időzik egy nényénél.

— Ugy, — és Courtoisné asszony ismét magához tért?

— Igen. Már eszméletnél van újra. De szívszakadóan zokog és siránkozik.

Midőn a polgármester az utóbbi szavakat meghallotta, hirtelen összeszedte magát és oda-szólt az inashoz:

— Gyere gyorsan, gyorsan!

És mint egy őrült kirohant az ajtón.

— Szegény ember! — mondta a vizsgálóbíró résztvevőleg — talán a leányának történt valami baja!

Plantat szomorúan rázta a fejét.

— Ha csak az lenne — jegyezte meg aztán — de — emlékszik az öreg Bestaud célzásaira — —?

HATODIK FEJEZET.

A vizsgálóbíró ijedten nézett fel az írásairól. Az öreg vadászó célzásainak semmi fon-

tosságot sem tulajdonított. Micsoda szerencsétlenség történhetett a tiszteletreméltó polgármesterrel?

— Ámbár csak néhány órája vagyok itt, szép kis dolgokat hallottam már! — mondta Lecou. — Ugy látszik, hogy Laura kisasszony —

— Rágalom, gyalázatos rágalom! — szakította őt félbe a békebíró. Az irigység mindig ott ólálkodik éhes farkas módjára a gazdag ember körül. És ha más nem tud neki ártani, hát a jó hírét tépi szét — az irigység előtt semmi sem szent! Sem az erény, sem a szépség, sem az ártatlanság —

— Ha Laura kisasszonyt rágalmazták is, de legalább büszke lehet arra, hogy ilyen jó ügyvédje van neki! — mondta Gendron doktor mosolyogva.

Az érezből való ember, ahogy a polgármester tréfásan elnevezte Plantatot, kissé elvörösödött s egy pillanatig zavartan elhallgatott; azután nyugodtabban folytatta:

— Courtois kisasszonynak nincs szüksége ügyvédre, mert —

A vizsgálóbíró ezalatt megnézte az óráját s a beszélőt félbeszakítva, így szólt:

— Az idő halad és nekünk még sok a dolgunk! Kérném, doktor ur, vizsgálja meg a hullát, én pedig elkészítem azalatt az államiügyész részére a jelentést. A békebíró ur pedig azalatt lesz olyan szíves és elkíséri Lecou urat, ki bizonyára még megtekint egyet-mást a házban.

Amint a doktor és Domini eltávoztak, így szólt Lecou:

— A vizsgálóbíró azt hiszi, hogy az eset nagyon egyszerű és világos. Nekem azonban úgy rémlik, hogy nagyon is összekuszált, homályos és rejtélyes. Sejttem, hogy valami nagyon különös rejlik mögötte . . . de micsoda?

Plantat micsém felelt erre és Lecou, aki őt egész idő alatt megfigyelte, azt gondolta:

— Az öreg ur, ugyilátszik többet tud, mint

amennyit bevallott. Nem osztja a vizsgálóbíró nézetét, de azért nem mondja ki a saját véleményét, de miért nem? Olyan rettenetes lenne az, hogy ő maga sem meri elképzelni? Vagy talán csak én gondolom, hogy ravasz róka a komé és valójában semmit sem tud? No, de mindjárt meg-látjuk!

És Lecou a legbágyabb képpel, melyet csak vágni tudott, így szólt:

— Különb, a vizsgálóbíró ur, úgy látszik, eltalálta. Szerencse, hogy a két főbűnös a kezében van és mihelyt vallomásra bírja őket, ami nem tarthat sokáig, megkapiuk a kívánt felvilágosítást.

Ha a békebíró hirtelen hideg vizsugarat kapott volna a nyakába, nem lephette volna meg jobban, de nem is ijesztte úgy rá.

— Hogyan, — szólt szinte rémülten, — ilyen tapasztalt, intelligens férfi, mint ön . . .

Lecou örömeiben, hogy a csel ilyen pompásan sikerült, nem bírta tovább a komolyságát megtartani. Plantat észre vette, hogy kelepcebe csalták; szintén nevetett, de többet nem beszéltek róla.

A két férfi megértette egymást.

Felmentek a második emeletre, ahol a baltát találták. Érintetlenül feküdt még ugyanazon a helyen.

Lecou letérdelt és nagy figyelemmel vizsgálta a fényesre csiszolt padlót, ugyszintén a fejszét is; az utóbbi nagyon súlyos és rendkívül éles volt.

— Én azt hiszem, — jegyezte meg Plantat, — hogy a gonosztevők csak azért hozták fel ezt a fejszét, hogy a vizsgálatot megnehezítsék, mert ezt a könnyű szekrénykét egy ökölcsapással is szét lehetne rombolni. Látható is, hogy csak gyengén sújtottak vele, azután nyugodtan félre tették, —

Folyt. köv.

Csekély havi részletfizetésre.
Felelte mérsékelt áron.

HEGEDŰK
elsőrangú gyártmányok, mester hegedűk után készítvén, brácsák és ocellók stb.

Onműködő és forgatható hangszerek. Acéllemezekkel. (Automaták.)

Valódi Párisi Színházi átcsövek.

CITERÁK
mindenteljes rendszerben és kivitelben. Mandolinák, gitárok, harmonikák a legkülönbözőbb árakon.

GRAMMOFONOK
melyeknek legkiválóbb minőségűt szerelvények. Dus válasszék tartós lemezekben. Phonográfok 20 K-tól feljebb.

AUFRECHT ÉS GOLDSCHMIED
Budapest, VII., Rákóczi-út 26.
Képes hangszer- vagy látozóárjegyzék kívánatra ingyen és bérmentve.

Gaedicke Bankház, Budapest

Ajánl
a legközelebb csütörtöki
I. osztályu huzáshoz

Egész sorsjegyet — 12.— kor.
Fél " — 6.— kor.
Negyed " — 3.— kor.
Nyolcad " — 1.50 kor.

Kossuth Lajos-u. 11.

gálóbiró
vélemé-
enne az
gy talá
komé és
árt meg-
melyet
látszik,
a kezé-
ket, ami
felvilá-
arat ka-
na meg
— ilyen
pompá-
olyságát
lepezébe
beszél-
a baltát
nazon a
mel vizs-
én a fej-
endkívül

Emmerich kávépörkölők

Több mint 65.000 darab készült.

Magyarországban is a legismertebbek és leginkább használtak, mert munkaképességükkel a legjobbaknak bizonyultak. Szállítható 3, 5 8-300 kg. ürtartalom nagyságban. Kézi és gépi üzemre. Legjobb szerkezetek. Szabadalmazott

GYORSPÖRKÖLŐK
kiöntővel, páamentesen hűtenek.

Előnyös szab. gyorspörkölők kézi üzemre. Munkagőző kávé-, fűszer-, gyógyfü- stb. őrlők.

EMMERICH GÉPGYÁR ÉS VASÖNTÖDE.

Cím: EMMERICHER MASCHINENFABRIK UND EISENGIESSEREI IN EMMERICH AM RHEIN.

Deutsch Márkus
gyufa-nagykereskedő
Budapest, VII., Dob-u. 1.

HÖLGYEK
ha súlyi fektetnek rá, hogy arcbőrük állandóan tiszta, puha és szép legyen; ha meg akarnak szabadulni szepülő, pattanástól s az arcbőr bármely tisztáltságtól, ne használjanak más, mint a modern kozmetika legújabb vívmányát az **Azalea krém**-et, mely minden káros következmény nélkül virulóz, széppé varázsolja az arcot. Ár 3 korona. Azalea-szappan 80 fillér, poudre 1.60 fillér. Utánvét ellenében szőküldi a főosztár: **Borbás Gyula** nyógy-
— szorész, kozmetikai laboratoriuma, Mezőcsát. —

Hirdetmény.

Az Állami kezelésbe vett ungvölgyi h. é. v. vonalán érvényes helyi áruházas hatályon kívül helyezésének s a magyar királyi államvasutak helyi áruházasításának keretében új díjszabás által való pótlásának elhalasztása.

Az Állami kezelésbe vett ungvölgyi h. é. v. vonalán gyors- és teherárak szállítására 1903 évi február hó 19-től érvényes helyi díjszabásnak (II. rész) és függelékének 1907 évi november hó 30-ával hirdetett hatályon kívül helyezése 1907 évi december hó 31-ére s a helyébe kiadandó, a magyar királyi államvasutak új helyi áruházasításának keretében felveendő új díjszabásnak 1907 évi december hó 1-ére hirdetett életbelépésére 1908 évi január hó 1-ére halasztatik el.
Budapest, 1907 évi november hó 10-én.
Az igazgatóéég.

Most jelent meg! Nagyfontosságú közérdekű mű!

SZTRÁJK ÉS SZOCZIÁLPOLITIKA

IRTA: FERENCZI IMRE

I. kötet ára... 12 K A II. kötet sajtó alatt van s rövid időn belül kapható lesz.

KIVONAT EGYES LAPOK BIRÁLATAIBÓL:

Ferenczi, mint a mai rend hiva, nélkülözhetetlennek tartja a sztrájk szabadságot, a mit e korszakot alkotó művészen hatalmas tudományos felszereléssel, világos és józan gondolatokban fejt ki.
Pesti Napló

Brillians fejtegetések foglaltatnak e könyvben...
Magyar Hírlap

A könyv nagy tudással, kiváló judiciummal tárgyalja a sztrájk problémáját s a szocziálpolitika kérdését.
Budapesti Hírlap

Igen érdekes és fölötta tanulságos e könyv, — arany igazságokat tartalmaznak...
Népszava

A mű beszerezhető minden hazai könyvkereskedésben, valamint a kiadó Athenaeum íródmű és nyomdái r.-t.-nél Budapest, VII., Rákóczi-ut 54.

HETI MŰSOR.

November	Nemzeti Színház	N. kir. Operaház	Vígyszínház	Király-Színház	Népszínház (Vil.-Opera)	Magyar Színház	Var Színház	Urania
17 Vasárnap	Aranyember Pozsony: diéta	Nemő	Az ingovány	János vitéz Júlia Madonn	A donove A bálk rálync	Dorian Gray Kerülő ut	-	Az élet komédiáj A tenger

Gőzeke-, BÁRDI.
kocsirud-, Spritzbogen-,
kézi-, udvari- és asztali-
**Acetylen-
lámpák**
Bárdi József
RÉSZVÉNYTÁRSASÁGNÁL,
Budapest, VI., Mozsár-u. 9.
(Fővárosi Orfeum mellett).
Arjegyzők ingyen és bérmentve.

Mindenkét kapható a legfinomabb
Weider tejszín és Zsolna csokoládé
Csokoládé dessert bonbonok.
Weider Ármin és Béla
csokoládé és cukorkagyár ZSOLNA.

INGYEN
díjmentesen és bérmentve küldjük rend-
kívüli érdekes tartalmu ábrákkal és
használati utasításokkal ellátott arjegy-
zékünket.

GUMMI HALHÓLYAG 2, 4, 6, 8, 10, 12 K tucatja
PESAR, OCLUS, NŐI ÖVSZER 3—5 kor.
eltétlen megbízható valódi angol és francia gyár-
mányok.

„NAKIRA” törv. védett férfi-övszer különlegesen,
valódi indiai paragummból tel-
tellen megbízható, tucatja... **12 K**

MINTAGYŰJTEMÉNY 12 darab legfinomabb
övszerből... **4 korona.**

UTERUS-SPRAY eredeti törv. védve
női különlegesség... **14 korona.**

Universalis-sérvkötők
páratlanok, kis gummi nyomólapokkal, a legnagyobb sérv is ol-
varható. Egyoldali 5—12, kétoldali 10—24 korona.

Műlábak, műkezek, egyenestartók terdénőt-
teknek, támgepek, stb. stb.
**Háskötők, gummiharisnyák stb. Irrigá-
torok, betegápolási cikkek kaphatók.**

Magyar Orvosi Múszertár Budapest
VII., Rákóczi-ut 32.
Pontos címre és a veres keresztire ügyeljünk.

Az ATHENAEUM r.-társ.
: könyvkiadóhivatalában :
(Budapest, VII., Rákóczi-
út 54. szám) megjelent :

AZ ÚJ HELYESÍRÁS

IRTA
SIMONYI ZSIGMOND.

Egyetlen magyarázatos
kiadás, mely a helyes-
írási szabályoknak hi-
teles hivatalos szöve-
gét teljesen magában
foglalja.

Ara vászonborítékban
1 korona 50 fillér.

Kapható a kiadóhivatalban,
valamint minden hazai
könyvkereskedésben.

STANDARD
életbiztosító társaság Edinburghban, Angolhon
ALAPÍTTATOTT 1825.
Magyarországi fiók:
Budapest, IV., Kossuth Lajos-utca 4.
(Standard palota.)

Evi bevétel	88.000.000 korona
Kiutalt nyereségrészek	170.000.000 "
Vagyron	285.000.000 "
Hatálosetek folytán kifizetve	600.000.000 "

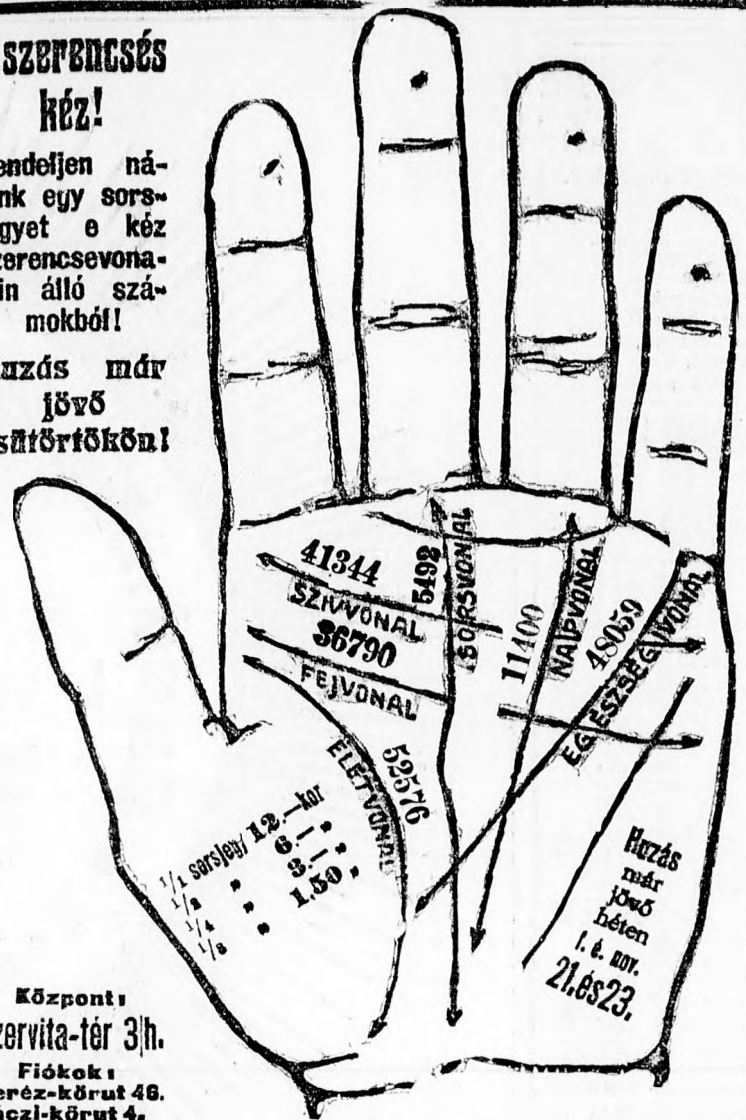
A „Standard” kötvényeinek nevezetesebb előnyei
Kétségtelen biztonság — Alacsony díjak — Szabad világgötvények érvény-
ben tartása díjlesztések elmulasztásánál. — Tökésítés és előre megállapí-
tott visszaváltási érték. — Megtámadhatatlanság. — Feltétlen fizetés ön-
nyilkosság esetében egyévi fennállás után. — Szabad háború-biztosítás
népfelkelők részére.

Díjtáblázatok kívánatra küldetnek

A szerencsés kéz!

Rendeljen ná-
lunk egy sors-
jegyet a kéz
szerencsevona-
lain álló szá-
mokról!

Huzás már
jövő
csütörtökre!

Központ:
Szervita-tér 3h.

Fiókok:
Teréz-körút 48.
Váci-körút 4.

Török A. és Tsa Bankház R.-T.
BUDAPESTEN.

1907. évi 6719 szám.

Verseny tárgyalási hirdetmény

a feketegaramvölgyi erdei vasut kiépítése tárgyában.

A beszercebányai m. kir. erdőigazgatóság kerületében a m. á. v.
zolyombrézói állomásából kiinduló és Feketebalog végállomásig vezető,
mintegy 11,5 kilométer hosszú, 760 mm. nyomszélességű, korlátolt
köztorgalmu erdei vasut építési munkálataira ezennel nyilvános ver-
senytárgyalást hirdetek.

A kiadásra kerülő munkák a következők:

a) A szóban levő erdei vasut létesítése érdekében szükséges
összes műszaki munkák, u. m. a vasut és tartozékainak létesítésével
kapcsolatos mindennemű építmények előállításához szükséges felvételi,
tervezési és kitzzési munkák stb.

b) A pálya és tartozékai létesítése céljából szükséges összes
alépitményi munkák, u. m. a földmunkák, a vízmentesítő és biztosítási
munkák, a támasztó és beléfalak, a hidak és áteresztők építése, az
utépítmények és plateau kavicsolások.

c) A felépítményi vas- és aczélananyagok beszerzése, szállítása és
a felépítmény teljes elkészítése a beágyazással együtt.

d) Az állomások, kitzzők és megállóhelyek létesítése.

Az ivenként egykoronás helyeggel ellátott és a pályázati fel-
tételben körülírt módon kiállított ajánlatok a beszercebányai m. kir.
erdőigazgatóságnál 1907. évi december hó 19-én délelőtti 11 óráig
nyújtandók be.

A közigazgatási bejárás alapjául szolgált tervek a vasut köz-
igazgatási bejárásáról 1906. évi szeptember hó 3-án felvett és a
kereskedelemügyi miniszter ur 1906. évi 73941. számú rendeletével
jóváhagyott jegyzőkönyv, a szerződési és ajánlattervezet, a vonal
mentén végzett talajkutató kimutatása, a munkák végrehajtására
vonatkozó általános és részletes vállalati feltételek, a létesítendő
épületek és építmények leírása a beszercebányai m. kir. erdőigaz-
gatóság hivatalos helyiségeiben (Beszercebányán, IV., Béla király tere
8. szám) folyó évi november hó 6-ától kezdődőleg a hivatalos órák
alatt megtekinthetők és ugyanígy a pályázati feltételek, a szerződés
tervezete, a tájékoztató előmért, az arjegyzők, a használandó aján-
lati minta és a vonal mentén végzett talajkutató kimutatása díj-
mentesen; az általános és részletes vállalati feltételek, az épületek
és építmények leírása és a közigazgatási bejárás jegyzőkönyv máso-
lata együttesen 20 (husz) koronáért, a helyszinrajz, hosszszelvény és
szabványrajzok együttesen 80 (nyolcvan) koronáért, ugyancsak f. évi
november hó 19-étől kezdődőleg ugyanott beszerezhetők, esetleg a
rajzok a vállalkozó vagy megbízottja által és saját költségén a hivatalos
órák alatt lemásolhatók.

Beszercebányán, 1907. évi november hóban.

M. kir. erdőigazgatóság.

KISS KEDVENCEINK

képezik büszkeségünket, minden szeretetünket ők birják és összes reménységünk az ő sorsukon épül.

Kiss bankháza reméli, hogy azok a számok, melyek itt a kis

bubik és babak

nevei mellett állanak, már legközelebb **nagy nyereményekkel** lesznek kisorsolva és **szerencsésüket** fogják megalapítani, mert

KISS szerencsésje NAGY!

Abris	39451	Birike	13028	Emmuska	63848	Hanni	79309	Katinka	8387	Magduska	102105	Olgica	21646	Szidjke	12714
Adi	78234	Blanka	67621	Endre	8169	Hanka	102254	Kálmánka	102103	Mancika	12715	Oil	78357	Szilvia	90636
Adélka	102209	Blankica	38888	Endrőke	11621	Hajnalka	93393	Karosi	73338	Marcia	79831	Oszi	13625	Stefi	78368
Adolár	46934	Boci	67688	Ernőke	78372	Heini	8284	Kari	51228	Mária	102261	Otti	74140	Tamáska	54404
Adrienne	90040	Bódika	93347	Ervin	102234	Herminka	63325	Karolin	83315	Margita	52696	Ottika	94508	Taszi	13651
Adorján	106936	Bömi	79829	Erzsi	24762	Her n us	67845	Károlyka	67892	Margitka	69789	Ottoka	105988	Tea	102228
Agátha	16602	Boriska	4477	Erzsike	92345	Hidi	13163	Katóka	108147	Mariska	51594	Odönke	68925	Tekla	67674
Agi	54236	Borosa	68009	Eszli	8109	Hilda	92324	Katiska	78265	Márkuska	91059	Órszi	r1859	Tercsi	22241
Agnes	67662	Bóba	90702	Erzsike	68967	Hildáska	101689	Klára	8371	Matiska	67836	Órsziko	21682	Toréz	8208
Alfréd	90483	Böske	68003	Etel	102127	Hugó	79338	Klári	69093	Matild	79823	Ózi	67848	Terka	75016
Ali	102101	Bőzsi	23107	Ettike	64542	Ibolyka	19102	Klárika	103164	Matyi	99404	Pali	19008	Teruska	57528
Alisz	34100	Brigitta	102250	Ettus	78373	Ida	91331	Klárika	103164	Melina	102235	Pallika	79402	Tibi	90715
Amália	78346	Bubi	41648	Etti	3377	Idus	21334	Klárika	103164	Meliska	54273	Paliko	102152	Tiborka	64598
Andorka	102127	Buksi	79823	Evi	67098	Ilka	98327	Klárika	103164	Menyuska	92598	Paulácska	48158	Tidi	8258
András	78860	Camilla	90392	Evike	39539	Illáska	79325	Klárika	103164	Mici	79801	Paulinka	91844	Tina	34291
Angyalka	106091	Cilli	4499	Fanci	102119	Ilona	102156	Klárika	103164	Miklóska	68008	Pepi	7487	Tinka	79318
Anikó	51201	Cillike	75029	Feri	79835	Ilonka	90843	Klárika	103164	Mili	67695	Pipike	78288	Tiniko	32087
Antalka	12717	Clarika	108001	Ferkó	63458	Ilus	6455	Klárika	103164	Miluska	51230	Pipike	67672	Tildacsk	102249
Anti	63614	Cornelia	102147	Fidi	13633	Imre	107233	Klárika	103164	Mimi	91520	Peterko	63840	Tódorka	39477
Anni	78221	Dali	78291	Fidorka	78275	Incs	91229	Klárika	103164	Miri	91523	Peterko	63840	Tódi	4420
Anica	102150	Dani	68908	Fifi	92332	Incs	91229	Klárika	103164	Mirica	12718	Pirike	91520	Tóni	79308
Annuska	70681	Danci	48138	Fini	819	Incs	91229	Klárika	103164	Mirica	12718	Piroska	60138	Tóbi	51182
Aranka	22216	Dezsőke	90452	Flórika	78316	Incs	91229	Klárika	103164	Miska	103035	Pista	102247	Tubicám	92338
Arnoldka	67666	Déda	22293	Franci	67639	Incs	91229	Klárika	103164	Miska	103035	Pisti	09443	Ulrika	119189
Arminka	54785	Dédi	67812	Franciska	22298	Incs	91229	Klárika	103164	Miska	103035	Pistika	78287	Vall	12607
Árpádka	106161	Dodó	102141	Frédike	79313	Incs	91229	Klárika	103164	Miska	103035	Póli	63454	Veronka	87048
Attila	32078	Dódi	8192	Fridi	102256	Iza	79375	Klárika	103164	Miska	103035	Póli	12711	Vidorka	34096
Augusta	78809	Dóli	68412	Friduska	78375	Iz	6433	Klárika	103164	Miska	103035	Renő	67815	Viki	90656
Aurél	48192	Dóri	90547	Fruzsika	20575	Iz	6433	Klárika	103164	Miska	103035	Renke	78260	Vilke	78301
Aurélia	102235	Dórka	16616	Gabi	56804	Iz	6433	Klárika	103164	Miska	103035	Rezső	91941	Vilmáska	102180
Babi	90719	Dorottya	79880	Gábor	73395	Iz	6433	Klárika	103164	Miska	103035	Rika	24775	Vilma	67679
Babika	75009	Dóme	102188	Gábor	73395	Iz	6433	Klárika	103164	Miska	103035	Riki	03691	Vioika	92822
Bandi	8232	Dudus	8192	Géza	102162	Iz	6433	Klárika	103164	Miska	103035	Róza	24760	Zakariás	8400
Bandika	67809	Dusi	78297	Gézacska	73327	Iz	6433	Klárika	103164	Miska	103035	Rózacska	78406	Zala	67836
Bélácska	78256	Dundi	23129	Géza	68924	Iz	6433	Klárika	103164	Miska	103035	Rozitta	67622	Zoltán	99717
Barbara	108103	Ede	78226	Géza	68924	Iz	6433	Klárika	103164	Miska	103035	Rózsika	13562	Zizi	102169
Bella	75010	Edi	90549	Géza	68924	Iz	6433	Klárika	103164	Miska	103035	Rudi	102103	Zoli	51176
Bellus	63306	Edith	75018	Géza	68924	Iz	6433	Klárika	103164	Miska	103035	Sári	48128	Zdenkó	13278
Belluska	38442	Edus	60112	Géza	68924	Iz	6433	Klárika	103164	Miska	103035	Sarika	13561	Zsazsa	92343
Bellácska	78258	Elek	22257	Géza	68924	Iz	6433	Klárika	103164	Miska	103035	Samuka	74147	Zsani	90495
Bence	91039	Elemér	102260	Géza	68924	Iz	6433	Klárika	103164	Miska	103035	Sándorka	91933	Zsani	102245
Béni	4415	Ellácska	90526	Géza	68924	Iz	6433	Klárika	103164	Miska	103035	Sanyi	67381	Zsiga	67629
Bendőke	106043	Elluci	50575	Géza	68924	Iz	6433	Klárika	103164	Miska	103035	Sanyika	8115	Zsiga	107669
Berci	73400	Elluska	68826	Géza	68924	Iz	6433	Klárika	103164	Miska	103035	Sarolta	08001	Zsigi	107669
Beri	52611	Elz	73398	Géza	68924	Iz	6433	Klárika	103164	Miska	103035	Simike	50559	Zsigi	107669
Berta	8227	Ellus	13546	Géza	68924	Iz	6433	Klárika	103164	Miska	103035	Somi	16310	Zsoltika	45177
Bertika	13047	Emácska	66918	Géza	68924	Iz	6433	Klárika	103164	Miska	103035	Szepe	13636	Zsuzsi	107158
Bertus	79841	Emmi	91092	Géza	68924	Iz	6433	Klárika	103164	Miska	103035	Szera	79850	Zsuzsi	107158
Bébi	106186	Emmike	106166	Géza	68924	Iz	6433	Klárika	103164	Miska	103035	Szerénke	102171	Zsuzsika	108958
Biri	90692	Emike	46929	Géza	68924	Iz	6433	Klárika	103164	Miska	103035	Szidi	67620	Zsuzsika	78836

A szives megrendeléseket postafordultával kérjük, hogy a kívánt szám időközben el ne adassék. A sorsjegy megrendelése a leggyorsabban postautalvánnyal történik. A kívánt számot kérjük az utalványszelvény hátára írni.

Az eddigi húzásoknál szerencsés volt már
600.000 koronát — **1,800.000**
400.000 koronát — **400.000**

Összesen **4** sorsjegyre **2,200.000** koronát igen tisztelt vevőinknek kifizetni.

Ki még eddig nem nyert vagy szerencsekísérletet nem tett az osztály-sorsjátékban, vegyen egy osztály-sorsjegyet KISS bankházában, mert

KISS szerencsésje NAGY!

KISS KÁROLY és Tsa

a magy. kir. szab. osztály-sorsjáték fő-elárulató helye
BUDAPEST

Központi iroda: **IV., Kossuth Lajos-utca 13. Telefon 436.**

Fiókhüzeleink: VI., Váci-körút 5. VII., Erzsébet-körút 22.

A XXI. sorsjáték első osztályának húzása már esütörtökön s szombaton **21. és 23-án** lesz.

Az I. oszt. sorsjegyek árai:

Egy nyolcad	1 korona 50 fill.
Egy negyed	3 " "
Egy fél	6 " "
Egy egész	12 " "

